

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

POSEBNA IZDAJA

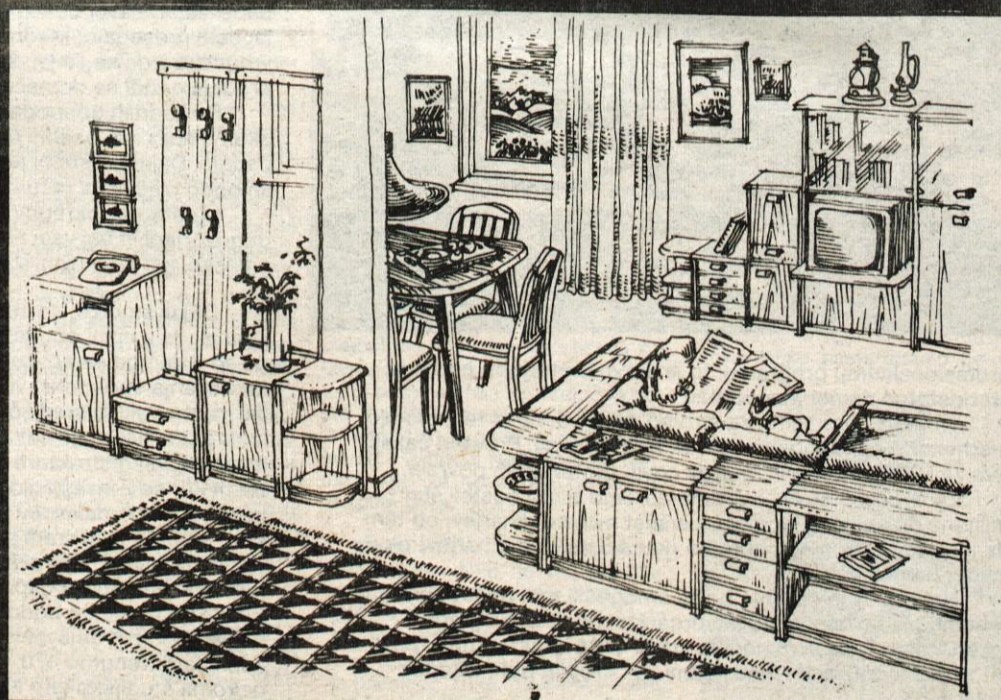
Današnja, »posebna izdaja« Gorenjskega glasa smo natisnili v več kot 50.000 izvodih in jo namenili vsem gospodinjstvom na Gorenjskem. Zaupamo vodjem pošt in prijaznim pismonošam, da vam jo bodo prinesli. V njej vam ponujamo ščepec poletnega branja in nekaj predlogov, kam se lahko odpravite na izlet. V njej je tudi vrsta propagandnih sporočil, kjer boste prav gotovo našli kaj zase. Objavljamo tudi naročilnico. Izpolnite jo, pošljite v uredništvo in lahko boste izžrebani za lep in zanimiv izlet. Številko smo uredili, napisali in izdelali uredniki, novinarji, propagandisti in drugi sodelavci po zamisli Igorja Pokorna.

Leopoldina Bogataj

**alples
industrija
pohištva**

Železniki
telefon:
064/67-121
66-155

Naše sistemsko pohištvo in dopolnilni kosovni program vam je na voljo v vseh salonih s pohištvom in v naši maloprodaji v Železnikih.

Obiščite nas lahko vsak dan

od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 14. ure.

Vabimo vas k nakupu, ob katerem vam poleg stalnih ugodnosti nudimo še naslednje:

10% POPUST PRI GOTOVINSKEM PLACILU;

OBROČNO ODPLAČEVANJE -

6 OBROKOV BREZOBRESTNO

PRODAJAMO TUDI KUHINJE PROIZVALJALCEV
MARLES IN BREST

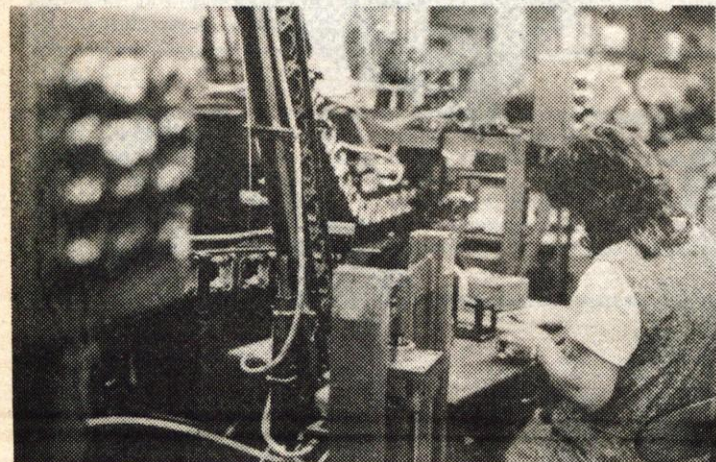

Z ISKRO ELEKTROMOTORJI

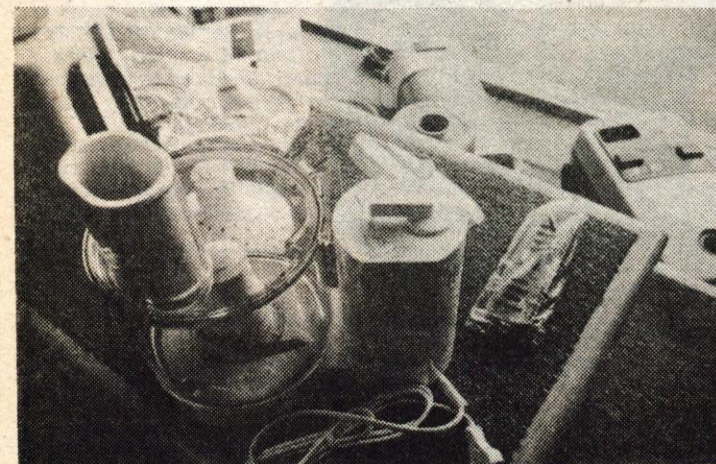
Zametki današnje sodobne Iskrine tovarne elektromotorjev in gospodinjskih aparatov v Železnikih segajo v leto 1946, ko je bila ustanovljena zadruga kovinarjev NIKO. Hiter razvoj in delovni uspehi so omogočili, da je delovna organizacija Elektromotorji postala vodilni proizvajalec malih elektromotorjev. Svoji delovni enoti ima v Retečah, kjer prevladuje proizvodnja gospodinjskih aparatov, in v Ljubljani, kjer 32 inženirjev sestavlja uspešen razvojni team, ki se povezuje z zunanjimi raziskovalci na fakultetah in v inštitutih.

Danes je v Elektromotorjih zaposlenih skupaj 1500 delavcev, od tega 1150 v Železnikih, ki izdelujejo kolektorske motorje, sesalne enote, asinhronske, ventilatorske motorje in varnostne sirene ter seveda gospodinjske aparate in sesalnike.

V zadnjem času se Elektromotorji vse bolj uveljavljajo na področju visoke tehnologije in robotike v proizvodnji servo motorjev, koračnih motorjev in opreme. Posebno pozornost tovarna posveča kakovosti izdelkov, ki omogoča prodajo na zahtevna zahodna tržišča. Izvozi okrog 80 odstotkov proizvodnje. Medtem ko je lani v tujini iztržila 18,5 milijona ameriških dolarjev, namerava letos z izvozom preseči 26 milijonov dolarjev. Po izvozu na zaposlenega delavca je v škofjeloški občini na čelu, v Iskrini družini pa na četrtem mestu.

Misli Iskrašev pa se seveda ne ustavljajo na sedanjih dosežkih. Iščejo, tipajo naprej, da jih svetovni razvoj in potrebe trga ne bi zalotile nepripravljene. Njihov trenutno osrednji cilj je razširiti enega nosilnih proizvodnih programov, to je sesalne enote oziroma turbine, s katerimi so že zdaj eni največjih izvoznikov v Evropi. Postali pa bodo vodilni, so neskromno sklenili.

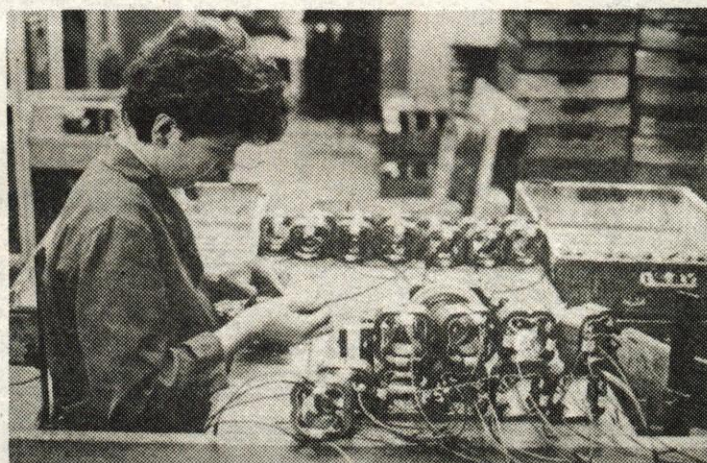
Zato so se zagrizli v zahtevno naložbo, s katero nameravajo povečati količino sesalnih enot, predvsem pa ustaliti kakovost, ki je ob sprejemljivi ceni in spoštovanih rokih dobave najzanesljivejša pot do zunanjih kupcev.

Na osnovi povečanega izvoza sesalnih enot nameravajo Železnikarji stikati nove mednarodne kooperacijske vezi in pripeljati na domači trg nekatere nove sodobne gospodinjske aparate oziroma kakovostno obogatiti tiste, ki jih že izdelujejo. Gre za pomivalni stroj, mikrovalovno pečico, razne štedilnike in manjše aparate za obdelavo hrane.

Pri tako imenovanem profesionalnem programu imajo Iskraši v pretresu nov profesionalni pogonski motor, ki bo vrednostno nekajkrat presegel sedanjega. Oblikovali bodo dva nova oddelka, in sicer oddelke za konstrukcijo in za izdelavo strojev male avtomatizacije za proizvodnjo in montažo elektromotorjev za lastne potrebe in za trg. Strokovnega, tehničnega znanja imajo dovolj, da lahko v svoje izdelke vgradijo več pameti in dela, na drugi strani pa zmanjšajo delež materiala. Uresničitev tega načrta so hranili za po letu 1990, vendar vse tako kaže, da ga bodo lahko spravili v življenje že prihodnje leto.

Naložba, ki naj bi se iztekla konec tega leta, je namenjena predvsem dvema programoma, to je povečanju količine in stabilnosti kvalitete proizvodnje sesalnih enot ter

profesionalnemu programu, to je servo motorjem; oboje je stoddostno namenjeno izvozu.

V naložbi gre samo za strojno opremo, novo tehnologijo, medtem ko so gradbena dela sklenili že sami. Prostori čakajo. Gre za 5000 kvadratnih metrov novih proizvodnih površin.

Za uvožene stroje oziroma opremo bodo odšteli štiri milijone dolarjev, za domačo pa šest milijard dinarjev, ob tem da je večji del domače opreme (kar 4,5 milijard dinarjev) plod lastne pameti in dela.

Novi stroji in oprema bodo omogočili tudi posodobitev tehnologije na osnovi boljše organizacije dela, boljšega izkoriščanja časa in materiala, da bi na ta način dvignili izvoz v letu 1989 s približno istimi ljudmi za okroglih pet milijonov dolarjev.

Delavci Elektromotorjev v Železnikih so usmerjeni izključno v izvoz na razviti zahod. Pogovarjajo pa se tudi z vzhodnimi državami, predvsem Sovjetsko zvezo in Kitajsko, za prenos celotne tehnologije oziroma znanja za proizvodnjo profesionalnih elektromotorjev in elektromotorjev za široko potrošnjo.

Ovira, da za prodano blago na vzhodu ne morejo dobiti plačila v denarju, ampak samo v drugem blagu, jih v tem primeru ne moti, saj pričakujejo materiale, ki jih pri nas ne dobijo, medtem ko se s Sovjetsko zvezo dogovarjajo o strojnem dopolnjevanju tehnologije.

Glede na tako zahtevne trge, kot so zahodni, ki so ukinili vhodne kontrole, je razumljivo, da v Iskri Železniki morajo v svoje izdelke vgraditi le kakovostne surovine. Vsaka napaka te vrste bi se lahko zanje slabo končala, trg bi se zaprl.

Žal je kakovost jugoslovanskih materialov pogosto sporna, negotove so tudi pravočasne dobave. Zato v Elektromotorjih že kar polovico materialov kupujejo na zahodu, čeprav bi jih lahko dobili doma (železo, baker, aluminij). Vendar domača bazična industrija niti tehnološko niti razvojno ni sposobna slediti njihovim zahtevam. Prav zato morajo velik del izvoznega presežka vračati na zahod za uvoz materialov.

Gospodarski ukrepi zvezne vlade po 15. maju Elektromotorjem niso prinesli praktično ničesar. Račun celo pokaže, da so na slabšem. Res so dobili nekaj odstotkov pri valuti, izgubili pa so pri dražjih uvoženih materialih, s tem da se je povečala dajatev na uvozu, ukinjene so večinoma vse izvozne spodbude, krediti za pripravo proizvodnje in tudi denarja za pripravo izvozne proizvodnje banke nimajo več. Elektromotorji so po seštevku vseh minusov in plusov, ki jih prinašajo ukrepi, kot izvozniki izgubili. Kakorkoli govorijo v raznih resolucijah, na kongresih in sestankih, da vlada podpira izvoznike in jih spodbuja, je to navadna farsa. Še naprej bo vsak prodajal doma, če bo le mogel. Izvoznik je še vedno v podrejenem položaju. Elektromotorji s svojim pretežno izvoznim programom nimajo alternative, saj je jugoslovanska kupna moč dosti prešibka za njihovo proizvodnjo. Na zahodu pa so potrebe po kvalitetnih in poceni izdelkih iz Elektromotorjev velike.

Delavci v Železnikih dostikrat celo presegajo normative, ki so jih prinesli z zahoda. V zadnjih letih so dohodkovno dobro poslovali.

V zadnjih letih je tovarna v Železnikih dohodkovno dobro uspevala. Delavci dosegajo zahodne normative, dogaja se, da jih celo presegajo. Mednarodna kooperacija omogoča, da vrhunske izdelke, ki jim sami pravijo evropski butik, lahko prodajajo tudi na domačem trgu.

Po zadnjih gospodarskih ukrepih opažajo, da jim tako akumulacija kot osebni dohodki, ki so bili prej nadpovprečni, padajo. Dajatev družbi je toliko, da jih ne bodo zmogli oziroma jih bodo plačali na račun lastne pridnosti.

Ne boje se ukrepov, kakršnikoli so že, vendar naj bodo dogovorjeni in naj vsaj nekaj časa veljajo. Pred tujimi kupci se smešijo, ker se z njimi iz dneva v dan drugače dogovarjajo.

Dejali smo že, da imajo v Elektromotorjih dovolj pameti in znanja, da z njimi obogatijo in podražijo svoje izdelke. Vendar pa so daleč od samovšečne zadovoljnosti. Pogoji za kadrovanje sposobnih visokoizobraženih ljudi so v Selški dolini težji kot v velikih središčih. Imajo 102 delavca z višjo ali visoko izobrazbo, kar ni dovolj za tak proizvodni program. Kvalifikacijsko strukturo zaposlenih so prisiljeni spremeniti, zlasti ker se z investicijo menja tehnologija, brez ustreznih usposobljenih delavcev pa ne bo mogla dati zaželenih učinkov. Zato so prav zdaj sredi priprav programa izobraževanja, ki vključuje redno izobraževanje, izobraževanje ob delu in razne funkcionalne oblike usposabljanja. Sicer pa velja, da v Elektromotorjih ne bodo več na novo zaposlovali nekvalificiranih delavcev, ampak samo še lastne štipendiste. Teh imajo trenutno 170, medtem ko za naslednje šolsko oziroma študijsko leto kadrovskih štipendij še niso podelili.

Iskra

HITREJE V SVET

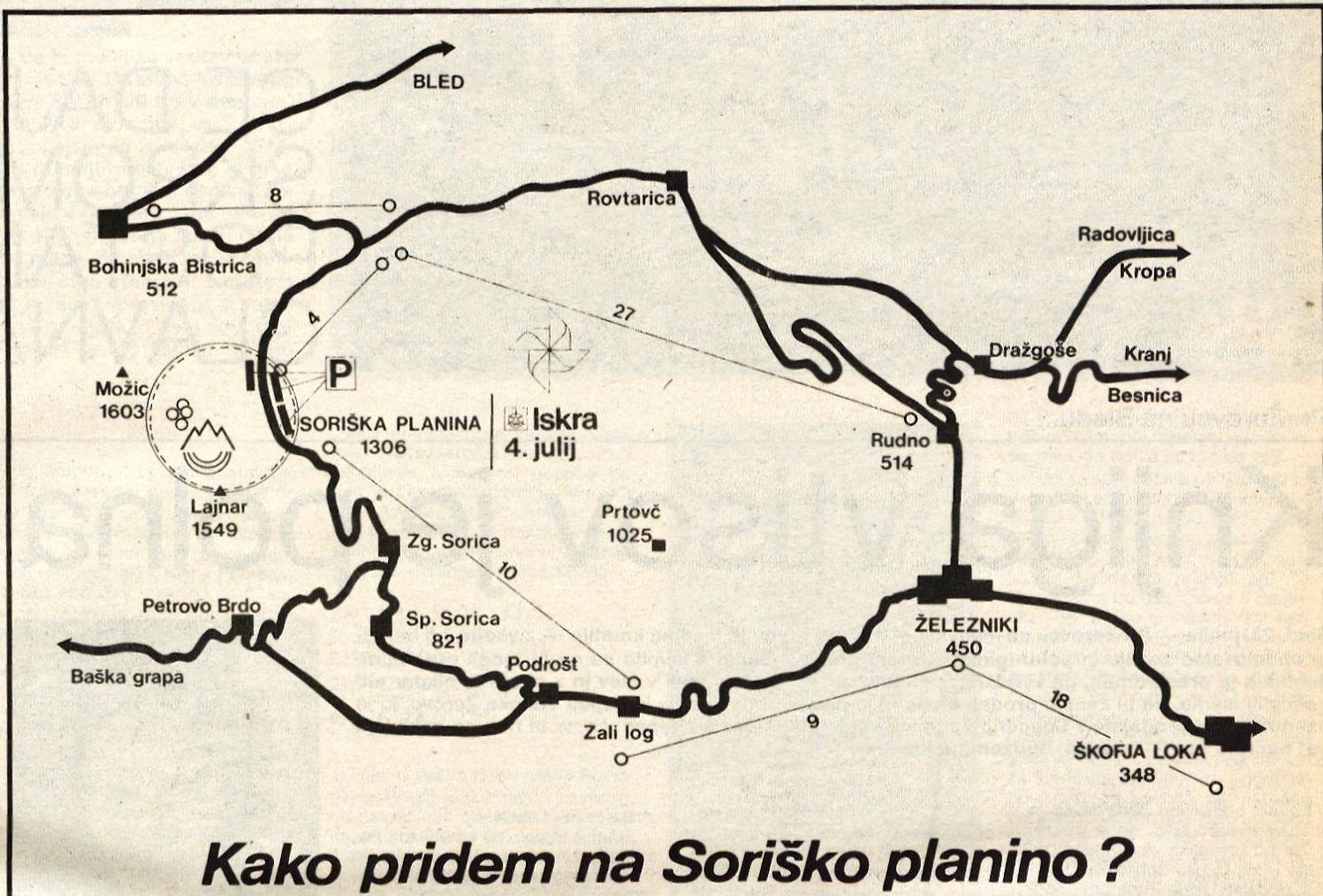
DAN ISKRE NA SORIŠKI PLANINI

V imenu kolektiva delovne organizacije Elektromotorji, ki je letos prireditelj tradicionalnega srečanja delavcev Iskre, prisrčno vabim vse Iskraše in tudi druge v soboto, 2. julija, na Soriško planino. Ponosni smo, da nam je bila zaupana vloga gostiteljev in potrudili smo se, da bi bil praznik Iskre čim bolj uspešen, prijeten. Upam, da se boste na Soriški planini dobro počutili in da vas bo pot sem še kdaj zanesla bodisi na smučanje ali planinarjenje.

Na svidenje na Soriški planini!

Direktor Elektromotorjev
Tone Rakovec

Kako pridem na Soriško planino?

Delovna organizacija Iskra Elektromotorji je letos gostiteljica tradicionalnega srečanja Iskrinih delavcev, ki je hkrati najbolj množična prireditev ob dnevu borca v Sloveniji.

Geslo letošnje »iskriade«: je Hitreje v svet.

Srečanje bo v soboto, 2. junija, na Soriški planini. Osrednji del prireditve se bo začel ob 10.30 s pozdravom predsednika poslovnega organa Iskra Franca Šifkoviča. Slavnostni govorec bo Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

V kulturnem programu bodo sodelovali mešani pevski zbor in recitatorji Iskre iz Železnikov, rogisti iz Škofje Loke in harmonikarji iz Železnikov, godba na Pihala Alpov Železniki, folklorna skupina iz Selc ter solist Janez Lotrič.

Pred tem bodo podelili letošnje nagrade Iskre. Glavno nagrado Iskre za vrhunske dosežke trajnega pomena prejme Fabio Škopac iz Iskre Banke, nagrado Iskre za pomembne dosežke na področju poslovanja v sozd Iskra dobi Aleksander Bušen iz Iskre Avtoelektrika, nagrado Iskre za pomembne dosežke na področju inovacijske dejavnosti Marjan Dermota iz Iskre Telematike, nagrade pa prejmejo še Dušan Dolničar iz Iskre Elementi za poslovanje, Miha Kramar iz Industrije za električna orodja za dosežke pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnih dejavnosti v sozdu ter Srečko Razpotnik iz Commerca za trženje.

Dopoldanski uradni del srečanja bo trajal do 12.30, nakar se bo začel zabavni del, v katerem bosta zabavala ansambla Obzorje iz Železnikov in Agropop. Vmes bo zaplesala folklor, lovci bodo prikazovali lovski krst, planinci obljublajo jadrnanje s padali, zanimivo bo nagradno streljanje in balinanje, vlečenje vrvi, medtem ko se bodo navdušeni planinci lahko podali na pohod na Lajnar in Možic.

Dan Iskre na Soriški planini bo spremljalo odprtje razstave del likovne skupine v avli poslovne stavbe Iskre v Ljubljani. V Sorici bo v soboto odprta arheološka, lovska in likovna razstava, odprt bo tudi Groharjev muzej v Sorici in muzej v Železniki.

Dostop na Soriško planino je možen iz različnih smeri, za vse avtomobile in osebna vozila pa bo povečano parkirišče dovolj veliko. Pričakujejo približno petnajst tisoč delavcev Iskre in drugih.

Za jedačo in pijačo ne bo treba skrbeti. Kdor ne bo imel Iskrinega »paketa« (suha klobasa, ržen hlebec, steklenica vina ali soka, torba iz žakljevine, lesen krožnik, papirnati prtček in plastični kozarec), si bo lahko potošili lakoto s lovskim golažem, ajdovimi žganci s kislim mlekom, pečnim koštrunom, siri, ribami na žaru, suhimi kračami in krofi, dražgoškimi kruhki in drugimi dobrotami, ki jih pripravljajo člani društev in organizacij iz Selške doline. Ob tej priložnosti bodo planinci prodajali tudi planinske čevlje iz Ratitovca po nižjih cenah. Lepo vreme je naročeno.

SOŽITJE S KRAJEM

Iskra Elektromotorji je največja tovarna v Železnikih oziroma Selški dolini. Kot druga največja po celotnem prihodu v škofjeloški občini (a ne samo zato!) vsa leta živi v tesnem sožitju s krajem, skrbi za čim boljše, boljše življenje ljudi, med katerimi je tudi veliko njenih nekdanjih, sedanjih in bodočih sodelavcev.

Tako je Iskra skupaj z drugimi podjetji v dolini vseskozi na različne načine, predvsem pa z denarjem, podpirala urejanje komunalnih dejavnosti. Sofinancirala je izgradnjo cest, asfaltiranje, s čimer je hribovske kraje, kot so, denimo, Bukovščica, Davča, Prtovč, Kališe in drugi, približala dolini. Denar je prispevala tudi za šole, za telefonsko omrežje po dolini, za gradnjo nove pošte, za plavalni bazen in številne druge objekte.

V tovarni se jim nikdar ni zdelo škoda denarja za podporo prizadevanjem ljudi na kulturnem in športnem področju. Iskra Elektromotorji je prevzela pokroviteljstvo nad športnim društvom Železniki, ki vključuje alpsko smučanje in sankanje, ob vsaki večji akciji je pomagala strelcem, balinarjem, planincem.

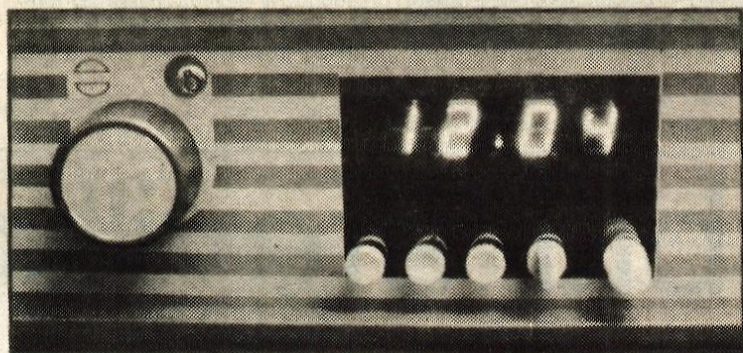
Na kulturnem področju je tovarna pomemben mentor, saj krije stroške za delo pevskega zbora Iskra, literarno — recitacijske skupine, fotografske sekcije in likovne skupine. Vanje se ne vključujejo zgolj delavci Iskre, ampak so odprta vrata komurkoli, ki želi vstopiti.

Radodarno roko ima tovarna za svoje delavce, za katere skrbi, da bi se čim boljše počutili na delu in na dopustu. V zadnjih dveh letih je napravila zelo velik skok pri reševanju stanovanjskih zagat zaposlenih, ki so vsem graditeljem, ki so tudi sami varčevali, pomagala s posojili. Novi gospodarski ukrepi so precej zavirali graditeljsko ihto med delavci, ki se boje prevzeti draga posojila, skrčila pa se je tudi tovarniška vreča. Kljub temu letos na Trnju gradijo nov stanovanjski blok, v katerem bo Iskra odkupila pet stanovanj. Prizadevajo si tudi pospešiti individualno gradnjo Dašnjica 2/2.

Veliko denarja daje Iskra za regresiranje prevozov svojih delavcev. V Železnike se vozijo ljudje iz Škofje Loke in z vseh okoliških hribov. V vse kraje so organizirani prevozi. Pomemben del družbenega standarda je tudi regresiranje letovanja. V zadnjih dveh letih so v Iskri bistveno povečali počitniške zmogljivosti. Od prejšnjih petih prikolice in nekaj postelj v Portorožu in Strunjanu imajo zdaj svoj dom v Velem Lošnju s 30 ležišči, tri apartmaje v Barbarigi pri Pulju, kupili so nove prikolice, kontejner v Moravskih toplicah, nekaj novih postelj prek počitniškega društva Škofja Loka.

Enako zavzeto kot doslej si bodo Iskraši še naprej prizadevali za vsestranski razvoj svoje zelene doline. Da bo res ostala zelena, čim bolj naravna, zdrava, jih čaka vrsta nalog na ekološkem področju. Med njimi najprej načrtujejo povečanje zmogljivosti tovarne in Alpijske in gradnjo toplovoda v vsa strnjena naselja.

NOVOSTI ZA VSAKO GOSPODINJSTVO

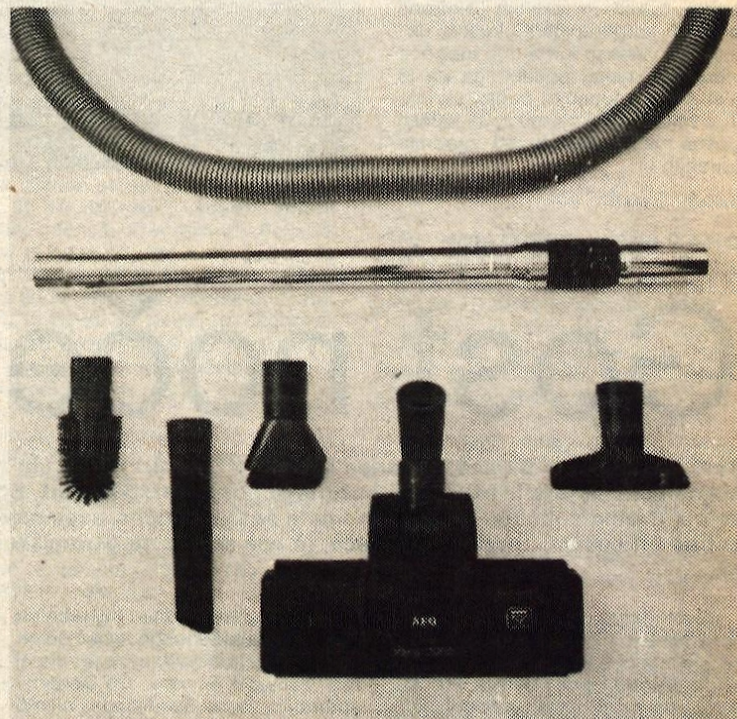
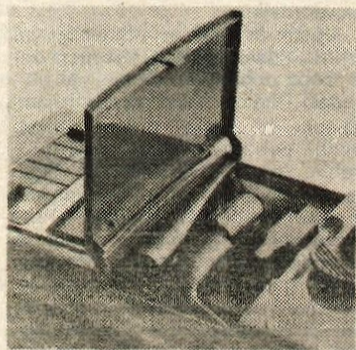

Letos so se v Elektromotorjih v Železnikih odločili zamenjati nekaterih starih izdelkov z novimi, sodobnejšimi. Tako so družino sesalnikov za prah obogatili s tremi novimi sesalniki, in sicer 6008 turbo, sesalnikom confort in ročnim sesalnikom 3002. Med njimi predstavlja sesalnik 6008 turbo vrhunski dosežek v tehnologiji proizvodnje sesalnikov, hkrati pa ima trenutno najboljši pribor, kar jih obstaja na evropskem trgu. Posebnost pribora je sesalna šoba z rotirajočo krtačo. Sesalnik je nastal v kooperaciji s firmo AEG in ga je mogoče kupiti samo v Zahodni Nemčiji in pri nas. Isto velja za ostale dve novosti iz družine sesalnikov.

Druga večja novost, ki bo razveselila gospodinje, je bio sušilnik, aparat za sušenje sadja, zelenjave, gob, začimb, zdravilnih zelišč in drugih pridelkov narave. Zmogljivost aparata je 2,4 kilogramov sadja naenkrat. Živila, osušena v njem, ne izgube vitaminov, mineralov in hranljivih snovi tudi po več letih.

Shranjena so brez konzervansa, torej povsem naravna, v omari pa zavzamejo manj prostora od klasično konzerviranih.

Na trg prihaja pasterizator. Namenjen je za pasteriziranje sadja in zelenjave na naravni način, prav tako pa v njem lahko pripravimo tople napitke, juhe, omake, blanširamo povrtnine. Aparat ima časovni regulator in termostat, hkrati pa v njem lahko pasteriziramo petnajst

litrskih kozarcev ali deset litrskih steklenic.

Na prelomu iz starega v novo leto je prišel na trg nov model električnega kalorifierja, v katerem so tudi že novi tipi štedilnikov corona, ki so bolj funkcionalni od prejšnjih. Dodatna prednost je ventilatorska pečica, seveda pa so ohranili značilnost Iskrinih štedilnikov, to je ploščo iz nerjaveče pločevine, ki predstavlja vrhunec industrijske proizvodnje štedilnikov.

V Iskri Elektromotorji pripravljajo še dve zanimivi novosti. Do konca leta bodo skušali uvesti v proizvodnjo jekleni mlinci, ki bo mlet po principu nekdanjih ročnih mlinčkov. Ponovno obujajo tudi žar ploščo, ki bo plod sodelovanja s češkoslova-

ško firmo EPH. Pripravljajo se še na proizvodnjo pomivalnega stroja, štedilnika s steklokeramično ploščo in mikrovalovne pečice, če omenimo le nekatere načrte iz obširnega snovanja izdelkov za opremo gospodinjskih.

Elektromotorji iz Železnikov sodelujejo med tovarne, ki ne dajo veliko za lastno propagando, saj so prepričani, da najdlje seže glas zadovoljnih kupcev njihovih izdelkov. Morda prav zato veliko ljudi ne ve, da sta pri tovarni v Železnikih in v Retečah industrijski prodajalni, kjer je mogoče kupiti vse gospodinjske aparate iz proizvodnjega programa ter vse rezervne dele zanje. V Retečah prav te dni odpirajo prenovljeno trgovino.

ČE DAJE KMETIJSTVO SKROMEN DOHODEK, POSTANE TURIZEM GLAVNA DEJAVNOST

Pri Žerovcu na Bledu...

Knjiga vtisov je polna pohval

Bled, 23. junija — Pri Žerovcu na Mlinski cesti 15 na Bledu je majhna kmetija — z vsega 3,5 hektara obdelovalne zemlje in poldrugim hektarom gozda. »Samo z zemljo se ne bi mogli preživljati, dohodek je preskromen, pa vendarle: petindvajset let smo vlagali v hlev in v stroje in nikdar niti pomislili nismo, da bi zemljo prodali ali da bi jo nehali obdelovati,« je dejala Tončka Žerovc, ki je osemnajst let prodajala v Špaceriji spominke in bi jih bržčas še danes, če ne bi bolj po naključju kot načrtno uredili hiše za »turizem na kmetiji«.

Ko so obnovljali, nadzidavali in prizidavali staro hišo, se je izkazalo, da bo prevelika za domače potrebe in da bi bilo dobro, če bi začeli oddajati sobe turistom. Tončka, ki je trgovka po »duši in srcu«, je ostala doma in ob podpori moža, ki je po poklicu mizar, sicer pa zaposlen v LIP-u, in otrok prevzela skrb za goste. Čeprav je v turizmu že sedmo leto, še vedno ni povsem pozabila na svoje prejšnje delo, na prodajo spominkov, na stik z ljudmi in tudi ne na neprijeten dogodek, ko je stekla za tatčinom, ki ji je v trgovini izmaknil denar.

»Vsak začetek je težak, tudi v turizmu,« priznava zdaj že precej izkušenejša gospodarica, ki med pogovorom kar nekajkrat poudari, da je veliko tega, kar je videti v hiši in na njej, del njenega moža, ki ima z oblikovanjem lesa še posebno veselje. In v hiši, na njej in okrog nje je res kaj videti. Čeprav so jo temeljito obnovili in preuredili, so ji ohranili kmečki značaj — lesene balkone, stara vhodna vrata z obokom, na katerem je letnica 1859, značilno gorenjsko streho... Okolica je lepo urejena, dvorišče je asfaltirano, okrog gospodarskega poslopja dobro pospravljeno, vsepovsod pa polno cvetja in zelenja. Notranji prostori so opremljeni okusno, domala na vsakem koraku je mogoče videti les, nekaj posebnega pa je klet s staro kmečko pečjo, skrinjo in z veliko masivno mizo, za katero gostje radi posedajo do zgodnjih jutranjih ur.

Pri Žerovcu imajo 23 ležišč, gostom strežejo le zajtrk, ki pa je, kot pravi Tončka, dovolj obilen, da zdrži ob skromni malici vse do večerje, ki jo poiščejo na Bledu, na poti po Gorenjskem ali kje drugje. »Gostom bi se splačalo ponuditi tudi večerjo (polpenzion), vendar sama vsega ne zmorem,« pravi. »Sicer si pa ne znamo razložiti, kakšna je letos v tujini propaganda o jugoslovanskem turizmu. Tuji turisti, med katerimi je veliko prehodnih gostov, prinesejo domala vse s sabo — od kave, piva in celo do vrst kruha, ki ostanejo dlje časa sveže. Nemci mi pravijo, da so nekatera živila pri njih zdaj že cenejša kot pri nas in da je mogoče slišati tudi takšne vesti, da v naših trgovinah že

marsičesa manjka.«

Kmetija in delo na kmetiji sta zlasti za goste iz mestnega okolja (in ti pri Žerovcu prevladujejo) zelo zanimiva. Tončka se spominja turistov, ki so vstali ob štirih zjutraj, da so lahko šli z možem in sinom pobirat seno iz kozolca. Otroci si vsakič radovedno ogledujejo stroje in komaj čakajo, da na dvorišču zaropota traktor. Starejše turistke rade pletejo v senci ali v gozdičku za hišo, mladež igra namizni tenis, meče pikado v tarčo — in podobno.

Ko povprašamo, kakšno (jutranjo) hrano imajo najraje gostje, zvedo, da zlasti Nemcem ne gredo posebno v tek ajdovi žganci (kar je v nasprotju z našo splošno predstavo o pomenu narodnih jedi za

turizem) in da imajo radi skuto in smetano, še zlasti tisto, ki je posneta z domačega mleka. Italijani si radi sladkajo dopust s tortami in pecivom, bolj kot črn jim ugaja bel kruh in podobno. Tončka včasih speče kruh tudi doma, ob nedeljah pa gostom postreže z zajtrkom, ki je primeren »gospodovemu dnevu«. Ponavadi je poleg vsega še potica...

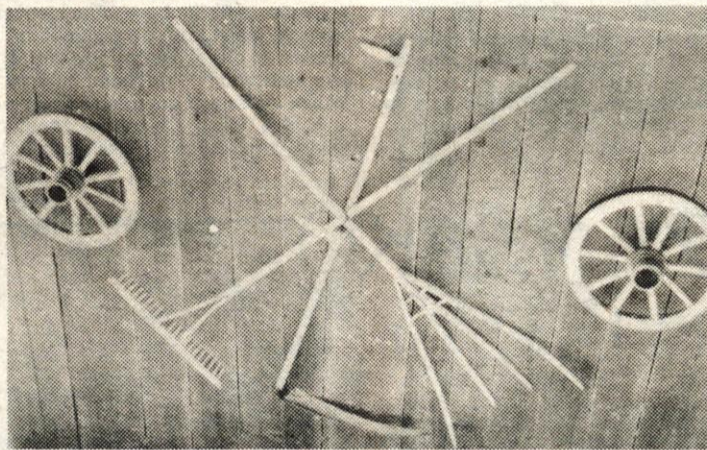
Ko so pri Žerovcu pred nedavnim preštevili, iz katerih držav sveta so že gostili turiste, so ugotovili, da iz petintridesetih. Je potem sploh še nenavadno, da se Tončka sporazumeva z gosti v štirih jezikih — v angleščini, nemščini, italijanščini in holandsščini. Angleščine se je učila še v šoli, nekaj znanja pa ji je ostalo tudi še iz časov, ko je na Bledu prodajala spominke.

Za konec smo pogledali še v knjigo vtisov. Same pohvale in spodbudne besede. Italijanski turisti so, na primer, zapisali, da bodo Žerovčev kmetijo priporočili še

drugim, sicer pa so gostom svetovali, naj gredo na večerjo v Okarino ali v Konobo. Angležinjo je prevzel cvetje. »Tako čudovitih rož še nisem videla,« je zapisala. Holandski

par je bil redkobeseden: »Pri Žerovcu je predvsem domače.« Francoza sta hvalila predvsem hrano: »Zajtrk je takšen kot za ohcet.« In še bi lahko naštevali.

Pri Lukancu na Selu...

Gost noče biti številka

Selo, 23. junija — Danica in Marjan Lukanc s Sela pri Bledu sta za kmečki turizem navdušila inž. Majda Lončarjeva iz blejskega gozdnega gospodarstva in inž. Korbar. Pred trinajstimi leti sta začela z dvema sobama, zdaj pa jih imata šest s skupno osemnajstimi ležišči. Pavovčeva kmetija, kot se pri Lukancu pravi po domače, je ena redkih na Gorenjskem, kjer gostom nudijo polpenzion.

»Po trideset jih je včasih na večerji. Pridejo tudi z ostalih kmetij, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom, ali od drugod,« pravi Danica in poudarja, da se ji včasih delovni dan razpotegne na dvajset ur, vse do jutra, ko pa na kmetih ni časa za spanec, temveč je treba iti v hlev. »Gostje namreč nočejo biti številke, kot so, denimo, v velikih hotelih, temveč hočejo domačnost, prijaznost, klepet — in če nanese, tudi veseljačenje pozno v noč. Če hočeš, da bodo gostje zadovoljni, zapišali kmetijo in se še kdaj vrnil, potem jim ob enajstih zvečer ni mogoče potegniti prtov z mize in jim reči: zapiramo.«

Pri Pavovcu je srednje velika kmetija: redijo petnajst glav goveda, štiri plemenske svinje, merjasa... Oddajajo mleko (80 do 100 litrov na dan), veliko pa ga porabijo doma, za družino in za goste. »Živina ne daje zaslužka. Tudi s turizmom se ne da obogateti, daje pa

toliko zaslužka, da nam ni treba jamrati... Z zasedenostjo ležišč se ne moremo pritoževati, gostje dokaj radi zahajajo k nam. Če se prav spomnim, letos še dva dni nismo bili sami, brez gostov. Za veliko noč se jih je zvrstilo 27, bili so tudi pozimi, zdaj jih imamo osem, od 1. julija pa do 6. septembra pa smo polno zasedeni. Prevladujejo tuji — Nemci, Italijani, Švedi in Holanci, precej pa je tudi Jugoslovancev, predvsem zdravnikov in drugih izobražencev iz Beograda, Zagreba... Nekateri med njimi pridejo tudi šestkrat na leto.«

Značilnost Pavovčevega kmečkega turizma je domača hrana. Na leto zakoljejo po osem prašičev. Marjan, ki je delal v klavnici in se je sam naučil mesarskega dela, naredi klobase, salame, zaseko, pršut... »Brez mesa ni jedilnika,« pravi Danica. »Če bi gostom stregli le ajdove žgance in štruklje, jih ne bi obdržali.« Povejmo, da je jedilnik pe-

ster, raznolik. Hrana je dva tedna vsak dan različna, potem pa se ponovi. Danici veliko pomaga pri kuhi mama; sin Boštjan, ki obiskuje šolo za gostinstvo in turizem na Bledu, rad pripravi pogrinjke. Klemen postreže, če je treba, sin Jani, ki je poročen v Kranju, pa je po poklicu kuhar in priskoči na pomoč zlasti poleti, ko je na kmetiji in v turizmu največ dela.

Gostje se tudi zelo zanimajo za kmečko delo. »Že štiri leta mi ni bilo treba pobirati krompirja,« je povedala Danica. »Mož ga s strojem izkoplje iz zemlje, potem pa ga gostje poberejo. To je za njih posebno doživetje, na veliko se slikajo, vse skupaj pa se konča z malico v naravi, sredi krompirišča.«

Nemški turist, ki je že dvanašlet reden gost na Pavovčevi kmetiji, je bil »boter« telčku, ki je prišel na svet med pašo na travniku. »Petdeset let sem moral živeti, da sem videl, kako je krava teletila...« je pri-

povedoval po dogodku in nato ves srečen naložil »novorojenca« v prtljažnik avtomobila in ga odpeljal s travnika domov v hlev.

Gostje tudi radi pogledajo, kako v vasi vsako jutro odženejo 50 do 60 krav na skupni pašnik. Ko se oglasi rog, skočijo pokonci in hočejo videti, kaj se dogaja na vasi. Ob pol šestih popoldne, ko se živina vrača v hleve k molži, se vse

skupaj še enkrat ponovi. Sicer pa gostje veliko pešajo naokrog, hodijo na izlete v Kranjsko goro, Trento, Bohinj, se kopajo v Blejskem jezeru, nabirajo gobe, obiskujejo blejske turistične prireditve in podobno.

Ko za konec povprašamo Danico še po načrtih, zvedo tole: najprej bi radi zgradili nov hlev za prosto rejo živine, poletje bi se lotili še no-

vega in prostornejšega »penziona«, predvsem pa si želijo, da bi gostje še naprej radi prihajali k njim in tako kot doslej tudi zadovoljni odhajali, kajti gost, ki je zadovoljen s hrano, čistočo, redom, domačnostjo, urejenostjo prostorov (in s ceno), je najboljša reklama za kmečki turizem — tudi za Pavovčev.

C. Zaplotnik

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah

ROMARJI SO ROMALI

Takrat, ko sem bila še otrok in me je mama vodila s seboj na romanje, da bi molili za vrnitev očeta iz taborišča, se mi je brezjanska cerkev zdela gromozanska, široka, visoka. Oltarjev, križevga pota, prelepih okenskih stekel, okraskov okrog Marije, se ne spominjam. Saj jih niti prav videla nisem, kajti, vedno, kadar sva prišli gor, je bila strahotna gneča in majhna, kot sem bila, sem se izgubila med ženskimi krili, cekri in dežniki. Od povsod je kaj bodlo. Spominjam se le hladnih zlatih kamnov za Marijinim oltarjem, brez števila slik in podob in zahval in mojih belih žab, ki niso mogle ostati povsem bele. In kadar mi kdo omeni Brezje, se spomnim mojega bega iz cerkve. Zadušiti me je hotelo tam spodaj med krili in suknjami. Ven sem hotela, ven, v gostilno. Drla sem se in mami ni preostalo drugega, kot da me trdo držeč za roko vleče ven. Nisem hotela motiti njene globoke molitve, goreče prošnje za očeta, toda to je bilo močnejše od mene. Skušala me je preliščiti, pa me je peljala na stranska vrata. Še danes se spomnim možaka, ki je stal tam, s hrbtom obrnjen proti vratom. Nekje do koraka sem mu segala. A isti trenutek, ko sem sprevidela, da sem spet v cerkvi, med črno množico, sem zatulila na ves glas: »Ne sem, tu molijo!« in sem se ji iztrgala in udrla naravnost v gostilno. Ko me je mama dohitela, sem se držala za rob šanka, da sem imela kar bele členke...

Edino tega se spominjam z Brezj, pa beračev in slepcev in bergel in odprtih ran in skrivenčenih nog in rok, ki so se stegovale proti nam. V nekakšnem klancu se jih spominjam. Je bilo to na vrhu stopnic na robu brezjanskega klanca? Morda mešam tudi Mohorjev klanec v Kranju, kjer jih je bilo prav tako polno, posebno na semanje dni. Potem jih naenkrat ni bilo. Le Katarinski Lojzek, ki se je tako krčevito smejal, če mu je kdo »žemljico« pokazal in oni, ki je bil brez obeh nog in je hodil v velikanskih kovanih čevljih in za dinar metal klobuk v zrak tako spretno, da smo otroci kar za njim hodili.

Imam pa na Brezje tudi bolj vsele spomine. Ne na same Brezje, pač pa na dekleta in fante iz Volake, Cabrač, Suše, ki so se kar čez hribe odpravili peš na Brezje. To je bilo ena redkih priložnosti, da so šli fantje in dekleta na pot skupaj. Že res, da je vedno šel zraven kdo od starejših, da so bili vendar »pametni«. Vsa vas je potem čakala, da bodo tretji dan fantje zaukali na robu Cabrač in bodo dekleta povedala, kako je bilo. To je bil dogodek leta. In dobro se spominjam, da je bilo potem med dekleti kup šepetanja in hihitanja in pomembnih pogledov. Bili so tudi na Bledu, se peljali s čolni po jezeru, šli pozvonit k Mariji na otok, da bi se uresničile najbolj skrite želje...

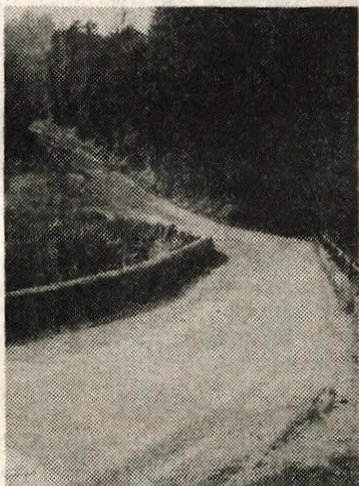
NAJPRED JE BIL SV. VID

Kdaj se je pravzaprav začelo romanje k Mariji Pomagaj na Brezjah? Valvazor še nič ne piše o Brezjah, pač pa o »romanju k Mariji na Jezeru, na lepem otoku, ali precej vzvišenem in z drevjem ljubko poraslem griču sredi jezera. Zgoraj na ravnici, ki moreš do nje z dveh strani po čednih stopnicah stoji cerkev Matere božje, ki jo obiskuje veliko ljudi in skoraj vsak dan romarji. Znamenita je zaradi mnogih čudežev.« Tudi o puščavniku Adolfu Mihnu Weidmannu pripoveduje, ki je tu živel v majhni hišici, »v raznih svetih časih pa ponoči marsikatero nadnaravno reč videl.«

Brezjanska cerkev je ena najlepših in najmočnejših na Gorenjskem.

No, takrat je bil na Brezjah še patron sv. Vid, majhna nepomembna cerkva v mošenjski fari, samo trikrat na leto je bila v njej maša. Romalo pa se je že v 12. stoletju v Marijino cerkev v Lescah in kasneje k Mariji udarjeni v Ljubno na Gorenjskem. Ko pa so okoli leta 1772 cerkvi sv. Vida prizidali kapelo sv.

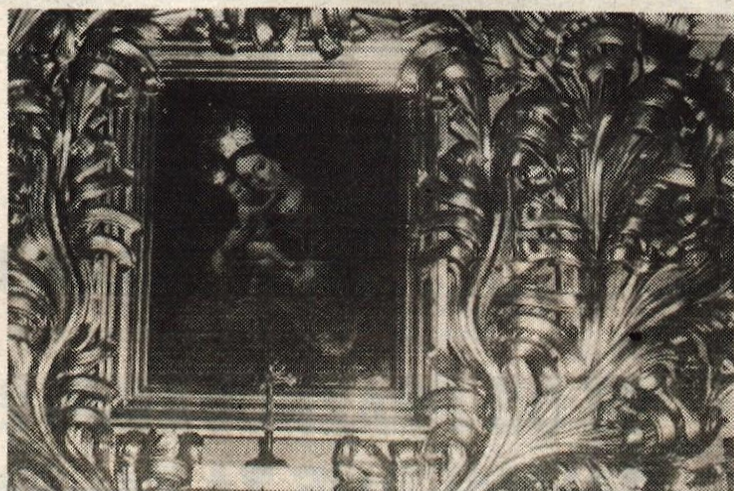

Brezjanski klanec se je zdaj umiril. Z novo cesto tu ni več toliko avtomobilov in avtobusov redki so tudi romarji, ki še pridejo do Otoč ali Podnarta ali Globokega z vlakom in peš do Brezj.

Antona Puščavnika, zaščitnika živine, jo obnovili in postavili vanjo novo sliko sv. Vida, delo umetnika Layerja iz Kranja, je bilo zanimanje za Brezje že veliko večje. Ko pa je dr. Urban Ažbe, župnik v Mošnjah, iz Javorij v Poljanski dolini doma, v tirolskem mestu spoznal podobo Marije Pomagaj, ki jo je naslikal nemški slikar Luka Cranach, se mu je ta vsadila v srce. Leta 1800 je na južni strani cerkve prizidal kapelo in vanjo postavil posnetek te Cranachove podobe matere božje. Da bi imel ob sebi to ljubo sliko, da bi se tudi Kranjci mogli zatekati k svoji Mariji Pomagaj.

FRANCOZI SO BILI KRIVI, NE ČUDEŽI

Da so pa Brezje postale romarska pot, so pripomogli tudi Francozi. Leta 1797 so prvič zasedli naše kraje, za kratko, toda ljudje so že tisti bori mesec pred njimi prestajali.

Na angelsko nedeljo, 1. septembra 1907, je škof Jeglič okronal Marijo in dete na Layerjevi podobi z zlatima kronicama. Danes nosita kopiji, originala pa sta na varnem. Med vojno je bila slika dve leti skrita na Trsatu, maja 1943 pa so jo prenesli v ljubljansko stolnico, 15. junija 1947 pa so jo spet postavili v njen oltar na Brezjah. Okrasje okrog podobe pa je bilo že nekajkrat prenovljeno.

li strah, izgube, premožnejši so pred njimi zbežali. Ko so leta 1805 spet prišli, so ostali dlje, »gospodariji, prešerno in oblastno, v grabežljivosti in lakomnosti so prekašali

drug drugega«, pravijo pristni viri. Pri tretji zasedbi od maja 1809 do oktobra 1813 so zahtevali visoke dajatve. Našim ljudem je bilo vse huje in nič čudnega, da so se v svoji revni zatekali k Mariji Pomagaj. Ni bilo čudežev, nekako spontano so si za svojo pomočnico izbrali prav Marijo Pomagaj na Brezjah. Romanja so bila ob vseh hudih letih vse močnejša.

Od 1814. leta pa ima slika Marije Pomagaj na Brezjah današnjo podobo. Ljudsko izročilo pravi, da je bilo za časa Francozov mlademu slikarju Leopoldu Layerju iz Kranja že tako hudo, da je hotel skočiti čez kokrški most. Na mostu pa ga je srečal sam zlodej v podobi bogatega moža in mu namignil, naj izkoristi svojo umetnost za ponarejanje francoskega papirnatega denarja. A ni imel niti enega bankovca. V eni od kranjskih gostiln je na javorovo mizo narisal oštirja in njegovo lepo hčer. Krčmar mu je plačal z bankovcem in tako je Leopold prišel do vzorca. Vse leto sta z bratom spretno ponarejala novce, čez leto, na semanji dan, pa so ju, ko sta bankovce menjavala v kovance,

Cibinglnova gostilna v Otočah praznuje letos sto let. Skozi njeno malo okence so v časih, ko tu še ni bilo železniške postaje, prodajali romarjem vozne karte.

prijeli biriči. Oba so vrgli v ječo. Leopold se je zaobljubil, da bo, če prideta ven, poslikal Marijino kapelico na Brezjah. V sanjah se mu je

jetiko umirajoči brat Valentin v ječi tako vroče naročal, naj ne pozabi zaobljube. Mošenjski gospod Urban je Layerjevo podobo Marije z detetom blagoslovil, Leopold pa je do Marijinega godu poslikal vso kapelico: žal se poslikava ni ohranila, se pa je ohranila podoba Marije.

ROMANJE NA BREZJE JE BIL POSEBEN PRAZNIK

Glas o lepi in dobri Mariji Pomagaj z Brezj je šla daleč naokrog, od ust do ust, od vernika do vernika. Romanja so se začela. Leta 1863, pravijo, da so se tam začele dogajati izredne reči, neka ozdravljenja. Tistega leta so se menda tam ozdravile tri neozdravljivo bolne osebe. Zdaj je bilo romarjev še več, cerkev je bila že zdavnaj premajhna. 1889. leta so bili narejeni načrti za novo, večjo cerkev, 9. oktobra istega leta so z veliko slovesnostjo položili temeljni kamen za novo cerkev, 7. oktobra 1900, na rožnovensko nedeljo, pa je bila

odprta z vsemi svečanostmi. Posvetil jo je tedanji goriški nadškof kardinal Missia. Istočasno so zidali še samostan za frančiškane, ki naj bi skrbeli za cerkev; končan je bil že leta 1898. Od takrat je brezjanska cerkev samostojna, ne več podružnica Mošenj.

Romanje na Brezje je bil vedno praznik. Ob Velikem in Malem šmarnu je bila prava gneča lojtrskih vozov in zapravljkov pri vseh občestnih gostilnah. Ljudje so začeli hoditi, ko so imeli žito požeto, seno posušeno. Najprej je bilo treba podelati doma, potem je bil čas za romanje. To je bil hišni praznik, kajti to je bil tudi edini dan, da se je tudi hišna gospodinja odtrala od doma. Dobrot so napekle za seboj. So se pa takrat izkazali gospodarji: najlepši »gšir« je moral takrat imeti konj, ves je moral biti oštrogan in niso bili redki vozovi, ki so bili okrancljani z zelenjem, z bršljanovi ali venci iz smrečja. Takle odhod od doma so izkoristili tudi za nakupe. Medtem ko so se konji odpočivali pri Jelenu ali na Bekslu, ali pa ji je kovač pod mestom pribijal nove podkve, so ženske pohitele po trgovinah. Za zimo so takrat že nakupovale.

CERKEV JE BILA ODPRTA VSO NOČ

Kakšnega tujskega turizma pred prvo vojno pa tudi med vojnama še ni bilo, tudi prenočišč ne. Romarji so navadno spali po skednjih ali pa

Zidovi Marijine kapelice pričajo o številnih ljudskih tegobah in nesrečah, ob katerih so se obračali na Marijo Pomagaj.

so si postlali kar na svojih vozovih. Cerkev je bila odprta vso noč. Tu so spali po klopih, po lesenih pričlah, ki so jih vrgli pa kamnitem tlaku. Prihajali pa so z vseh strani.

V Srakovljah so mi pravili, da so ob šmarnih ljudeh hodili skozi vas in skozi Udin boršt ponoči, z bakljami, zraven pa peli in molili. Ustavljali so se pri vsaki kapelici, zmolili vsaj očenaš. Premožnejši Poljanci so prihajali z vozovi do Šefrta, tu pri Otet pustili konje in voz, potem pa jih je Ote peljal na vlak na Trato, od tu pa so se peljali do Globokega, od koder so šli peš do Brezj. Romarji so se vračali največ z vlakom iz Otoč. Tu so, dokler še ni bilo postaje, kar v gostilni pri Cibinglnu, skozi malo kence prodajali karte za vlak. In da so romarji molili in prosili zase in za svoje do zadnjega, so tudi na postaji na kakšnih 15 m visokem stebri postavili kipec Marije. Goreče prošnje in molitve ter pesem je bilo slišati tu pred vsakim odhodom vlaka. Še danes je pri postaji Otoče videti krog, kjer je stal stebel, kipec Marije pa je vzidan nad stranskimi vrati brezjanske cerkve.

PEŠ IN PO KOLENIH

»Tudi po dvatisoč ljudi je bilo naenkrat na vlaku,« se spominja Francka Fabjančič, gostilničarka pri Cibinglnu v Otočah. Po več takih vlakov je prišlo na šmarne dni s Štajerske, Dolenjske. Na Brezjah so se maše začele že zjutraj ob petih, ob enajstih je bila zadnja, popoldne pa se je začelo znova.

Skromnih romarjev je bilo največ. Vse so imeli s seboj, le kakšno juho so si privoščili. Raje so več za cerkev dali, čeprav jim je hudo manjkalo. Tudi peš so hodili po cestah. Takrat, ko še ni bilo avtomobilov, se je dalo. Na mostu čez Savo

na Posavcu so takrat še mostnino pobirali. Po pol dinarja je bilo za človeka, za konja in voz pa več.

Tudi to sem slišala od ljudi okrog Brezj, da so bili neredki primeri, ko so vse od vlaka pa do Brezj ljudje šli po kolenih. Kdo ve, za kaj so se tako hudo zaobljubili. Se pa dogaja, da še danes pridejo peš na Brezje, tudi od daleč, celo s Štajerske. Še vedno prinašajo zahvale. Kdo ve, kolikokrat so frančiškani že morali sneti podobe, ker ni bilo več prostora. Koliko kit so si dekleta odrezala, koliko bergel so tu pustili, koliko rožnih vencev. Vzdane zahvale imajo stalno mesto. Koliko globokih zahval najdemo na zidovih za Marijinim oltarjem: za pridobljeno milost, za zdravje, za srečno prestano operacijo, za uslišano prošnjo v hudi bolezni, za čudežno ozdravljenje hčerke Slavice, za telesno in duševno ozdravljenje, za čudežno rešitev šoferja in sopotnika v hudi prometni nesreči na ozemlju ČSSR, za dobljeno zdravje na očeh, za srečno vrnitev iz vojne, iz taborišča, za rešitev iz ječe, za zdravega in normalno rojenega otroka, za ozdravljenje srčnih napadov... Koliko verzov, koliko srčno preprosto naslikanih slik, koliko srčnih prošelj, naj pomaga še naprej...

NE LE ROMANJE, TUDI TURIZEM

Ko danes sedimo v klopi brezjanske cerkve, se mi zdi tako silno majhna. Med tednom je, nobenega praznika. Cerkev je prazna, le dva električarja si dasta opraviti z napeljavo luči ali ozvočenja na prva dva stebra pred oltarjem. Tri starejše gospe so se usedle na drugo stran, mlado dekle v jeansu se je ustavilo pred Marijinim oltarjem. Frančiškan v rjavi kurti je pravkar spovedal sivolasega moškega in ta zdaj išče miren kotiček, da opravi vsaj del pokore... Tiho, mirno je, nekje od zunaj se sliši ropotanje traktorja. Ljudje na Brezjah imajo svoj vsakdanjik.

Pred gostilno Dobrča so stoli prslonjeni k mizam, rolete na malih prodajalnah so spuščene. Nikakršnega pravega utripa Brezj ne morem zajeti v objektiv, nobenih polnih avtobusov, zasedenih miz, spominkarjev.

»V nedeljo pridi te, gospa, pa bo polno,« mi pravi gospodinja pri Turku na Črnicu. Bo, takrat se bo trlo ljudi tako pri Finžgarju na Brezjah, kot pri Mlakarju na Črnicu, pa na Posavcu in v Podbrezjah. Danes Brezje niso več le romanje, temveč tudi turizem, saj ga skoraj ni, ki bi potem ne šel še na Bled. Turistično društvo Brezje je med najmočnejšimi na Gorenjskem. Marsikdo si privoščiti tudi tujsko sobo, ki jih je na Brezjah in okrog kar precej zraslo. Ne le zaradi Brezj, zaradi Gorenjske same, ki je tako nebeško lepa, pa si jo zamisli ob kateremkoli letnem času hočeš.

D. Dolenc

 MERKUR KRANJ

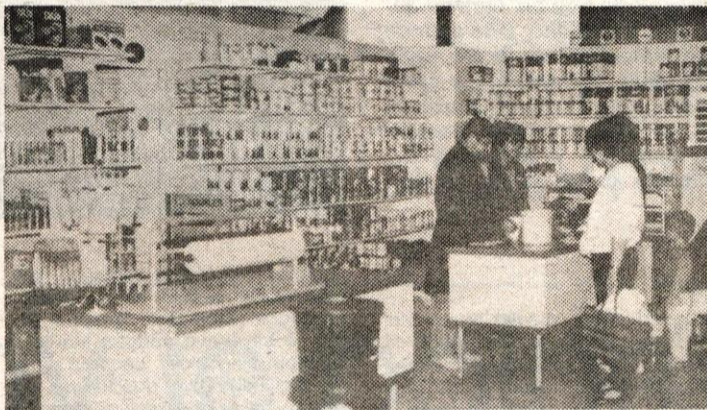
VEDNO PRAVI LJUDJE NA PRAVEM MESTU

Merkur Kranj s pravimi ljudmi na pravem mestu, bogato tradicijo, izkušnjami in znanjem sodi med tiste delovne organizacije, ki jih zaradi raznovrstnosti izdelkov v prodajalnah dobro poznamo. Če nam zmanjka kaj v kuhinji, kopalnici oziroma stanovanju, če smo se odločili za adaptacijo ali novogradnjo, če znamo sami popraviti ali kaj narediti, potem je pravi naslov, na katerega se lahko zanesemo Merkur Kranj s prodajalnami na Gorenjskem in v drugih krajih Slovenije.

Triinšestdeset prodajal ima Merkur Kranj in v njih bogato izbiro izdelkov za široko potrošnjo; vse od kuhinjske posode, bele tehnike, gospodinjskih pripomočkov in aparatov, do orodja, okovja, gradbenega in drugega materiala. Vedno dobro založene prodajalne, kar je Merkurjeva značilnost in lahko bi rekli tudi posebnost, kadar posameznih izdelkov na trgu primanjkuje, pa še ne morejo zadovoljiti in ustreči želji kupcev. Največkrat si pri nakupu želimo tudi svetovanja, saj nismo vedno vešči vseh del in opravil, kadar se česa sami lotevamo. Pri nakupih v Merkurjevih prodajalnah nam zaradi tega, ali bomo kupili prav, ni treba biti v zadregi. Vedno nam bodo tudi strokovno svetovali, saj je Merkur že dolgo časa znan, da ima prave ljudi na pravem mestu.

Bojan Vidmar, pomočnik direktorja tozda Prodaja na drobno

Bojan Vidmar, pomočnik direktorja tozda prodaje na drobno nam je med predpustniškim sprehajanjem po Merkurjevih prodajalnah povedal, da, kar zadeva založenost z najrazličnejšimi izdelki in blagom, res niso v zadregi.

»Čeprav smo v prvih petih mesecih letos beležili precejšnje povečanje nakupov in si tudi zelo prizadevali, da smo bili z izdelki, po katerih je bilo največje povpraševanje, dobro založeni, danes prodajalne niso prazne. Poskrbeli smo tudi za prodajo na obroke za vse izdelke, ki jih imamo v prodajalnah in sicer od drobnega potrošnega blaga, gospodinjskih predmetov in apartov do orodja in gradbenega ter inštalacijskega materiala. Trenutno oziroma po sprejetih ukrepih sta nakup in obisk v prodajalnah malce upadla, vendar zaradi tega ne namerava-

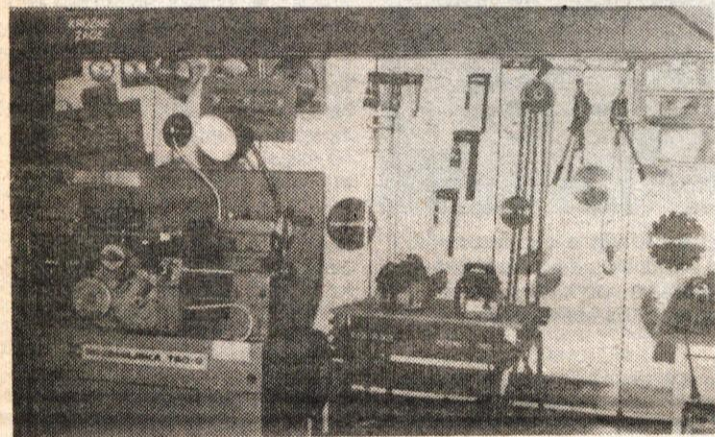
mo krčiti izbora. Naše prodajalne bodo še naprej založene z izdelki številnih proizvajalcev iz cele države. Če pa bi se zgodilo, da bi zaradi proizvodnje oziroma proizvajalcev določenih izdelkov začelo primanjkovati, potem se bomo seveda zavzeli, da se to ne bi preveč občutilo v založenosti prodajal.

Pregovor pravi, da prijatelja spoznaš v stiski. In Merkur Kranj s svojimi prodajalnami in strokovnimi ljudmi v njih je takšen prijatelj, ki vas tudi takrat, ko boste v zadregi, ne bo pustil na cedilu. Lahko se zgodi, da boste morda nekaj iskali in ne boste našli. V takšnem primeru bodo v Merkurjevih prodajalnah skušali čimprej ustreči vaši želji.

Zato tudi med dopustom velja: Merkur Kranj s svojimi prodajalnami hrani za vas tisto, kar boste jutri imeli doma!

MERKURJEVE PRODAJALNE

MERKUR KRANJ, Koroška cesta 1 (tel.: 26-461)
 GLOBUS KRANJ, Koroška cesta 4 (tel.: 24-151, 28-689)
 GRADBINKA KRANJ, Žanova ulica 3 (tel.: 27-594, 23-948)
 INSTALATER KRANJ, Gregorčičeva 8
 PARTNER KRANJ, Gregorčičeva 8
 ŽELEZNINA KRANJ
 KAŠMAN ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 7 (tel.: 60-863, 60-515)
 BARVE LAKI ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 28 (tel.: 60-269)
 BLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA, Mestni trg 7 (tel.: 60-769)
 PLEVNA ŠKOFJA LOKA, Stara cesta 23 (tel.: 60-797)
 ŽELEZNINA GORENJA VAS, Gorenja vas 49 (tel.: 68-218)
 ŽELEZNINA RADOVLJICA, Gorenjska cesta 5 (tel.: 75-670, 75-672)
 ELEKTRO MOTO RADOVLJICA, Kranjska cesta 2 (tel.: 75-137, 74-997)
 AKUSTIKA RADOVLJICA, Linhartov trg 10 (tel.: 74-077)
 BARVE LAKI RADOVLJICA, Gorenjska cesta 1 (tel.: 75-048)
 VERIGA LESCE, Šobčeva ulica (tel.: 74-578)
 ŽELEZNINA BLEJ, Prešernova 50 (tel.: 77-359)
 KOVINALESCE, Alpska cesta 34 (tel.: 75-995, 75-594)
 UNION JESENICE, Titova cesta 22 (tel.: 81-985, 81-945)
 UNIVERSAL JESENICE, Sp. Plavž 3 (tel.: 81-484)
 KLADIVAR LJUBLJANA, Zaloška cesta 21 (tel.: 447-544)
 IDEAL LJUBLJANA, Wolfova 8 (tel.: 216-320)
 PRI KOSI LJUBLJANA, Miklošičeva 15 (tel.: 316-121)
 UNIVERZAL LJUBLJANA, Tržaška 53 (tel.: 261-766)
 FERRUM LJUBLJANA, Titova 155 (tel.: 341-061, 341-097)
 OKOVJE LJUBLJANA, Prušnikova 73 (tel.: 51-248, 51-350)
 ŽELEZNINA LJUBLJANA, Tržaška cesta
 ŽELEZNINA PIVKA, Snežniška 2 (tel.: 51-294)
 GRADBENI MATERIAL PETELINJE (tel.: 51-678)
 TEHNIKA LITIJA, Jerebova 16 (tel.: 881-805, 881-815)
 GRADBENI MATERIAL LITIJA
 KURIVO NAKLO, Cesta na Okroglo 8 (tel.: 47-055, 47-018)
 DOM NAKLO, Cesta na Okroglo 8 (tel.: 47-394, 47-393)

agrotehnika-gruda
 PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih:

Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681

Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 62-166

Skladišče mehanizacije Naklo, tel.: 47-171

- TRAKTORJE TORPEDO, IMT, BEOGRAD, ZETOR, TOMO VINKOVIČ, BJELOVAR
- VSE PRIKLJUČKE ZA TRAKTORJE, KI SE IZDELUJEJO V JUGOSLAVIJI
- DROBNO KMETIJSKO MEHANIZACIJO IN ORODJE ZA VRTIČKARJE.
- REZERVNE DELE ZA KMETIJSKO MEHANIZACIJO.
- REZERVNE DELE ZA OSEBNE AVTOMOBILE ZASTAVA
- VSE VRSTE GUM, KLINASTA JERMENA, LEŽAJE, AKUMULATORJE, AVTOLAKE, SERVISNO ORODJE.

UGODNA PRODAJA, KREDITNI POGOJI.

INFORMACIJE NA PRODAJNIH MESTIH.

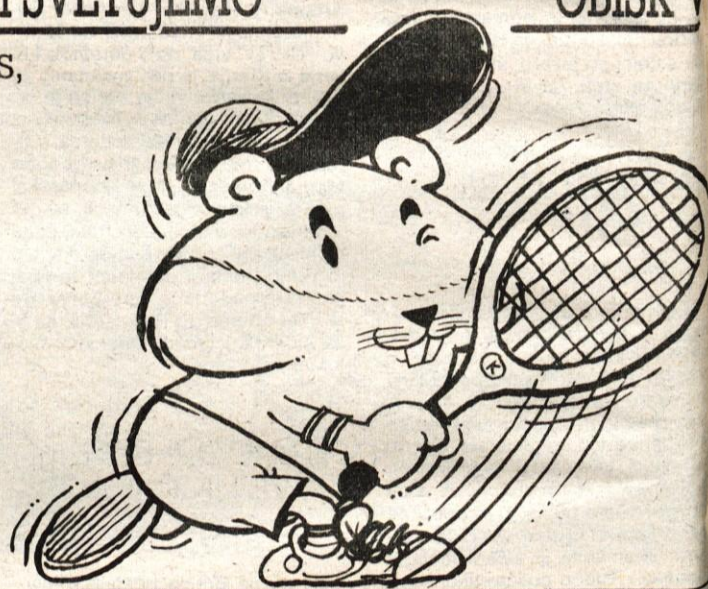
PRED NAKUPI VAM SVETUJEMO

veleblagovnici GLOBUS,
 kjer NA ENEM MESTU
 NAJDETE VSE
 POTREBŠČINE ZA

ŠPORT IN REKREACIJO

in ostalih prodajalnah
 KOKRE,
 kjer lahko izbirate
 VSE OSTALE
 POTREBŠČINE

ZA POLETJE

Kokra

nama
 ŠKOFJA LOKA

**SE OB PRAZNOVANJU 20 LETNICE
 ZAHVALJUJE ZA ZAUPANJE VSEM
 POSLOVNIM PARTNERJEM IN
 KUPCEM**

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

PO PRLEKIJI

PRLEŠKA VINSKA CESTA JE DOLGA TOLIKO, KOLIKOR VZDRŽIŠ

Povsod ob Muri so turistična privlačnost vinske ceste, ki so jih znali lepo označiti, popestriti z zasebnimi gostilnami, kmečkim turizmom, kjer vam ponujajo izvrstna bela vina in dobro, prleško hrano. V Prlekiji so doma laški in renski rizling, beli burgundec, dišeči traminec in muškati otonec. Odkod ime šipon in zakaj Jeruzalem?

Gričevnata pokrajina na desnem bregu Mure, Prlekija, je znana po odličnih vinih, nizki divjadi, kasaških konjih, termalnih vrelih, dobri hrani - predvsem pa po prijaznih, veselih ljudeh.

Zato ni čudno, da v Prlekijo zahaja vedno več ljudi, tako posamično kot v izletniških skupinah, tisti, ki še ali vedno bolj uživajo v neokrnjeni gričevnati pokrajini in ob hrani in dobri kapljici in ki se dobro počutijo v družbi nadvse odprtih, preprostih in ljubeznivih domačinov.

DO PRLEKIJ JE TRI URE VOŽNJE

Nam, Gorenjcem, ki se večinoma mukoma spravimo od doma - sploh pa neradi v druge predele Slovenije - se zdi Prlekija kar predelec, a je v resnici presneto blizu. Če na cesti od Kranja, do Kamnika, skozi Tuhinjsko dolino do Žalca in Celja, Ptuja in Ormoža ni prometne gneče, ste v Prlekiji v dobrih treh urah ali še manj, če se odredite postanikom ob poti. Predvsem v Tuhinjski dolini imajo domače gostilnice ob cesti in vanje vabijo z lepimi reklamnimi napisi.

Od Žalca do Celja je eno samo ravno polje, zasajeno s hmeljem. Avtocesta proti Mariboru brž pripelje tudi do Ptuja, od tod do Ormoža pa je počutje enako slabo kot na gorenjskih cestnih grbinah in udarnih jamah.

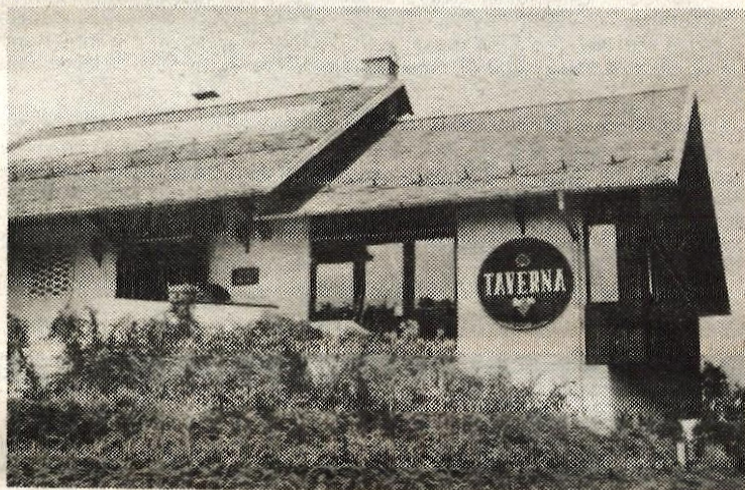
Mi smo bili dva dni gostje družine Jožeta in Milene Belak iz Žerincev, male prleške vasi, ki se tako kot vse ostale vasi v tej lepi pokrajini razteza po gričkih in dolinah. Hiše so si, vsaj v primerjavi z gorenjskimi, daleč vsakebilo.

VINA POHVALIL SAM NAPOLEON

Prlekije pač niste obiskali, če se niste sprehodili ali popeljali po znani vinski cesti, ki vodi od Železnih dveri na začetku do Svetinjah na koncu. Zaradi tujcev, predvsem Avstrijcev, ki nenehno prihajajo in tudi domačih gostov, ki se večinoma pripeljejo z avtobusi, je vinska cesta dobro označena - z velikanskim vinskim sodom ob vhodu in izhodu. Vinskih cest ima pokrajina ob Muri dovolj in vsaka slovi po svojih značilnostih in svojih vrhunskih vinih.

Vinorodna okolica Jeruzalema, ki mu domačini v šali pravijo, da je prleški Betlehem, je znana po grozdjih za vina, visoko cenjena tudi po svetu. Zlate medalje redno in povsod pobirajo laški in renski rizling, beli burgundec, dišeči tra-

minec in muškati otonec. K njihovi kvaliteti veliko prispevajo peščen in lapornata tla, milo podnebje in primerna vlažnost zraka.

Ljudsko izročilo pravi, da se je tod mudil sam Napoleon in ko je poskusil vina sedanje ormoške in ljutomerske kleti, je v znak odobravanja slastne kapljice nenehno po francosko mrmral: C'est beau, kar so domačini razumeli kot 'šipo' in vina imenovali šipon. Vse do nedavnega je bila vinska cesta tudi tlakovana, danes so položili asfalt.

MUŠKAT JE IZ NUNSKÉ GRABE

V spominu živi tudi legenda o nekem vojskovedcu, ki je obiskal Prlekijo in na najvišjem vrhu pokrajine, Jeruzalemu, se mu je zdela tako le-

po kot v Jeruzalemu. Odtod naj bi prišlo tudi ime griča, od koder ob jasnih jutrih seže pogled tja do hrvaške meje, ob večerih pa se vidijo luči Čakovca. Vsaj nam se je zdela najlepša v vinskem hramu, ob prenovljeni zidanci, odkoder je enkrat razgled po tej mili in pomirjajoči naravi.

Vinski hram je sploh priljubljena izletniška točka, saj gostišče sprejme 220 ljudi, ponujajo pa pristne domače jedi, grozdje in mošt. Tu so se posebej potrudili in nam postregli z buteljko muškata otonec, polsladkega vina, primerno ohlajenega na 12 stopinj in izvrstnega pokreka: iz Nunske grabe pri Ljutomeru. Menda je to predelec, ki zaradi svoje strmine in nedostopnosti vzbuja pravo grozo, a že mora ležati na takem območju, kjer so resnično vsi pogoji za imenitno grozdje in vrhunsko vino.

ČE V »GRABICO« PADEŠ

Pri sodobni taverni ob Svetinjah, kakor se danes pravzaprav imenuje le še farna cerkev, smo se dalj časa pomudili. Gostišče, od vrha do tal opremljeno le z etnografskimi predmeti, ima v najemu Lojze Cedula, gostišče pa je od jutra do večera polno, saj je znano po okusnih prleških jedeh. Z našima gostitelji, Jožetom in Mileno, smo se pogovarjali o življenju v teh krajih nekdanj in življenju danes, predvsem pa v obdelovanju gorik.

Vinorodnih nasadov, ki bi jih obdelovali še ročno, je vedno manj. Povsod je videti le terase, da so vinogradi dostopni s traktorji, a kljub vsemu nujnega ročnega dela nikoli ne bodo mogli nadomestiti

le stroji. Včasih so trto vezali, danes je ograjena z žico, da jo je lažje oplesti: še vedno je treba z roko odščipati vse nepotrebne, jalo-ve poganjke, ki jemljejo hrano zdravim in rodnim. Pokositi je treba travo in škropiti.

Stare grabice torej izginjajo. Grabice so nasadi s po več zaporednimi vrstami trte, nato sledi prehod. Nekdanji pridni vinogradniki, viničarjem, za šalo rekli: »še v prvo grabico ni padel, je že v četr-ti...«

PÜTAR, PÜTAR, KLIČEJO OBIRALCI

»V Prlekijo se pač hodi v času trgatve,« so nam večkrat očitali, kajti šele tedaj domačini oživijo, so

TERMALNO KOPALIŠČE BANOVCI

Iz Ljutomera ni daleč do termalnega kopališča Banovci, ki je že nekaj let priljubljen kraj za vse tiste, ki si želijo miru in kopanja v termomineralni vodi, ki ima 36 stopinj Celzija. V kampu, ki je odprt od 1. maja do 30. septembra, je ljubiteljem platnenih streh na voljo 100 prostorov za šotore in prikolice. V ličnih hišicah je 30 ležišč.

V Banovcih pripravljajo tudi organizirane izlete. Lahko vas popeljejo na ogled vzgajališča konj kasačev v Veržej na ogled starega mlina na Muri in v Ljutomer na ogled galerije Anteja Trstenjaka ali muzeja NOB.

rečja, boste le težko sledili pogovoru, z značilnimi ū-ji in narečnimi besedami, kot je prleški »čehok«, fant, poba. Prekajajoče narečne besede pojoče prleške govorice vam postanejo nerazumljive, če se med seboj pogovarjate domačini.

V času trgatve, če je le letina dobra in se obeta sladko vince, oživijo gorice, na pomoč pride vse sorodstvo od blizu in daleč. V teh krajih je bila nekdanj silna revščina in viničarji so živeli izključno le od vina, v majhnih, s slamo pokritih hiškah. Najhuje je bilo, pravijo, ker ni bilo vode in so jo morali na ramenih nositi iz doline na hrib, v pütarh, kakor pravijo posodam, ki jih nosijo tudi v času trgatve. Danes tod ni več nobene revščine, čeprav je zasebnih vinogradov malo in so večinoma združni. Veliko ljudi, mladih, si služi kruh v Ljutomeru ali Murski Sobo-

ŠTORKLJA - PONOS LJUTOMERA

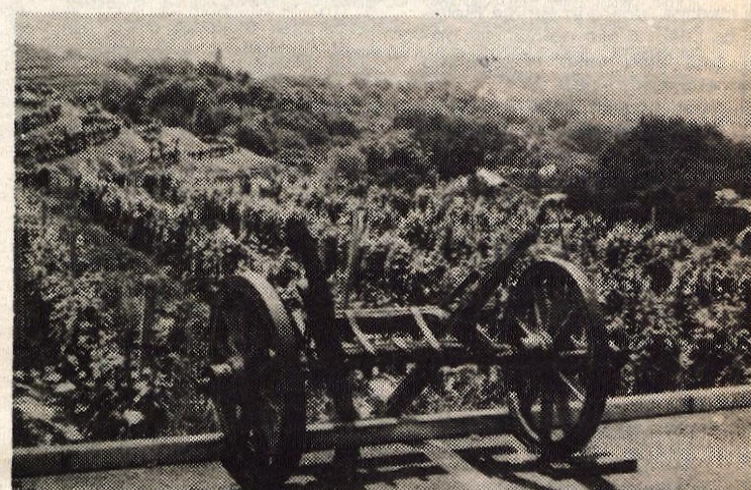
Sama Prlekija ni znana po goseh in štoriklah, ki so značilnost Prekmurja. In zato so bili Ljutomerčani lani še posebno vzradoščeni, ko se je na ljutomerskem cerkvenem zvoniku naselila družina štorikelj.

A žal nesreča ne počiva - samica se je nekega dne zapletla v žice električne napeljave in poginila. Ljutomerčani so organizirali vseljudsko in vse-mestno reševalno akcijo, ki je trajala ves dan, da bi rešili mladička. Sodelovali so vsi, upali so vsi in nazadnje uspešno tudi rešili naraščaj...

hudomušni, dovtipni, polni domislic. Če ne poznate njihovega na-

ti, dosledno vse domačije so lepo obnovljene. Staro se vztrajno umika novemu.

»Pütar, pütar,« odmeva v času trgatve, ko kličejo tistega, ki nosi grozdje iz gorik do zbiralnice. Kliči so še glasnejši in odmevnejši, če je letina dobra, če ni bilo pozebe ali

toče, ki se je v teh krajih najbolj boji. Povsod so nameščene rakete za obrambo proti toči in brž ko se oblači, se od daleč zaslišijo streli. Trti izredno škoduje slabo vreme, ki je bilo letos junija: toplo in vroče sonce in vsakodnevne nevihte terjajo obilo škropljenja.

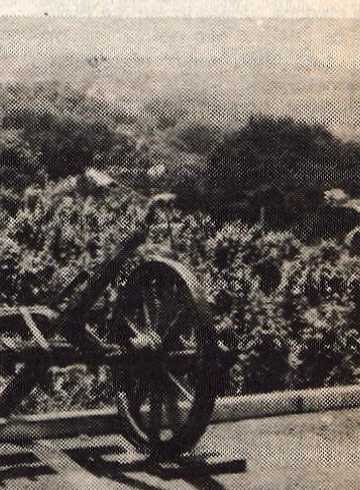
NAJBOLJŠE VINO IZ DOMAČE PREŠE

Trta raste tri leta in tedaj mora zdrav in dober trs dati od štirih do pet litrov vina. Ko se ozreš na nepregledne gorice, potem si pač le težko predstavljáš, koliko vagonov ali hektolitrov vina daje narava Prlekije v ormoško in ljutomersko klet. A tudi za pravi čas trgatve je treba imeti »roko«, vedeti, kdaj je grozdje resnično zrelo in vsebuje največ sladkorja. Prej grozd odtrgaš, slabše je, pozneje se znajde v preši, več sladkorne stopnje mu bodo namerili, višja je odkupna cena. A to še nikakor ni vse: vsak dober vinogradnik ve, da je le od nadaljnjih postopkov v kleti odvisna kvaliteta. Če ne znaš pravilno kletariti, je lahko ves trud in znoj zaman.

In tudi postopek v preši ni enostaven: domačini, ki jim pač moramo verjeti, kakšno vino je dobro, še danes pravijo, da je zanesljivo najboljšo tisto vino, ki priteče iz stare, domače preše. Trdijo, da je med industrijsko in domačo predelavo kar velika razlika.

Ko smo se vozili po vinski cesti in se povsem po naključju ustavili pred neko hišo, je prihitela gospodinja. Ko je videla, da nismo domačini, da smo le radovedni popotniki, ki si ogledujemo njen

vinograd, se je urno zasukala in se vrnila s štefanom belega domačega vina. Poskusiti smo ga morali, kot smo morali poskusiti bela prleška vina povsod, kjer smo se ustavili. Niti cvetoči turizem ni vplival na pristno gostoljubje Prlekov, ki bi dali, čeprav sami ne bi imeli...

Vinsko cesto smo zapuščali v zadovoljnim prepričanju, da smo okusili vse, kar se je dobrega okusiti dalo. Prikrasili vas bomo le za en podatek, namreč, koliko dolga je vinska cesta. A naj vam zadostuje preizkušeno spoznanje, da je prleška vinska cesta z Jeruzalemom in vinskim hramom dolga natančno toliko, kolikor pač vzdržiš...

D. Sedej

REKORD VINSKEGA HRAMA

Ko smo se mudili na Vinskem hramu, smo zvedeli za zanimiv in dovolj ilustrativen poatek: Minulo soboto se je tod ustavil avtobus slovenskih izletnikov, štirideset žejnih moških in veselih žensk. Od poldneva do zgodnjih jutranjih ur jim je strežno osebje znosilo na mize tristo litrov domačega vina...

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj svetuje

Brezskrben dopust je res pravi dopust

Se odpravljate od doma in vas dlje časa ne bo? Prav je. Le oddahnite si, če ste se tako odločili. Vendar pa kratek nasvet pred odhodom: ne pozabite zapreti pipe, izklopiti električnih aparatov (razen hladilnih skrinj in omar; pa listka nikar ne pustite na vratih, da je ključ pod predpražnikom).

Če se odpravljate na dopust, potem naj tudi tokrat velja pregovor, da za dežjem vedno posije sonce; in to kar dobesedno, saj je dežja že nekaj časa dovolj. Naj vas pred odhodom spomnimo na nekaj nasvetov, da bo vaš dopust zares brezskrben in res pravi dopust.

Potem ko ste se dogovorili, kdo vam bo med odsotnostjo od časa do časa zalil rože, prezračil stanovanje in morda obiskal ter nahranil vašega pernatega ali štirinožnega prijatelja, si tik pred odhodom vzemite čas in zbrano opravite še nekatera opravila. Predvsem ne pozabite preveriti, ali imate zaprte vse vodovodne pipe, da vas ne bi iskali ali da ne bi imeli poplave, ko se boste vrnili. Tudi tiste (pipe) pri pralnih in pomivalnih strojih so lahko nevarne (če so odprte). Zaprite tudi varnostne ventile pri plinskih jeklenkah. Ne bo odveč, če boste iz omrežja izključili tudi televizor, anteno in še kakšen električni aparat. Nikar pa ne izključite kar celotega omrežja iz električne napetosti, tako boste izklopili tudi hladilno omaro in skrinjo. Pravilo je, da morajo biti hladilne omare in skrinje (seveda, če imate v njih pokvarljivo blago) tudi med vašo odsotnostjo vključene v omrežje.

In naj vas nazadnje nikar ne premoti tista tvegana navada, da boste stanovanje zaklenili, ključ pa »skrili« pod predpražnik ali pa ga celo pozabili zakleniti. Znani so primeri, ko so imeli vlomilci med dopustom lahko delo, saj so na zaklenjenih vhodnih vratih našli tudi sporočilo: ključ je pod predpražnikom.

Vendar pa nesreča nikdar ne počiva in še vedno se vam lahko zgodi kaj nenavadnega, čeprav ste naredili vse, da bi bilo dopustovanje lepo, dom pa ostal ta čas varen. Zato je prav, da pred odhodom poskrbite za zavarovanje.

Z osnovnim stanovanjskim zavarovanjem ste se praktično zavarovali proti vplomu, požaru, eksploziji, zavarovali ste lahko električne aparate in stekla, tapete in druge obloge proti izlivu vode pa tudi predmete posebne vrednosti (zlatnina, nakit, slike...). Vendar pa velja predmete posebne vrednosti še posebej zavarovati, ker so v osnovnem stanovanjskem zavarovanju zavarovani le do določene višine. Po-

svetujte se z zastopnikom zavarovalnice.

Ne bo odveč, da se zavarujete tudi med potovanjem in med dopustom izven domačega kraja. Še posebej to velja, če ste se odločili za letovanje v kampu, pod šotorom... Lahko zavarujete šotor in stvari v njem. Posebej lahko zavarujete tudi osebni avto in stvari v njem. Pri zavarovanju avtomobila ali počitniške priklovice ter predmetov pa za- jema jamstvo tudi vlom in tatvino.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV, GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST KRANJ VAM ŽELI PRIJETEN BREZSKRBEEN DOPUST!

V obnovljenem Murkinem salonu pohištva in dekorative v Lescah

BOGATA PONUDBA DEKORATIVNIH IZDELKOV

Murka iz Lesca je pred dvema mesecema obnovila in posodobila salon pohištva in dekorative v Lescah. S tem je izboljšala delovne razmere za zaposlene, predvsem pa je ustvarila možnosti za bogatejšo ponudbo in sprotno predstavljanje novosti ter za boljšo postrežbo kupcev, ki prihajajo v salon iz krajev vse od Kranja do Jesenic in Tržiča pa celo z one strani državne meje.

V spodnjih prostorih so razstavljene kuhinje priznanih proizvajalcev, jedilni kotički, izdelki iz masivnega lesa (kredence za kmečke hiše, stoli, mize...), v medetaži so svetila in drobni predmeti, ki sodijo v okras stanovanj in hiš, v zgornjem nadstropju pohištvo za dnevne in otroške sobe, spalnice in predsobe (posebej veljajo izbor usnjenih sedežnih garnitur raznih proizvajalcev in raznih barv, zelo bogata pa je tudi ponudba zavese), pred vhodom ali v notranjosti pa si je mogoče ogledati vrtno garnituro iz plastike, bambusa in masivnega lesa. Mura je v obnovljenem salonu pohištva in dekorative razširila predvsem ponudbo dekorativnih izdelkov. Kupci ne pravijo zaman, da je Murkina prodajalna v Lescah največja trgovina dekorativne na Gorenjskem. V njej je mogoče kupiti svetila, zavese, posteljnino, kože, tapiserije, talne obloge, rustikalna ogledala in skrinje, dekorativne predmete, izdelke domače obrti iz Ribnice, vezane lončarske izdelke iz Komende za uporabo in okras, izdelke umetnega kovaštva UKO Kropa, zavese in prte Ideje Kamnik... Posebnost in novost je ta, da kupcem zavese kamniške Ideje sešijejo po meri, prav tako pa bodo začeli po željah kupcev izdelovati tudi prte.

Kot je povedala Milica Kunstelj, poslovodkinja Murkinega salona v Lescah, so kupci dobro sprejeli obnovljeni salon, predvsem pa pestrejšo izbiro. V Murki se kajpak želijo z raznimi prodajnimi akcijami čim bolj približati kupcem in jim ustreči, kolikor je v njihovih močeh, s posojilnimi pogoji (ki pa se zaradi znanih težav pri nas hitro spreminjajo), z brezplačno dostavo na dom in z montažo po dogovoru s stranko. Salon je odprt ob delavnikih od 8. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Pomembno za kupce in za zaposlene je tudi to, da se Murka seli v nove skladiščne prostore na Lipce, kjer bo blago bolje skladiščeno, kupci pa bodo lahko vse dobili na enem mestu. Sicer pa je treba poudariti, da se Murka že pripravlja na avgustovski sejem v Kranju, kjer bo prvič doslej predstavila nekatere vrste pohištva.

murka

SLOVENIJALES
lesna
industrija
idrija

PRODAJA OPUŠČENIH PROGRAMOV UGODNE CENE

Odprto
od 6. do 14. ure
Informacije
telefon (065)
76-010

Kemična čistilnica
in pralnica

Bištica

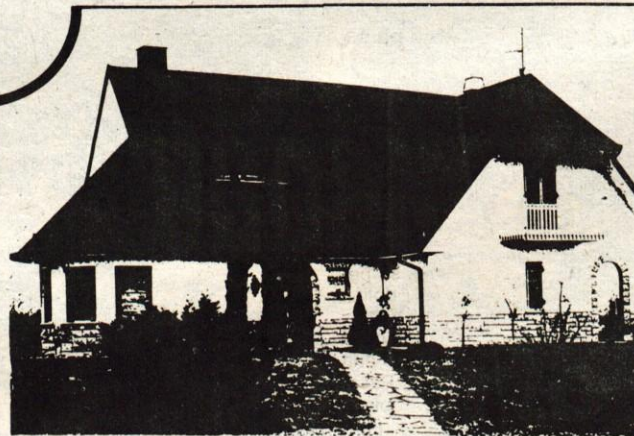
Škofja Loka,
p. o. Spodnji trg 27
tel.: (064) 60-317

DEJAVNOST:

- kemično čiščenje vseh vrst oblačil, usnja, velurja, tepihov, talnih oblog
- pranje in likanje perila
- barvanje usnja

POSLOVALNICE:

- Škofja Loka:
Mestni trg 1, tel.: 61-746
Spodnji trg 12, tel.: 60-317
- Stražišče tel.: 25-269
- Kranj:
Staneta Žagarja 2, tel.: 21-508
Huje 33, tel.: 28-876
- Medvode:
Medvode 47, tel.: (061) 611-034
- Ljubljana:
Titova 93, tel.: (061) 315-056
M. Pijade 8, tel.: (061) 317-100
Linhartov podhod, tel.: (061) 310-922
Rimska c. 11, tel.: (061) 28-128
- Tržič - Partizanska 8

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI —
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim materialom — Kranj

- naj sodobnejšo strešno kritino iz pravih kanadskih bitumenskih skodeli **TEGOLA CANADESE**
- strešnik **KOGRAD**, Dravograd
- izolacijske materiale — lendapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev
- sanitarno keramiko
- opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod
- parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo
- gradbene opažne plošče
- okenske marmorne police
- reprodukcijski material za lesno obrt (vse vrste furnirjev lesa in plošč)

VSE ZA GRADNJO OD TEMELJEV DO STREHE boste vedno dobili v **LESNINI**, trgovini z gradbenim materialom na Primskem v Kranju in sicer: vsak dan od 7. do 19. ure in ob sobotah od 7. do 13. ure.

Pri izbiri in nakupu materialov vam pomaga naš svetovalec. Gradbene materiale vam nudimo tudi po ugodnih kreditnih pogojih.

Informacije: po telefonu 26-076 ali 23-949

Pel bi čez planjave
šel bi čez višine
da me žalost mine
in srca težave

simon Jenko

Z ZAKRIVLJENO PALICO V ROKI

Kdo ve, koliko let že hodijo po hrihah stražiški paličarji. Vsako soboto, brez izjeme. Palico v roke, pa gremo. Pa naj bo dež ali še grše vreme. Oni gredo. Če ne dalj, pa le na Jošta in do Čepulj, se pri Čavlarju pri peči potem ogrejejo, posuše in privežejo dušo. In ko pozimi ni gazi in steze, pa po cesti, od Podbica pa do Kroke, po stranskih poteh do Brda in Bele; do Crngroba in Škofje Loke. Najraje pa imajo škofjeloške hribe. Tu so doma, ti so njih velika ljubezen, kajti nikjer ni toliko stezic na vsak hrib, kot prav tu, nikjer lepšega cvetja in bolj prijaznih ljudi, nikjer tako lepega zelenja, tako mehkih barv, nikjer toliko belih cerkvic po vrhah. Sem se vedno znova vračajo. Tudi vas, dragi bralci, vabijo na svoja pota. Veliko boste zamudili v življenju, če jih nikoli ne boste prehodili. Nič čudnega, da jih je Tavčar tako zelo opeval, da ga je tako vleklo nazaj pod sv. Volbenk, na Blegoš, na Lovsko brdo, Mladi vrh, Stari vrh, pa na rob Polhograjskih Dolomitov, v Bukov in Črni vrh, in spet na Selško stran, pod Ratitovec, med kmete — kralje, med preproste, dobre ljudi.

SV. BARBARA,
OSOLNIK,
OŽBOLT, SV.
ANDREJ

Kar pri sv. Barbari nad Hrastniško grapo začnimo. Iz Puštala v Škofji Loki se po grapi Hrastnice napotimo vse do Dolinskega mlina, potem pa kar po poti mimo kmeta Kamnarja do sv. Barbare. Malo zapuščen cerkva je to, tudi razgled od tod ni najlepši, mi pripoveduje Mirko Križnar iz Stražišča, taglavni paličar, zato pa moraš še naprej proti Osolniku, kjer je na samem vrhu kmečki turizem z domačimi dobrotami. Z vrha Osolnika (858 m) vidiš vso Gorenjsko: Sorško polje s Karavankami, Alpe, Ljubljano imaš kot na dlani, Škofjo Loko, loško hribovje.

Če pa hočete, se lahko iz Hrastnice povzpnete levo na Ožbolt. Pod Kopačem pustite avto in greste kar po cesti do Ožbolta. Lepa cerkva je to, s freskami Jerneja iz Loke, oltar pa je naredil Pavle Šubic. Pri

Do odličnega kmečkega turizma Sedejevih v Suhem dolu nad Lučinami kaže ličen smerokaz

som. In ko smo že tu, se povzpni-
mo še do Planine, do cerkvice sv.
Andreja, kjer boste našli oltar, ki je
čisto svojstveno postavljen in kri-
žem, na katerem namesto boga visi

Lahko pa gremo tudi od Suhega
dola po vsem grebenu Žirovskega
vrha in se spustimo na Dobračovo
in Žiri. Lahko pa se z Žirovskega vr-
ha spustimo tudi v Gorenjo vas.

Paličarji pri Sedeju. Najprej je ocvirkovica na mizi. Seveda pa se je treba za večjo družino najaviti vnaprej.

kmetu Presečniku tu v bližini se je decembra nastanil Cankarjev bata-
ljon in od tam osvobodil zaprte
aktiviste v Škofji Loki. Tudi od tod
je lep razgled. Z Ožbolta pa ni več
daleč tudi do cerkvice sv. Andreja
nad Zmncem. Tu so dela izpod čop-
iča loškega slikarja Antona Tuška,
freska Jerneja iz Loke. Vrsta poti
vodi od tod v dolino. Tu ni kmečke-
ga turizma, je pa gostilna v Hrastni-
ški grapi; tu boste dobili tudi vse
informacije za pot. Najbolje bo, da
boste šli vedno po drugi poti, tudi
če imate avto spodaj. Po eni strani
gor, po drugi dol. Paličarji hodijo
vedno z rednimi avtobusi, zato teh
težav nimajo, saj so tako bolj svo-
bodni.

OD SEDEJA DO
SETNIKARJA

O Suhem dolu smo že enkrat pi-
sali v Glasu, a naj tokrat vseeno še
spomnimo naj. Morda ne bi bilo na-
pak, da se prav do Suhega dola
nad Lučinami pripeljete z avtobu-
som, potem pa ubirate peš poti po
vrhovih. Lahko pa pridete sem gor
iz Poljan skozi Hotovljo, Bukov vrh
in Pasjo ravan. Tu ste že na loški
planinski poti in potem greste vse
do Suhega dola, do kmečkega tu-
rizma pri Sedeju, kjer vam bodo
postregli po domače, od tam pa se
v dolino zapeljete z rednim avtobu-

ČEZ SMREČJE
NA GOROPEKE

Še eno lepo izhodišče je iz Su-
hega dola; na Goropeke. Na Suhi
dol se pripeljemo z avtobusom iz
Škofje Loke, do tu je direktna zve-
za, stopimo, k Sedeju le na šnop-
ček, potem pa po loški planinski
poti, od tam pa čez Smrečje in Tri
kralje proti Goropekam. Izredno
lep razgled je od tod na ves Žirov-
ski vrh, na Blegoš, loške hribe in
Alpe v ozadju. V Smrečju in pri
Treh kraljih se boste lahko podprli.
Posebno Trije kralji so zanimivi. Tu
so še vedno vidni ostanki močne
bele postojanke.

Paličarji so veseli ljudi. Mimogrede sestavijo svoj ansambel.

Povsod tod vodijo zelo lepe uhoje-
ne, razgledne planinske poti. Tudi
če boste malo zašli, nič ne de. Po-
vsod boste našli prijazne lju-
di, ki so vajeni popotnikov, radi
vam bodo povedali, katera pot je
prava, da boste zvečer zagotovo
doma.

S KLADJA NA
ERMANOVEC

No, ko smo obrali ta del loškega
hribovja, katerega del spada pod
Polhograjske Dolomite, se obrnimo
še malo na drugo stran, ki meji na
Cerkijansko. Zjutraj se iz Škofje
Loke zapeljemo do Kladja in jo ubi-
ramo po loški planinski poti le po
gradbenih, mimo Laniščarja in Vr-
hovca na Ermanovec. Tu nas bo
odlično postregla Brdarska Malka,
ki jo mnogi hribovci poznajo še od
prej, ko je vodila kmečki turizem
doma v Vinharjih... Z Ermanovca se
dobro potešeni spustimo po ozna-
čeni poti do Slajke, od tod pa še v
Hotavljah in pri Lipanu počakamo na
avtobus za Škofjo Loko.

K MARTINOVCU
IN NA GORO

In ko smo že pri Hotavljah, ima-
mo pri roki že pot za naslednji te-
den. Pripeljemo se z avtobusom do
Hotavlj, jo uberemo peš mimo ho-
taveljskega Marmorja skozi Sušo,

mimo Kreka, Pisanca in skozi Kar-
lovc po čisto novi poti do odličnega
kmečkega turizma pri Martinovcu
na Dolenji ravni. Domači sir, doma-
čo salamo, dobro žganje, zaseko in
klobase vam bodo postregli, če se
pa najavite prej, vam pripravijo pra-
vo domače kmečko kosilo (tel:
65-103). Lahko pa do Martinovca
pridemo tudi po drugi poti, iz Javo-
rij. Z avtobusom se iz Škofje Loke
pripeljemo vse do Javorij, se naj-
prej seveda oglasimo v gostilni,
kjer bomo spet dobili podrobne na-
potke za vso pot, potem pa se
povzpemo na Murave, in naprej
po cesti, ki gre na Žetino; malo pod
Žetino se odcepi pot levo na Ma-
lenski vrh. Lahko pa gremo kar na-
prej po poti, čez vrh, da pridemo
do znane cerkvice na Gori, kamor
še danes vodi božja pot. Ivan Tav-
čar se je spominja v Cvetju v jese-
ni, saj se še spomnite, kako se je
tam stpel s fantini... Z gore se
spustiš na Jazbine, ko pa prideš v
vas Malenski vrh, zaviješ po kolo-
vozu na desno in do kmeta Marti-
novca. Od tod zdaj na Žetino, kjer v
lesu in s tušem ustvarja naivec Pe-
ter Jovanovič, gledamo od spodaj
navzgor.

V dolino vodi od tu spet več poti.
Lahko se spustimo do sedla mimo
Splovičarja proti Volči, lahko pa
gremo od Malenskega vrha na Go-
renja in Dolenja Brda, od tod pa do
Anžonovca v Srednji vasi, kjer po-
čakamo na avtobus iz žirov. Lahko
se pa spustimo iz Gorenjih Brd čez
Podrantovca na Hlavče njive v Go-
renjo vas. Pa še ena je: z Dolenjih
Brd gremo po poti, ki gre na sv.
Križ nad Srednjo vasjo, od tod pa
gremo lahko desno v Srednjo vas,
levo pa v Poljane. Paličarji pravijo,
da je toliko poti zagotovo ostalo od
božje poti, ko so romali z vseh
strani na Goro. Je pa to najlepši del
Slovenije, pravijo paličarji, najbolj li-
čna pokrajina, najbolj mehka, naj-
bolj nežnih barv.

Sorica še vedno velja za najlepšo gorenjsko vas.

IZ SELŠKE V
POLJANSKO
DOLINO

Izhodišče za več poti imajo pali-
čarji Luše v Selški dolini. Od tu jo
pogosto ubero ob vodi do odcepa,
ki gre na Malo in k Podmlačanu,
znani kmečki turizem na Jarčjem
brdu. Ko se dodobra okrepcamo,
se podamo po Blegoški cesti na
Zapreval, do koče na Starem vrhu,
od tod pa na Četeno ravan — tu se
oglasimo še pri kmečkem turizmu
pri Tavčarjevih in pri sosednjem bi-
feju, si ogledamo zanimive freske
na hiši — in jo uberemo do Javorij,
od koder pod večer odpelje avto-
bus proti Škofji Loki. Tudi tu je poti
in potki in stezic, kolikor je studen-

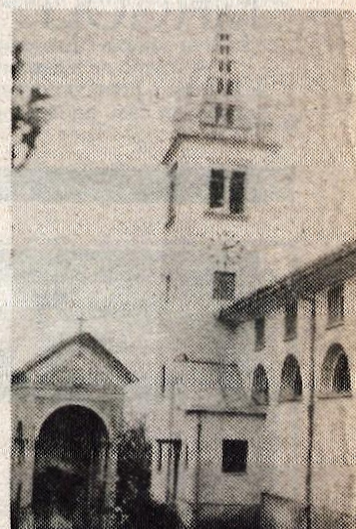
Polhograjski Dolomiti, kamor spadajo jugovzhodni
predeli loškega hribovja, so znani po izredno bogati
flori. Tu najdemo številne rastlinske posebnosti razli-
čnega porekla, ilirskopanonske, srednjeevropske in
celo submediteranske florne elemente: mali jesen, črni
gaber, puhasti hrast, navadni ruj, mokovec, razkrečeno
krhliko, širokolistno lobodiko, Jacquinov jetičnik, ši-
rokolistno grašico, navadni bljušč, navadno tevje, spo-
mladansko torilnico, širokolistno trdolesko, kranjski
petprstnik, kranjsko selivko, rdečo reliko, gorsko nebi-
no, šmarno grušico, blede podraščec, lasasti beluš,
navadni strček. Med njimi je tudi nekaj zaščiteneh vrst,
kot so kranjska lilija, zlati klobuk, kranjska bunika in
Blagajev volčin. Slednjega so prvič našli na Polhograj-
ski gori, kjer je bila v prazgodovini in pozni antiki utrje-
na naselbina. Tamkajšnji graščak Blagay je v prejš-
njem stoletju, leta 1837, našel dotlej še neopisano
vrsto volčina, ki so ga njemu na čast imenovali Blagajev
volčin. Botaniki vsega sveta so tedaj slišali za Goro,
za naše Dolomite, novo botanično odkritje pa je bilo
zapisano v vse botanične knjige.

Polhograjska Gora ali Gora sv. Lovrenca, visoka
824 m, pa je znana tudi po bogatih zgodovinskih najd-
bah. Na Gori so ostanki predzgodovinskega gradbišča.
Tu je stala rimska naselbina Ad Nonum, o čemer priča-
jo najdbe razne posode in keramike. Našli pa so tudi
predmete iz časa preseljevanja narodov, obzidje nase-
lja je tedaj merilo kakih 1000 metrov. Pri izkopavanjih
so našli celo na prazgodovinske najdbe.

cev, variant, kolikor jih hočeš. Lah-
ko se na primer s Starega vrha in
Četene ravni vračamo čez Predole
in po Blegoški cesti do odcepa za
Gabrsko goro od tod pa na Kumra
in na Log k Poljanski Sori.

K MARICI NA
PRTOVČ

Tudi Prtovča ne smemo pozabi-
ti. Izredno lepa pot je, če se z avto-
busom zapeljemo vse do Zg. Sori-
ce, od tod pa se podamo na Zg.

»Preljubi svet' Lenart, kako si ti
lep, imaš majčkeno faro, pa dosti
deklet...« poje ljudska pesem.
Tudi do Lenarta se pogosto
povzpno kranjski paličarji, iz
Luše, ali pa se spuste iz
Zaprevala in čez Rovt do Sv.
Lenarta, pa od tod v dolino.

Še eno lepo pot za en dan svetu-
jejo paličarji: z Jesenovca, kraja
med Železniki in Zalim logom, na
Prtovc, od tod po preko kmetije
Novak v Dražgoše in Rudno ter v
Železnike; lahko pa iz Dražgoš na-
daljujete pot po partizanski cesti
na Lajše, kjer je odlična vaška go-
stilna Štihi, pa v Selca na avtobus.
Lahko pa greste peš vse do Stra-
žišča, če greste iz Dražgoš na Za-
brekve, na Mohor in Čepulje. Ali pa
iz Dražgoš na Jamnik, in čez Peteli-
novec na Kropo.

Premalo je prostora, da bi naštel
vse, kar mi paličarji stresajo iz svoje
popotne torbe. Le enega pravila se
drže: ne gredo nad višino 1500 m.
Pravijo, da je to čisto dovolj za nji-
hove moči — večina so to upoko-
jenci — da raje več lepega vidijo,
kot da se mučijo v strmino. In prav
imajo. Njihove poti so tudi kot na-
laš za družinske izlete.

Pravijo, da nobena reč ni tako
slaba, da ne bi bila za nekaj dobra.
Tudi tale draginja ne. Manj se bo-
mo vozili z avtomobili pa več peš
hodili. Veliko lepega videli in zani-
mivega doživeli, pa veliko raje se
bomo imeli. Pa srečno!

Tekst in fotografije:
D. Dolenc

GLASOVCI V RASTEZIJSKI PREŠI

ZDRAVI, PLODOVITI, RADŽIVI — LE

STANE OBLAK SE PREDSTAVI

Stane Oblak iz Škofje Loke izhaja iz stare loške družine, kjer so se že pred stotimi leti ukvarjali z nekonvencionalnim zdravilstvom, od zeliščarstva do zdravljenja z bioenergijo. Z radiestezijo in bioenergijo pa se je Stane začel ukvarjati pred desetimi leti, zadnja štiri leta intenzivno. Tedaj pač, ko je spoznal, da lahko z dotikom svoje roke pozdravi marsikatero bolečino pri svojih prijateljih.

Začeli smo prihajati tudi drugi in tako je hočeš nočeš moral nadaljevati družinsko tradicijo.

»Zdaj je toliko zanimanja, da sem telefon kar izključil,« pravi Stane Oblak, »saj imam dela čez glavo. K meni prihajajo ne le Slovenci, ampak tudi iz Italije, Nemčije, iz tujine pač. Dnevno vzamem na terapijo največ šest ljudi, s katerimi se ukvarjam 40 do 120 minut.

Več kot tridesetino pacientov je otrok. Vi si niti predstavljati nemo- rete, kako zelo bolni so danes otroci! Zadržal fantek je bil star osem let in pol, doma iz Trbiča in ko so zdravniki popolnoma dvignili roke — fantek je nenadoma oslepel — je z mojo terapijo ozdravel. Spet normalno vidi! In drugi pacienti, saj jih je cela vrsta. ...«

ZAKAJ SOLATA SOVRAŽI KROMPIR?

Kaj sploh je radiestezija? Pri radiesteziji gre za človekovo sposobnost, da zazna nevidno in doslej neizmerjeno žarčenje. Morda so to neznane elektrokemijske, mentalne ali kakšne druge reakcije našega telesa, vsekakor pa so nerazložljive skrivnosti, ki so jih zmogli razložiti redki posamezniki. Le-ti naj bi imeli poseben naravni dar, veliko senzibilnosti, talenta, sposobnost meditacije, koncentracije. Lahko pa se radiestezijske tehnike sami naučite, če imate dovolj časa in volje, da bi obiskovali radiestezijski tečaj. Naučili vas bodo pravilne uporabe pripomočkov, opravili boste nekaj vaj za spodbujanje občutljivosti — nekateri so za tovrstna zaznavanja bolj, drugi manj občutljivi — in vaša radiestezija se lahko začne.

Z radiestezijo boste lahko raziskovali hrano, zelišča, se ukvarjali z biotom: končno in vendarle vam bo do konca življenja jasno, zakaj denimo, solata ne mara sosedstva s krompirjem, saj vam bo radiestezijska tehnika odkrila, katere rastline se marajo in katere se na smrt sovražijo. Tako, kot vam baljica, radiestezijski instrument, ob pravilni rabi in nekaj izkustva lahko pove, če se dva človeka privlačita ali izražata medsebojno antipatijo. Stvar lahko teče tudi preko slike, fotografije in zato ni nujno, da vam oseba, ki je predmet vašega tovrstnega raziskovanja, sedi pred nosom. Na ta način lahko proučite vso bližnjo in daljnjo zlahto, ne da bi oni karkoli slutili. In naj jih vaši novi ukrepi še tako »vržejo« (zoprnikom, tetkam in ujem nič več kavice in šnopčka, prijaznim pa poljubčka na oba lička), vam je radiestezijska izkušnja povedala svoje.

PREVARANTOV KAR MRGOLI

A vrnilo se k resnemu radiestezistu, našemu Stanetu Oblaku, ki takole pravi o hrani, predvsem pa o šarlatanih na področju radiestezije, ki jih v zadnjem času po Gorenjskem in po vsej Jugoslaviji kar mrgoli.

»Ljudje se sploh ne zavedajo, tako zelo zastrupljena je hrana,« pravi. »Naša merjenja so dala osupljive rezultate, saj se je izkazalo, da so živila polna pesticidov in komaj užitna. Razne cedevice — porazno! Še slabše je s sadjem, ki zori po hladilnicah in vsebuje ogljikov dioksid. Sadje, ki ga prodajajo po trgovinah v tujini, ni nikoli tako zastrupljeno kot prav pri nas.

Nas, resne radiesteziste hudo motijo in nam kvarijo ugled številni šarlatani, ki se pojavljajo na vsakem koraku. Niso izšolani, nimajo uradnega dovoljenja in zato komaj čakamo, da se, da bo tudi Slovenija sprejela zakon. Znana je hrvaška afera s ponarejenimi diplomami. Med njimi je bil prevarant, ki se je tako okoristil s seansami, da si je v kratkem času kupil tri drage avtomobile. Zdaj je zaprt, kot bi morali biti zaprti vsi, ki se izdajajo za strokovnjake. Na Fužinah v Ljubljani je imel nekdo navado, da je po vsaki terapiji pacientu na vprašanje odgovoril: »Kolikar pač hočete dati.« A vedno je bilo nekaj milijonov na mizi, ki jih je pustil pacient pred njim! Ljudje pač iščejo zdravje za vsako ceno: prevaranti poslujejo noč in dan, mi, resni pa le toliko časa, kolikor nam dopušča naš borištem.

Ne morem tudi mimo nekega domnevnega Kranjskega »radiestezista«, ki na široko operira po Kranju. Ljudje mu nasedajo, da je jo, našel pa je že toliko vode, da bi jo bilo za cel ocean! A kar je najhuje ne le, da dobro služi z diletantskim premikanjem postelje, neko Kranjskanko, ki ji je prerokoval kratko življenje, je to tako pretreslo, da se je vdala pijači. ...«

PRIROČNIKI NISO NIČ VREDNI

Stane Oblak pravi, da je prvi Jugoslovčan z zlatim nihalom Akademije mejnih znanosti v Milanu in diplomirani bioenergetik. Tudi o priročnikih, ki so v obtoku, nima dobre besede, z izjemo priročnika inž. Borisa Farkaša. »Obrajta« tudi inženir Geča iz Sloveň Gradca, vsi ostali pa naj bi le in zgolj slabo prevajali in — služili.

Mi smo torej sledili Stanetovemu merjenju Glasovih prostorov, korak za korakom, centimeter za centimetrom. Njegove ugotovitve smo vestno zapisovali, komentirali pa jih bomo po svoje, ne da bi pri tem hoteli kakorkoli omalovaževati ali se norčevati iz njegovega prepričanja in njegovih spoznanj ali radiestezije kot mejne znanosti nasploh.

SENZACIONALNO RAZODETJE

Začeli smo tam, kjer se začne: pri vrhu. Pri našem direktorju in glavnemu uredniku Štefanu Žarglju in pri odgovorni urednici Leopoldini Bogataji.

Oblikovno nihal je odkrilo, da ima direktor nadpovprečne vodstvene sposobnosti. Vendar, pozor: ko je meril njegovo pisarno, je nihal nevarno in zločest nihal gor in dol. Radiestezist se je nekajkrat na hitro zaustavil, nekje pri vratih pisarnice pa obstal: direktorju je zastal dih, mi smo dobivali velike oči, napetost, da bi jo rezal! In res: meter stran od direktorjeve mize je nihal zaznalo **geopatogeni** pas, voz, križišče škodljivih polj! Neumno smo zijali v tapison, nad katerim je plesalo nihal in v trenutku nam je bilo marsikaj kristalno jasno.

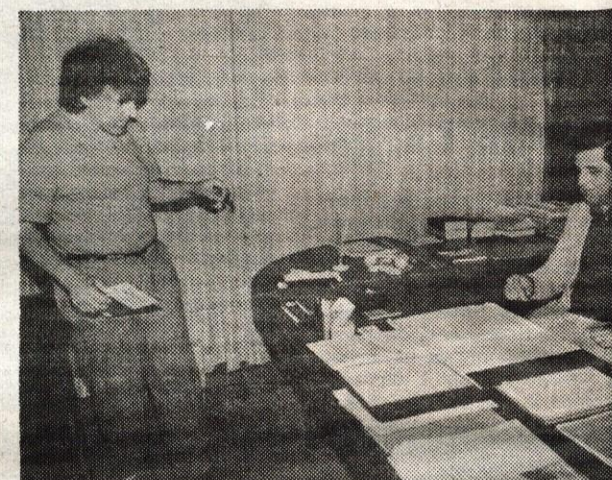
Zdaj namreč zanesljivo vemo, da se naš glavni urednik mora kar čisto postavljati prav na tisto točko, kadar ocenjuje naše članke in Glas nasploh. O ja, da boste vedeli: vsak časopis temeljito oceni in te njegove ocene niso prav nič prizanesljive. Ha: če pa ti počenjaš take reči na **geopatogenem** pasu, ni na ljubeu svetu žive radiestezijske duše, ki bi bila pri-

Tokrat se vam predstavljamo skozi meritve in ugotovitve po svoje interpretirali. Kaj nam lahko pove radiestezija? Preveč šarlatanov, tudi po Kranju in na Gorenjskem. V naših prostorih ni žarčenja, vozlov in škodljivih križanj, in ...

Mi, Glasovci, pošiljamo časopis Gorenjski glas dvakrat na teden, vendar ne le našim bralcem in naročnikom, temveč tudi vam, ki boste naši bralci in veseli, kaj bi radi in česa si ne želimo. Predstavitev redakcije, tajništva, tehnike in uprave smo pričakovali.

Aktualni, kot vedno smo, nikakor ne moremo mimo pri- bo. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim se- radiestezist in bioenergetik Stane Oblak iz Škofje Loke, ki nas

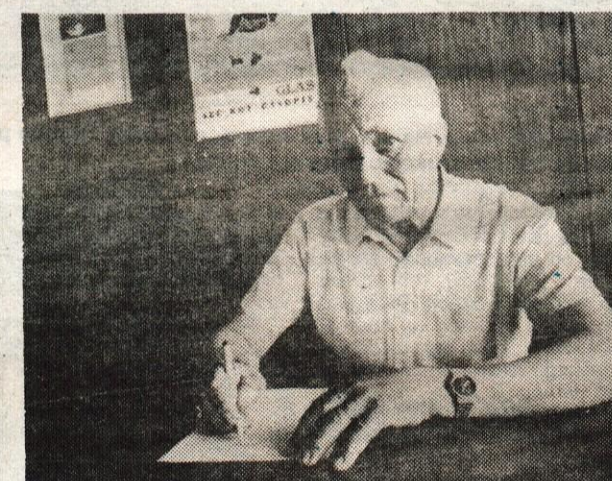
In je bilo, kar je bilo, ko nas je obiskal danes najbolj z- Nekateri so se ob njegovih ugotovitvah kislo nasmihi, drugi je dobri dve uri meril podolgem in počez, nas in naše delo odkritosrčno zabavali, nekateri Glasovci pa so tudi za »pri- pa odločite, komu boste verjeli, kaj vzeli zares in kaj za hec.

Stane Oblak radiestezira pri našem glavnem uredniku in direktorju Štefanu Žarglju

Tajnica Božena Avsec pri radiestezijski meritvi

Naš komercialist Jurij Držak

Novinar Jože Košnjek se hoče na lastno »roko« prepričati o odkritem vozu...

Tehničnem sektorju Oblak, Bogatajeva in oblikovalec Igor okorn v ozadju

Mena Belovič, referentka za male oglase. Fotografiral je naš mladi fotoreporter Gorazd Šinik

Naročilnico čimprej oddajte v naši oglasni službi ali jo po pošti pošljite na naslov: ČP Glas, Moša Pijadeja 1

NAROČILNICA

Ime in priimek _____

Naslov _____

Naročnino bom plačal po prejemu položnice _____

Datum _____

Podpis _____

PRI ŠPAROVCU ZA PRIJETNE TRENUTKE!

stereo radio kasetofon Elin 667Ats

valkmán za otroke 141 Ats

radio budilka Silva - Schneider 233 Ats

velika izbira audio in video kaset

PRIJETNE POČITNICE VAM ŽELI

ŠPAROVEC

Struga - Strau na Koroškem

NOVO! DVGALA

TIP CPD - 2000 ZA DVGANJE OSEBNIH VOZIL
TIP PF - 1500 ZA DVGANJE OSEBNIH VOZIL ALI MANJŠIH KOMBIJEV
TIP CMD - 500 ZA DVGANJE IN POPRAVILNO MOTORNIH KOLES IN MOTO KULTIVATORJEV

FPG - III

- MLIN DROBILEC
- MIKSER
- KOMPOSTNIK

KLJUČAVNIČARSTVO
PINTAR FRANC
Sv. Duh 7, Škofja Loka
tel. (064) 60-253
SE PRIPOROČAMO

GLASOVCI V RASTEZIJSKI PREŠI VITI, RADŽIVI — LE VODE NIMAMO!

«pra-
da so
io! Še
d. Sa-
io kot

tevlini
urad-
spre-
l nji
m ča-
ti vsi,
to na-
olikor
pustil
aranti
pušča

astezi-
šel pa
da do-
ji je
il. ...

demije
kih, ki
rkaša.
n zgolj

iv, ko-
e smo
m ho-
nja in

n glav-
ni Bo-

stvene
varno
austro-
do-
orjeve
lj! Ne-
u nam

tar če-
las na-
jegove
a geo-
ila pri-

vo!

ANJE
OSEB-
OMBI-

JE IN
ES IN

Tokrat se vam predstavljamo skozi meritve in ugotovitve po svoje interpretirali. Kaj nam lahko pove radiestezija? Preveč šarlatanov, tudi po Kranju in na Gorenjski se porajajo »strahovite zdravilne enote«. V naših vodnih tokov, zato smo občasno silno žejni.

Mi, Glasovci, pošiljamo časopis Gorenjski glas dvakrat na teden, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini.

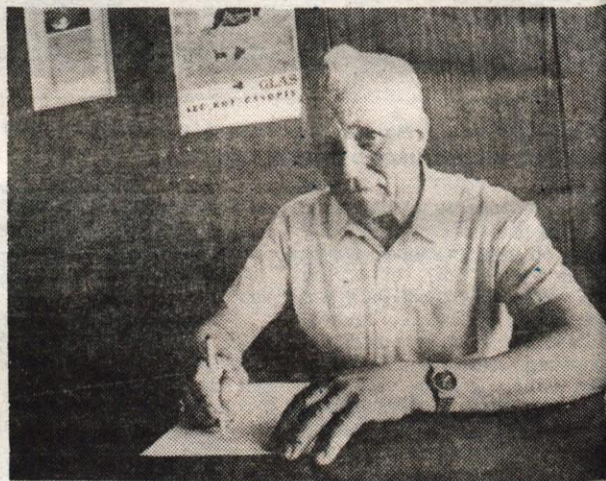
Predstavitev redakcije, tajništva, tehnike in uprave smo pričakovali. Aktualni, kot vedno smo, nikakor ne moremo mimo dogovorili; predstavi naj nas kar radiestezija in bioenergija. In je bilo, kar je bilo, ko nas je obiskal danes najbolj znan radiestezist in bioenergetik Stane Oblak iz Škofje Loke, ki nas je dobri dve uri meril podolgem in počez, nas in naše delo. Nekateri so se ob njegovih ugotovitvah kisló nasmihali, drugi pa odločite, komu boste verjeli, kaj vzeli zares in kaj za hec.

Stane Oblak radiestezira pri našem glavnem uredniku in direktorju Štefanu Žargiju

Tajnica Božena Avsec pri radiestezijski meritvi

Naš komercialist Jurij Držak

Naročilnico čimprej oddajte v naši oglašni službi ali jo pošljite na naslov: ČP Glas, Moša Pijadeja 1

NAROČILNICA

Ime in priimek _____

Naslov _____

Naročnino bom plačal po prejemu položnice

Datum _____

Podpis _____

na številne gorenjske domove, izven Gorenjske in tudi v tujino. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini. Zato je dostojno in prav, da se predstavimo ne le našim bralcem, ampak tudi tujini.

radiestezist in bioenergetik Stane Oblak iz Škofje Loke, ki nas je dobri dve uri meril podolgem in počez, nas in naše delo. Nekateri so se ob njegovih ugotovitvah kisló nasmihali, drugi pa odločite, komu boste verjeli, kaj vzeli zares in kaj za hec.

pa odločite, komu boste verjeli, kaj vzeli zares in kaj za hec.

Novinar Jože Košnjek se hoče na lastno »roko« prepričati o odkritem vozu...

Tehničnem sektorju Oblak, Bogatajeva in oblikovalec Igor Pokorn v ozadju

Jana Belovič, referentka za male oglase. Fotografiral je naš mladi fotoreporter Gorazd Šinik

Naročilnico čimprej oddajte v naši oglašni službi ali jo pošljite na naslov: ČP Glas, Moša Pijadeja 1

Izpolnite naročnico in pošljite na naslov: ČP Glas, Moša Pijadeja 1

pravljena verjeti, da potem nimaš slabše koncentracije in slabše možnosti presoje! Naj nam direktor stokrat zagotavlja, da pri oceni časopisa vedno sedi za mizo in da mu nikdar niti na kraj pameti ni padlo, da bi stal ob mizi, držal časopis v eni roki in svinčnik v drugi ter tako psal ocene na »cajeng«, mi tega preprosto nočemo verjeti. Žarčenje je žarčenje in če je nihaló kimalo v njegovi pisarni, je pač kimalo v njegovi pisarni. Hvala za razodetje, Stane!

RADIE STEZIJSKA PREŠA UMIRJENIH IN TRDOŽIVIH

Naslednja meritvena radiestezijska točka: naša odgovorna urednica Leopoldina Bogataja. Zato, ker v njeni pisarni ni bilo nobenih škodljivih križanj in vozlov, je Oblak z rožeto preiskušal, koliko energetske sposobnosti je v njej. Rezultat: ravno prav energetskega minusa in plusa, kar velja za ljudi, ki obvladajo vodenje in so sposobni za vodstvena in vodilna delovna mesta. To nas ni presenetilo ali vrglo iz tira, saj L. Bogatajeva velja za umirjeno, sposobno in vedno obvladano šefinjo komaj še obvladljive novinarske srenje, polne občasnih kolobocij in komplikacij.

Naj ostanemo pri umirjenih: tajnica podjetja Marija Barletova, punca na mestu, brez škodljivih žarčenj na delovnem mestu; računovodkinja Elica Vencelj brez pretresov, stabilna in dobrohotna; knjigovodkinja Irena Kajzer vestna in umirjena. In dve pridni mravlji, Jana Belovič na malih oglaših in Nataša Foršek na komercialnih oglaših: utrujeni od dela na računalnikih in zaradi nenehnega stika z ljudmi. Računalniki sploh ubijajo, pravi Stane, kajti njihovi atesti so zlagani, saj je žarčenje veliko večje.

V pisarni naših dveh komercialistov, pri Andreju Maliju in Tomažu Grudnu se nihaló ni prav nič vznemirilo. Res je, da ju v pisarni sploh ni bilo, kot ni bilo vestnih komercialnih honorarnih sodelavcev Jurija Držaka in Lada Torkarja, zato nismo mogli ugotoviti njihovih nabojev in prebojev. Fanta, skupaj s sodelavcem, znosita vkup toliko komercialnih oglašev, da sta nenehno v obtoku na terenu. Če pa bi že prišla v radiestezijsko prešo, bi najbrž pri našem Andrejčku in Tomažku ugotovili prožno in prodorno ustvarjalnost. Literatura pravi: »to so ljudje, ki so odprtega miselnega procesa, sposobni predelovati najbolj nenavadne ideje in zasledujejo cilj premočrno. So trdoživi kot kamen (namreč Tomaž in Andrej), kamen, ki tone v globino naravnost svojemu cilju (beri: potencialni komercialni »žrtvi«) naproti.

GLASOVE »FURIJE« SO V »TAVELKI« SOBI

In že smo pri računalnikih, kjer delajo Klavdija Žlogar, Fani Samardžić, tajnica redakcije Božena Avsec in naša lektorica Marieta Volžić. Stane je bil tu najbolj zaskrbljen: a ne zaradi utrujenosti in nočetege zdravja ene izmed najbolj delavnih Glasovih skupnic, temveč zato, ker bo zaradi izrednega žarčenja računalnikov še slabše. Računalniki! Zmajeval je z glavo in povabil dekleta na seanso. Literatura celo pravi: če imate v kleti miši ali podgane, postavite jim v kot prižgan računalnik. Čez teden dni zaradi ubijajočega sevanja ne bo nobene več.

V tehničnem sektorju je bil odkrit en voz, a na srečo tam ni več nobene mize. Nada Prevc, Igor Pokorn, Tone Guzelj in Uroš Bizjak so zdravi kot dren, prav nič »furjasti«, kar bi ob napetih rokih oddaje časopisa v Ljudsko pravico v Ljubljani lahko bili. Dober team, ki ve, kaj hoče in ki oblikuje vse boljše Glasove strani.

Po »furi je pač treba v »tavelko« Glasovo sobo, kjer občasno ustvarja neizmerno gnečo trinajst novinarov in novinarjev. Kadar telefonirajo, pišejo, se pogovarjajo, smejiijo, komentirajo, terjajo še in še kave, se zabadajo in zabavljajo, zanesljivo tega ne počenjaajo sinhrono, ampak posamično, kar ustvarja nepojmljivo vzdusje. Še dobro, da se to dogaja samo dvakrat tedensko, po dve uri, ko se zberejo na seji redakcije, druge dni jih uničuje »terenska«.

Vilma Stanovnik, turistična novinarka, privihra iz Bohinja ali jo prinese trziški veter; Stojan Saje se vrača z društvenega posveta ali akcije planincev, tabornikov ali ekologov; Vine Bešter se ubada z mladino in demokracijo; Radovaljica in oblikuje črno kroniko; Lea Mencingerjeva je doma v kulturi; Danica Dolencova po Gorenjski išče zanimivosti, ureja ženski vokalček v Glasu in se razume z borci: še ena Danica, mlada Danica Žlebirjeva se je »vrgla« v zdravstvo, socialo, malo nočno kroniko, tako kot v šolstvo in Škofjo Loko Helena Jelovčanova.

O, madonca, saj ni konca: Žalarjev Andrej dirka po gorejskih krajih in oblikuje gorenjsko stran; Marija Volčjakova jemlje v resni precep gospodarske ukrepe in gospodarjenje v podjetjih, Košnjekovo Jožo pa politiko in gorenjski šport. Duško Humer-Dule, je naš športni novinar, Darinka Sedej pa piše z Jesenic in se poskuša v zabavi

NIMAMO VODE!

Ko je Oblak vstopil med ta ustvarjajoči in domiselni narod, so za hipsec utihnili vsi pisalni stroji. Nihaló je švigalo sem in tja in ugotovilo, da je žarčenje izključno le tam, kjer ne stoji nobena miza in noben delovni stol. Skratka: sedimo na domala geomantičnih področjih, se pravi tistih, ki so najugodnejše za delo. Na takih poljih so gradili romarske poti, cerkve, samostane in celo gostilne! V Stahovici, denimo, kjer je naš Oblak izmeril »strahotna zdravilna sevanja«, kar 25.000 zdravilnih enot. Zato stahoviško Marijo obiskujejo številni bolniki, saj se zemeljska energija ob kipu preformira v zdravilno energijo. Tudi Plečnikov mojestrovine ležijo na podobnih mestih, ki so jih že zdavnaj poznali. Tako so tudi zdravlili kot Jurij Humer, največji bioenergetik, ki je pozdravil na tisoče bolnih. Le svoje sestre nikakor ni mogel, zato, ker je tudi sama imela tako močan energetski naboj.

Torej skrivnost je pojasnjena: žarčenja ni, pisunčki smo več ali manj zdravi. Mimogrede: ko je radiestezist opazil plakat v redakciji, s fotografijami Janše, Tasiča in Borštnerja, je po sliki ugotovil, da se v zaporu zdravstveno najbolj drži — Borštner!

A vse le ni tako lepo, kot se zdi: ko je meril vpliv morebitnih škodljivih vodnih tokov, je nihaló povedalo, da tudi teh ni. Sploh ni! Pričakoval je, da si bomo veselo oddahnili, vendar se je pošteno zmotil. Nenadoma je del redakcije strašansko zaskrbelo, saj jih je prešinilo grenko spoznanje: vode ni, zato smo občasno tako zelo žejni!

Ni, da bi si zdaj kupili lopate in v smislu Koplji pod brezo po Kranju vsi žejni stikali za brezami! Poiskali bomo pač geomatične gostilnice in si tam potešili žejo in obenem nabirali zdravilnih moči. Prijetno s koristnim!

Znova stokrat zahvaljen, Stane Oblak! Poslednje razodetje nam bo pač še dolgo, priročno opravičilo, tako rekoč alibi, ko bomo skočili na kozarec »vode«. Saj menda ja ni urednika, ki bi si želel slabotnih in bolnih sodelavcev — če pa si že za prvim vogalom lahko mimogrede naberejo zdravilnih enot od glave do pete.

Mi smo se torej »žrtvovali«, vi pa, kakor vam milo in drago. Za zaključek le utrinek resničnega pogovora na lokalnem avtobusu med mladiletim dekličem in našim župnikom:

»Gospod župnik, ali naj verjamem radiesteziji?« »vpraša deklica.

Župnik se nasmehne, zamahne z roko in pravi:

»Če vere ni, tudi to ne pomaga...«

D. Sedej

Mizarstvo in
profiliranje lesa

OVSENIK ALOJZ
KRANJ

Jezerska cesta 108 c
tel.: (064) 35-770

Iz masivnega lesa
izdelujemo:

- vhodna in garažna vrata
- balkonske ograje
- opažne deske za oblaganje sten in stropov
- kotne, zaključne in okrasne letve

OPTIKA
VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610
(nasproti Delikatese)

Vam nudi hitro in
kvalitetno izdelavo
vseh vrst očal
z navadnimi
in specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept
in brez njega

ODEJA

Tovarna prešitih odej, p. o., Škofja Loka.
64220 Škofja Loka, Kidričeva 80
telefon 064-62 162

Odeja je v Jugoslaviji največje industrijsko podjetje, specializirano za izdelovanje prešite posteljnine. S svojim pestrim izborom in odlično kvaliteto sodi v sam vrh ponudnikov tovrstnih proizvodov.

- PREŠITE ODEJE
- OKRASNA PREGRIJALA
- NADVOLŽKI
- VZGLAVNIKI
- SPALNE VREČE
- OTROŠKI IN DROBNI PROGRAM

lastna prodajalna je odprta
ponedeljek, sredo in petek od 9. - 15. ure
torek in četrtek od 14. - 19. ure

BOSCHEVI
HLADILNIKI
IN ZAMRZOVALNIKI

Iz konsignacijskega skladišča Avtotehna jih dobite
takoj.

Konsignacijska prodaja: **avtotehna**

LJUBLJANA — Avtotehna, Titova 36, tel. 317044
JESENICE — Lesnina, Skladišče 5, tel. (064) 81178
RAZDOLJICA — Merkur, Kranjska 2, tel. (064) 75137
LESCE — Murka, Železniška 6, tel. (064) 74067
MARIBOR-HOČE — Lesnina, Miklavška 63, tel. (062) 306681
CELJE-LEVEC — Lesnina, tel. (063) 28931
SLOVENJ GRADEC — Nama, Podgorska 1, tel. (062) 84161
KRANJ — Merkur, Prodajalna Partner, Gregorčičeva 8, tel. (064) 24654

Kompas hotel v Ribnem pri Bledu

ZNAN PO DOBRI HRANI IN UREJENIH TENIŠKIH IGRIŠČIH

Ribno, junija - Gotovo se nismo zmotili, ko smo v naslovu zapisali, da nov Kompasov hotel v Ribnem pri Bledu odlikujeta predvsem dobra kuhinja in možnost rekreacije, predvsem igranja tenisa. Prav gotovo pa se ne bomo zmotili, tudi če zapišemo, da je še ne eno leto star hotel v Ribnem eden najlepših hotelov na Gorenjskem pa tudi v Sloveniji. Čudovita lokacija na obronku Ribnega, hotelska terasa nad reko, okolica z možnostmi za številne izlete in piknike - vse to daje delavcem hotela še številne pobude za pestrejšo življenje in zabavo svojih gostov. O tem smo se pogovarjali z Adijem Križaničem, direktorjem hotela Kompas v Ribnem.

Prva, ki je v vaš hotel privabila tudi naključne oblikovalce iz okolice Bleda in z Gorenjske je bila vest, da pripravljate dobro hrano, da je vaša kuhinja nekaj posebnega in da znajo kuharji pripraviti tudi že malo pozabljene slovenske jedi, ki jih strežejo le še redko kje. Kako ste se prilagajali obiskovalcem?

»Predvsem s ponudbo slovenskih jedi, ki jih ponujamo vedno, vsak dan in ne le občasno. To je na primer bakalca z žlikrofi, to so ajdovi krapci, tržiške bržolice, domač

kunec v smetanovi omaki, ješprenček s šunko in druge. Teh jedi stalno nihče ne pripravlja, zato je zanje veliko zanimanja. Prav tako imamo na jedilnem listu nekaj jugoslovanskih specialitet in specialitet iz mednarodne kuhinje. K nam hodijo tako domačini, kot obiskovalci Bleda in turisti z Bleda. Prav tako pripravljamo poslovna in družabna srečanja, poročna kosila in večerje. Velik uspeh smo imeli z organizacijo različnih kuhinj: banatske, italijanske, bavarske in kitajske. V juliju

in avgustu bomo pripravili posebno ponudbo na naši terasi, kjer bomo stregli pizze, lazanje in druge jedi, ki jih bomo pripravljali vsak dan. Za jesensko in zimsko sezono pa zopet pripravljamo ponudbo drugih kuhinj. Med prvimi bo to gotovo kubanska kuhinja, pa indijska in še nekatere. Prav tako pa se je pri nas ob koncu tedna moč zabavati v klubu, kjer igra Andrej Arnol, ter poslušati zvoke citer.«

Z izgradnjo teniških igrišč ste poskrbeli tudi za rekreacijo vaših gostov, pri vas pa se je moč naučiti tudi prvih udarcev s teniškim loparjem.

»Od letošnjega prvega maja naprej je začela šola tenisa, saj prirejamo tečaje tako za odrasle kot otroke. Imamo pet sodobno urejenih teniških igrišč, na razpolago je učitelj tenisa, prav tako pa oddajamo igrišča različnim klubom in delovnim organizacijam. Igralcem tenisa nudimo sezonske, mesečne in tedenske karte, ki so okoli 20 odstotkov cenejše od normalne ure in je zanje precej zanimanja. Do sedaj teniških turnirjev še nismo prirejali, morda pa bomo poskusili jeseni s turnirjem znanih teniških igralcev. So pa seveda interni turnirji za klube in delovne organizacije. Prednost naših igrišč je, da so zelo dobro tehnično opremljena, imamo tudi top za žogice, tako da lahko igralec tudi sam vadi. Poleg tenisa pa letos načrtujemo urediti tudi lokostrelsko rekreacijo. V sodelova-

Adi Križanič, direktor hotela Kompas Ribno

nju s Francem Oblakom iz Radovljice bomo gostom štirikrat tedensko ponudili streljanje z lokom in sicer od 17. do 19. ure. Če bo letošnji poskus uspel, bomo za naslednjo sezono najbrž pripravili lokostrelsko trim stezo.«

Za vaš hotel v Ribnem je značilno tudi, da ste se že med gradnjo in tudi potem dobro vključili v delo krajevne skupnosti.

»Prav sedaj skupaj s turističnim društvom pripravljamo praznovanje tridesete obletnice dela društva. Uredili bomo kraj, bajer pri skalci, uredili bomo napisne table in smerekaze, pripravili prostor za piknik in pomagali pri proslavi obletnice turističnega društva Ribno.« pravi Adi Križanič, direktor hotela Kompas v Ribnem.

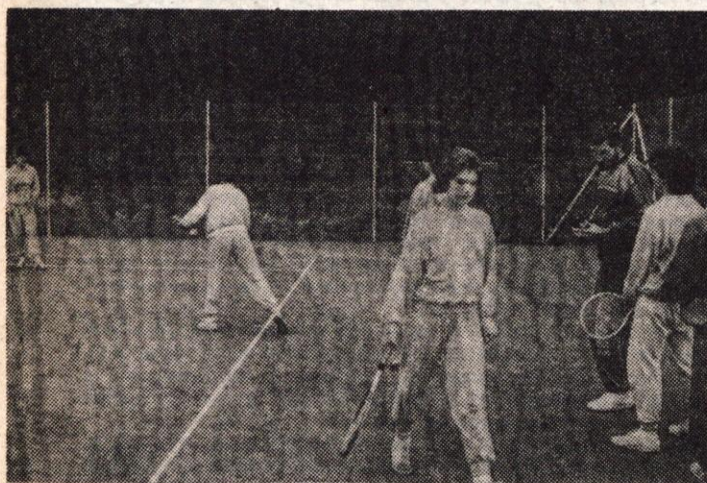
Dobra kuhinja in postrežba sta odlika hotela

TOVARNA POHIŠTVA AJDOVŠČINA

V SALONU POHIŠTVA V PRIZIDKU VEČNAMENSKE DVORANE PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ LIPA POHIŠTVO

ZA PRIJETNO POČUTJE IN UDOBJE V VAŠEM DOMU

Pet teniških igrišč in možnost učenja tenisa privablja v Ribno tudi številne privržence tega vedno bolj popularnega športa

MIZARSTVO ISKRA

Janez in Terezija ISKRA

Zbilje 6b, 61215 MEDVODE
tel.: (061) 611-471, 612-246

pohištvena oprema za ureditev vseh stanovanjskih prostorov in javnih objektov, oprema kegljišč, stenske in stropne obloge, profilirane okrasne letve, elementi »sam svoj mizar«

POHIŠTVENI ATELJE

Resljeva 38, LJUBLJANA
tel.: (061) 325-662

Servisno podjetje Kranj

Tavčarjeva 45, telefon 21-282

Se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovna, ključavničarska, plesarska in električarska.

VSEH VRST USLUG, POPRAVIL, ADAPTACIJ IN SHORITEV TER POLAGANJE PARKETA IN TAPISOV

Ste se odločili za preureditev podstrešja v bivalne prostore?

Zaupajte jo nam, saj imamo tudi v tem bogate izkušnje! Informacije po tel.: 21-282.

GRADITELJI ZAUPAJTE NAM VAŠO GRADNJO!

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE, CESTA JLA 4, KRANJ

KOMERCIALNI SERVIS TOZD KRANJ

Gradite, obnavljate ali to šele nameravate! V našem skladišču gradbenega materiala v Hrastju vam nudimo:

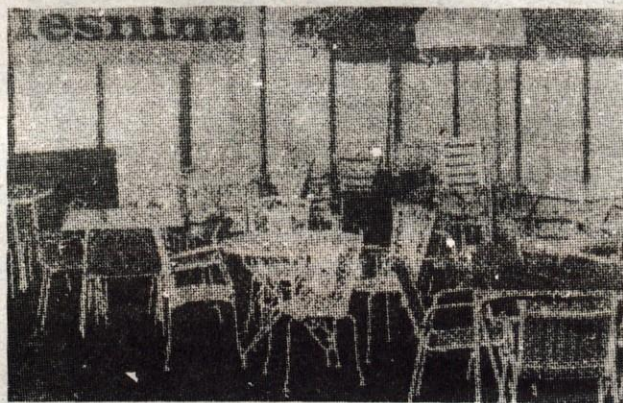
- stavbno pohištvo, parket in lesne obloge
- cement, apno, maltni in mleti kalcit
- dimnike schiedel
- modularno in fasadno opeko
- siporex, porolit in betonske bloke
- izolacijski material
- strešno opeko in salonične plošče
- betonsko železo, mreže
- betonske mešalce, samokolnice
- montažne garaže, vrtno kamnine
- opremo za centralno in solarno ogrevanje ter ostali material

Cene so konkurenčne, material po želji dostavimo na vaš dom. Pokličite telefonsko številko 36-462 ali 36-453 in se prepričajte.

Priporočamo vam tudi nakup v naših prodajalnah v Kranju, Trzinu, Ljubljani in Zagrebu. V skladišču pred železniško postajo v Kranju vam med drugim nudimo krmila vseh vrst, tudi za rejce malih živali, sveža jajca in olje.

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

lesnina

VRTNO POHIŠTVO ZA DOM IN GOSTINSTVO

- Lesnina Kranj je pripravila veliko izbiro vrtnih garnitur,
- Lesnina vabi na ogled tudi gostince, saj je izbira namenjena tudi njim.
- Nudi pa tudi pester izbor raznovrstnega drugega in kuhinjskega pohištva.
- Kreditni pogoji, obročno odplačevanje na 3,6, in 12 mesecev. Za nekatere programe nudijo 6 mesečno brezobrestno odplačevanje.
- strokovna postrežba
- brezplačen prevoz do 30 km

Obiščite Lesnino v Kranju in na Jesenicah.

Marija Burnik Kranj, Titov trg 14

(poleg Prešernovega hrama na dvorišču)

Vam nudi: ● usnjene denarnice in razne etuije ● usnjene in elastične pasove ● usnjene ogrlice, uhane in zapestnice ● usnjene kravate, metuljčke in pentlje za lase. ● modne rože iz usnja in svile.

Cene so ugodne, priporočamo se za obisk.

POSJOJILNICA BOROVlje

POPOLN BANČNI SERVIS ZELO UGODNA MENJAVA SAMO 3 KM OD MEJE

POBO podružnica BRODE - LOIBLTAL
Tel.: 9943-4227-3555

Obiščite nas tudi v Borovljah (za cerkvijo), kjer vam bomo tudi hitro in diskretno uredili vaše denarne zadeve.

POBO - POSJOJILNICA BOROVlje PRVA DOMAČA BANKA OB MEJI!

Elkroj

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA NA DETELJICI V TRŽIČU

- HLAČE za moške, ženske in otroke
- KRILA in SRAJCE
- IZDELKI Z NAPAKO do 40% CENEJE
- TRIMESEČNI BREZOBRESTNI KREDIT

Prodajalna je odprta vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure. Telefon: 51-154

etiketa

proizvodnja etiket
in tiskarske storitve p.o.
64226 ŽIRI
Industrijska c. 6

etipres termolepne, tekstilne,
samolepilne, kartonske in papirne
etikete

Kranj - Gostilna Sejem na Gorenjskem sejemu si je pridobila lepo število prijateljev njihove izbrane ponudbe kuhinje in izbornih pijač, zato te dni ne sameva. Ta mesec bo vsak večer video projekcija, poleg ostalih presenečenj, ki jih pripravlja osebje gostilne, pa je potrebno omeniti tudi posebno ponudbo kvalitetnih štajerskih vin. Gre za privatne polnitve vrhunskih, nagrajenih vin štajerskih vinogradnikov. Med njimi bodo posebnosti kot Čurinovo - višnjevo vino, v Londonu s srebrno medaljo nagrajeni Beli Borgundec - vinogradnika Hlupiča in še vrsta vrhunskih vin. Za ljubitelje piva pa znižano malo pivo - 1.500 din. Foto: G. Šinik

Delovna organizacija

SLOVENIJALES TRGOVINA LJUBLJANA

ČLANI KLUBA SLOVENIJALES KUPUJEJO BOLJE IN ŠE VARČUJEJO OBENEM!

Želite novo pohištvo, gradbeni material, želite stroj za obdelavo lesa, vrhunsko športno opremo, opremo za prosti čas, želite nekaj, pa sami ne veste kaj? Stopite v Slovenijales trgovino na Titovi 52 v Ljubljani in jih povprašajte, zakaj imajo lahko člani Kluba Slovenijales vse to in še marsikaj več.

Kdo so člani Kluba Slovenijales?

Član Kluba Slovenijales lahko postane vsak naš kupec, ki se odloči, da bo z nakupom poljubnega števila vrednostnih bonov varčeval denar v Klubu pod izredno ugodnimi pogoji.

Zakaj postati član Kluba Slovenijales?

Člani Kluba imajo pri nakupu z boni v prodajalnah Slovenijales trgovina mnogo komercialnih ugodnosti, poleg teh pa še:

- od dneva, ko ste bone kupili, vam tečejo obresti, ki so vedno višje od porasta drobno-prodajnih cen, tako da niste nikoli v izgubi;
- realne obrestne mere so najmanj 5%, če je vaša vloga v Klubu manj kot eno leto in najmanj 10%, če je denar v Klubu več kot eno leto. Realna obrestna mera je za mesec junij 34% oziroma 39%;
- za mesec maj je bila tako letna obrestna mera 120% (oz. 125%), za mesec junij pa je letna obrestna mera 90% (oz. 95%);
- obresti na vašo vlogo v Klubu vam DO Slovenijales trgovina obračunava štirikrat letno;
- obresti se kapitalizirajo, če član Kluba le-teh ne dvigne v tekočem kvartalu;
- z boni kluba po lastni želji kupujete v vseh prodajalnah Slovenijales trgovina v državi;
- in nazadnje še najpomembnejše: kadarkoli želite, lahko bone zamenjate za gotovino.

Kako postati član Kluba Slovenijales?

Nič lažjega kot to! Pokličite nas po telefonu 061-326-961 int. št. 28-92 ali pa stopite v prodajalno Slovenijales trgovina na Titovi 52 Ljubljana. Podrobno se še enkrat pozanimajte za vse prednosti, ki jih imajo člani Kluba in se odločite. Pri-
družite se Klubu, v katerem vsak član zmaga. Klubu Slovenijales!

Ležalne blazine **PALMA!**
Nepogrešljiv del opreme v planinah, na
morju, pa tudi doma!

palma®

v trgovinah

**Sava
Kranj**

Lth

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV ŠKOFJA LOKA

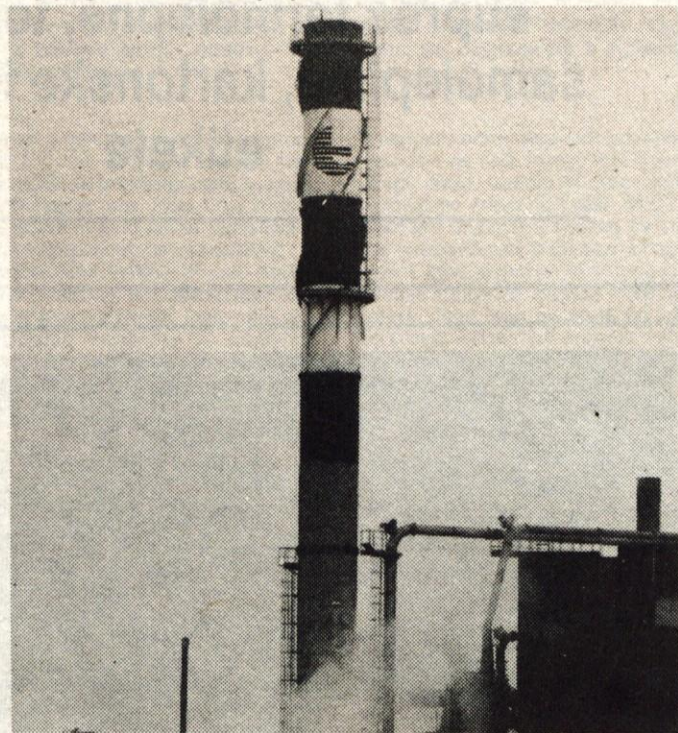
Termika Škofja Loka

SPOMLADANSKE MERITVE DOKAZUJEJO ČISTEJŠI ZRAK

Zdaj imajo v Termiki v rokah že trdne dokaze, da je sanacija uspela. Meritve, ki jih je marca in aprila opravljal Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, so pokazale, da je učinek odstranjevanja škodljivih izpuhov oziroma njihova pretvorba v manj škodljive skoraj popoln za prah, vodikov sulfid in ogljikov monoksid.

Siisi se morda učeno, vendar kaže povedati, da posledje uide v okolje največ 0,5 kilograma prahu na uro, kar je znatno pod zgornjo mejo dopustnega onesnaževanja. Pod zakonsko mejo so tudi koncentracije žveplovega dioksida v zraku, ki znašajo okrog deset kilogramov na uro, količine pa so odvisne od vsebnosti žvepla v koksu in učinkovitosti sežigalne komore, to je pretvorbe vodikovega sulfida v žveplov dioksid. Za omejevanje emisije žveplovega dioksida je bistvena uporaba koksa z majhno vsebnostjo žvepla oziroma delna ali popolna zamenjava koksa z zemeljskim plinom. Emisijske koncentracije žveplovega dioksida so bile pri ponovljenih meritvah 13. in 14. aprila približno 30 odstotkov nižje od izmerjenih 23. marca, kar je posledica redčenja izpušnih plinov v kupolni peči. Emisijske koncentracije vodikovega sulfida so vsaj petkrat nižje od mejnih koncentracij, nižje pa so tudi koncentracije ogljikovega dioksida. Razen škodljivih plinov in prahu odstranjuje čistilna naprava tudi neprijeten vonj izpušnih plinov.

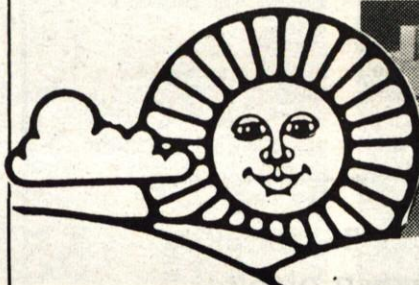
Ugodni rezultati meritev torej kažejo, da si je kolektiv Termike na Trati očitke krajanov, češ da jim zastruplja zdravje, vzeli k srcu. Zadovoljni pa bodo šele, ko bodo podobne učinek sanacije, kot so ga pokazale spomladanske meritve, pokazale tudi meritve v drugih letnih časih.

Sicer pa so se v Termiki odločili tudi za intenzivni razvoj in stalno posodabljanje proizvodnih procesov vključno z iskanjem novih materialov in področij za varčevanje z energijo. Da bi bili tem osnovnim usmeritvam kos, vabijo k sodelovanju nove visokostrokovne delavce za področja priprave in vodenja investicij, obdelave in širjenja tržišča, razvoja izolacij-

skih materialov, njihove uporabe v družbeni in zasebni gradnji, glede na usmeritev v strojogradnjo za področje izolacijskih materialov pa se želijo kadrovsko okrepiti tudi s projektanti, ki bodo obvladovali tehnološki proces proizvodnje, zasledovali razvoj v svetu, znali svetovati in voditi inženiring posle investitorjev tovrstne opreme.

POČITNICE!
SONCE!
MORJE!
GORE!

Ne dovolite, da bi vam zaslužen oddih, kjerkoli že boste, pokvarila neprijetna skrb: »KAJ JE Z MOJIM PREMOŽENJEM DOMA?«
V Ljubljanski banki, Temeljni banki Gorenjske Kranj vas lahko rešimo te skrbi. Uporabite klasično bančno storitev. To je **NAJEM SEFA**.

Sef je poseben predal, ki je vgrajen v varovanem in zaščitenem prostoru banke, v katerem uporabnik hrani vrednostne predmete in dokumente.

Podatki o tem, kdo ima v banki sef, so poslovna tajnost banke. Pogodbo o najemu sefa lahko sklene občan, ki je polnoleten in ima osebni dokument, s katerim lahko dokazuje svojo istovetnost.

Pogodba pa vsebuje: številko sefa, velikost, čas uporabe (en mesec, šest mesecev, eno leto), znesek za najemnino ter ostale pogoje.

Višina najemnine, ki jo je uporabnik sefa dolžan plačati banki vnaprej, je odvisna od velikosti sefa.

V Temeljni banki Gorenjske sef lahko najamete v ekspoziturah na Bledu in v Kranju pri Globusu.

**VESELE, PREDVSEM PA
BREZSKRBNNE POČITNICE VAM
ŽELIMO.**

ljubljanska banka

lip bled
lesna industrija
64260 bled
ljubljanska c.32

NOVO NA BLEDU

**V NOVEM OBJEKTU — CENTRU ZA IN-
ŽENIRING IN MARKETING, LJUBLJAN-
SKA 27 IMA LIP BLEED OD 5. JULIJA
ODPRTO NOVO TRGOVINO, KI
VAM NUDI VELIKO IZBIRO
BLAGA ZA GRADNJO IN
OPREMLJANJE VAŠEGA
DOMA,
IZREDNO DOBRA KVALITETA, ZELO
UGODNI PLAČILNI POGOJI**

**OBIŠČITE BLEED IN NOVO LIPOVO TR-
GOVINO**

**VSE INFORMACIJE DOBITE PO TEL.:
064/ 77-161**

ISTRA

TURISTIČNI VODNIK

Vodnik po Istri v slovenskem, hrvaškem ali srbskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku
Po abecednem redu razporejeni opisi krajev in mest v Istri vsebujejo tudi vse prepotrebne informacije o istrskem zaledju tja do Krasa in Posočja, Gorskega Kotarja in Triglavskega narodnega parka. V vsakem itinerariju so v besedi in sliki predstavljeni:

Seznam mest in naselij
Kulturna dediščina
Narava in njene posebnosti
Kuharska tradicija, izbrana vina...
Popis hotelov, kampov in turističnih agencij
60 znakov ali simbolov: lekarna, bolnišnica, servisi, prodajalne...
Ilustracije: 80 barvnih fotografij, 11 zemljevidov, 10 planov mest, 7 klimatskih diagramov

POMLADITE SVOJ RAZGLED PO ISTRI Z
NAJNOVEJŠIM VODNIKOM — ISTRA!

Vodnik obsega
160 strani velikosti 15 x 24 cm.
Kupite ga lahko v vseh knjigarnah,
turističnih agencijah, v kioskih in
hotelskih recepcijah.
Cena knjige je
23.800 din.

**založba
mladinska
knjiga**

Slovenska geološka pot, srečanje z davno zgodovino in sedanostjo

GLASNA GOVORICA NEMIH KAMNIN

Mnogim planinskim in drugim potem se je leta 1983 pridružila nova, v marsičem nenavadna in izjemna ne le doma, ampak tudi v svetu: Slovenska geološka transversala, ki je bila kasneje preimenovana v Slovensko geološko pot. Njen znak sta prekržani kladivi, na stičiščih več poti pa nas na pravo usmerja rumena puščica z rdečo obrobo. Posebne geološke značilnosti so ob poti na izbranih opazovalnih točkah izpisane na tablicah ter opisane v vodniku poti. Na Slovensko geološko pot se je po podatkih Društva prijateljev mineralov in fosilov iz Trziča, ki je bilo predvsem po zaslugi Mirka Majerja pobudnik za trasiranje poti, že podalo blizu 2000 ljudi, 82-tim pa so bili podeljeni častni znaki. Pot so prehodili v enem ali več zamahih.

Trasa Slovenske geološke poti od Spodnjega Jezerskega do Cerknega.

Strokovno plat trasiranja Slovenske geološke poti je prevzel na svoja pleča profesor doktor Stanko Buser, ki ne odneha in skupaj s slovenskimi geologi, Geološkim zavodom iz Ljubljane, ki je pokrovitelj poti, in Društvom prijateljev mineralov in fosilov Trzič, neumorno gradi naprej. Prihodnje leto naj bi bila Slovenska geološka pot sklenjena, obšla naj bi vso Slovenijo, povezala pa naj bi se tudi s podobnimi potmi v drugih republikah. Predvsem na Hrvaškem o takšni poti zelo resno razmišljajo. »Mati zemlja« namreč skriva v sebi veliko skrivnosti. Geologi jih odkrivajo in skušajo z njimi seznaniti čim več ljudi. Lahko bi jih sicer prenesli v muzeje, na razstavo, čeprav tudi to počno, vendar je čar opazovati kamnine spoštive, starosti in naravnem okolju, tam, kjer so nastale in se obdržale.

ZAHODNE KARAVANKE - GEOLOŠKI VRTEC

Milijone let trajajoča zemeljska zgodovina skriva vedno manj neznan. Geologi raziskujejo, novega elana temu delu pa je dalo Društvo prijateljev mineralov in fosilov iz Trziča. Začetno delo je bilo narejeno s pripravo stalne geološke ekskurzijske poti v Dolžanovo sotesko. Soteska pomeni tudi v svetovnem merilu eno najbolj znanih nahajališč okamenelih fosilnih ostankov iz mlajšega paleozoika. V to sotesko že desetletja prihajajo priznani strokovnjaki iz vsega sveta, da bi izpopolnili svoja geološka spoznanja. Praktično se je ideja o geološki poti v mikavno dolino nad Trzičem rodila leta 1903, ko je bil na Dunaju mednarodni geološki kongres in delegacija tega kongresa je bila v soteski, uresničena pa je bila osem desetletij kasneje.

Profesor Stanko Buser pravi, da so zahodne Karavanke pravi geološki vrtec s krono v Dolžanovi soteski. Vendar ni mikavna samo geologija in geološki pogled v zgodovino zemlje, ampak je celoten svet tega območja lep, miren in večini ljudi neznan. Čudoviti svet med Jezerskim, Pečovnikom, Dolgo njivo in Kofcami se šele sedaj, po trasiranju Slovenske geološke poti, odpira širšemu krogu ljudi in ne le izkušnim planincem. Pred tem do-

Društvo prijateljev mineralov in fosilov Trzič je bilo med glavnimi pobudniki za ureditev Slovenske geološke poti. Duša tega društva je Mirko Majer, ki je obenem tudi predsednik organizacijskega odbora za mednarodno razstavo mineralov in fosilov v Trziču. Letos je bila že šestnajsta. Razstavo financirajo podpisniki družbenega dogovora o financiranju te razstave. Podpisnikov je že 41, od teh 20 iz Slovenije. Tržiška razstava, s katere je posnetek, ima ugledno mesto med tovrstnimi svetovnimi razstavami. Po številu obiskovalcev se uvršča na tretje mesto na svetu, za razstavo v Arizoni in Münchnu. — Slika: D. Dolenc

slej v to območje ni vodila nobena turistična pot. To je območje ob meji in tudi vanj je sedaj dovoljeno stopiti.

Leta so pokazala, da ureditev Slovenske geološke poti samo na območju Karavank ni dovolj in da je treba s trasiranjem in urejanjem nadaljevati, saj geoloških zanimivosti tudi drugje v Sloveniji ne manjka. Narejen je bil program urejanja poti, k sodelovanju pa so bile pozvane vse slovenske občine, še posebej pa tiste, na katerih območju pot poteka. Ob trasiranju poti so bile upoštevane tudi možnosti prenočevanja pohodnikov, zato je večina planinskih postojank na tem območju na dosegljivih razdaljah, posamezne točke poti pa so tudi blizu naselij. So tudi zahtevnejši odseki poti, vendar jih zmore vsak, sposoben hoje, tudi otroci, seveda pa planinska oprema ni odveč. Pot je najbolje začeti na Spodnjem Jezerskem. Ne samo zaradi tega, ker je tak začetek poti načrtovan tudi v posebnem vodniku, ampak zategadelj, ker je prvi del poti do Kofc zahtevnejši. Treba ga je prehoditi v enem dnevu zaradi tega, ker na tej

poti ni planinske postojanke. Prva je na Kofcah. Kasneje so postojanke gostejše.

ZAČETEK NA JEZERSKEM

Slovenska geološka pot se začne na Spodnjem Jezerskem, v bližini Kanonirja in poteka prek Pečovnika, Dolge njive, pod Košuto do Kofc, skozi Dolžanovo sotesko v Trzič in naprej skozi Podljubelj, prek Begunjske in Zelenice, pod Stolom, mimo Javorniškega Rovta do Jesenic. Ta odsek je dolg okrog 50 kilometrov, če ga želite prehoditi v enem delu, pa potrebujete pohodnik od štiri do pet dni. Ta del poti je bil najprej urejen in je bil zanj napisan vsem razumljiv vodnik. Geološka pot nato obišče Blejski Vintgar, Pokljuko, Triglav, Kriške pode, Vršč, Trento, Sedmera triglavska jezera, Krn, Tolmin, planino Razor, Porezen, Cerkno, Idrijske Krnice, Idrijo, Vojsko, Trnovski gozd, Ajdovščino, Štanjel, Tomaj, Sežano, Lipico, Lokev, Škocjan, Rodiko, Materijo, Brkine, Ilirsko Bistrico, Snežnik in Mašun. Tudi za ta

NAVODILA POHODNIKOM

● Vsak pohodnik na Slovenski geološki poti mora imeti zaradi gibanja v obmejnem pasu s seboj razen osebnih dokumentov tudi izkaznico Društva prijateljev mineralov in fosilov Trzič. Potrebno se je včlaniti v društvo, kjer dobi vsak razen izkaznice še vodnik po poti, dnevnik, kamor se vtisnejo kontrolni žigi poti, in planinsko karto. Po poti gre lahko tudi tujci, vendar morajo imeti člansko izkaznico Društva prijateljev mineralov in fosilov Trzič. Društvo ima pisarno v Trziču, Trg svobode 31.

● Odsek med Jezerskim, Pečovnikom in Kofcami je najdaljši in ni možnosti prenočitve. Zato pojdite na pot zgodaj zjutraj.

● Na območjih Komatevra, Pečovnik, Dolga njiva, Kofce, Zelenica, Smokuška planina, Valvazorjev dom, Debelo brdo in Javorniški Rovt se pohodnik giblje v strogem obmejnem območju. Na teh predelih lahko hodite eno uro po vzidu sonca in uro pred zahodom. Oznake je treba nositi na vidnih mestih. V primeru kontrole obmejnih organov pokažite vse dokumente.

● Na vseh mestih, kjer je v Vodniku poti posebej opozorjeno, ne nabirajte vzorcev kamnin in ne ropajte redkih naravnih znamenitosti.

● Med Dolgo njivo in Kofcami ter tudi na nekaterih drugih delih poti gre geološka pot skozi gojitvena lovišča. Zato ne plašite divjadi in ne hodite izven markiranih poti.

● Kdor gre na pot za več dni in bo zaradi tega prenočeval v planinskih postojankah, je zaradi popustov pri prenočevanju prav, da se pred tem včlani v Planinsko zvezo Slovenije.

● Pohodnikom, ki želijo nabirati redke kamnine za svoje zbirke, priporočamo, da vzamejo s seboj lažje kladivo za razbijanje kamnin, vrečke in etikete, na katere boste napisali, od kod in kakšne so kamnine, ter lupo ali povečevalno steklo.

● Kdor prehodi pot, dobi častni znak. Dokaz je Dnevnik z žigi vseh kontrolnih točk.

del imata na voljo Geološki zavod Ljubljana in Društvo prijateljev mineralov in fosilov Trzič vodnik poti, brez katerega je pohodnik za marsikaj prikrajšan.

S tem Slovenska geološka pot še ni končana. Ureja se odsek od Mašuna prek Starega trga, Rane gore, Blok, Slivnice, Rakovega Škocjana, Postojne, Planine, Grčarica, Logatca, Vrhnike, Ligojne, Drenovega Griča, Horjula, Korena, Polhovega Gradca, Grmade, Šmarne gore, Rašice, Trojice in Ciclja do Vač, kjer je slovensko geološko središče.

Profesor Stanko Buser trasira naprej. Zanimiv je odsek od Vač naprej prek Zasavske gore, Čemšeniške planine, Partizanskega vrha, Trbovelj, Hrastnika, Šmohorja, Celja, Svetine, Resevne, Breze, Jurklostra, Zabukovja, Bohorja, Senovega, Brestanice, Bučke, Šmarjeških Toplic, Otočca in Gorjancev. Na ureditev pa še čaka zadnji del poti na odseku Haloze, Prekmurje, Slovenske Gorice, Pohorje in Savinjske ter kamniške Alpe. S tem bi bil slovenski geološki krog sklenjen.

DAVNA ZGODOVINA SE PREPLETA S SEDANOSTJO

Slovenska geološka pot poteka večinoma po že uhojenih in znanih transversalnih in drugih planinskih poteh. Le na nekaterih delih je bilo treba izbrati novo pot. Precejšen del geološke poti je tudi že vrisan v planinske in izletniške zemljevide.

Pot ima znanstvenoraziskovalni, učnovzgojni in planinskopopotniški pomen. Njen osnovni namen je na poljudnoznanstveni način prikazati čim več ljudem, kakšne kamnine so v Sloveniji, kako so nastale in se spreminjale in za kaj jih lahko uporabljajo. Kamnine so ob poti opisane, prav tako pa geološki pojavi kovinskih in nekovinskih ter ostalih surovin, in prelomnice. Posebej važne so opazovalne točke, kjer je možno vzorce kamnin nabirati in jih vzeti s seboj, kot spomin ali kot primerek za raziskovanje. Pomemben je vodnik po poti, ki ne vsebuje le podatkov o kamninah in drugih značilnostih, ampak tudi podatke o kulturnih, zgodovinskih in zemlje-

pisnih značilnostih krajev, kjer poteka pot, ter rastlinstva. Pot je trasirana tako, da popotnik lahko spozna tudi značilnosti naše pokrajine, ljudi in njihove navade. Pot je speljana tudi skozi ali zelo blizu naselij, zato jo lahko uporabljajo tudi šole za naravoslovne dneve.

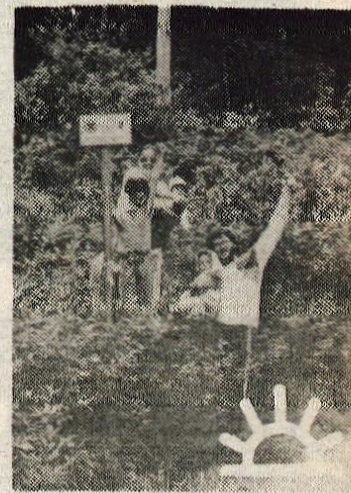
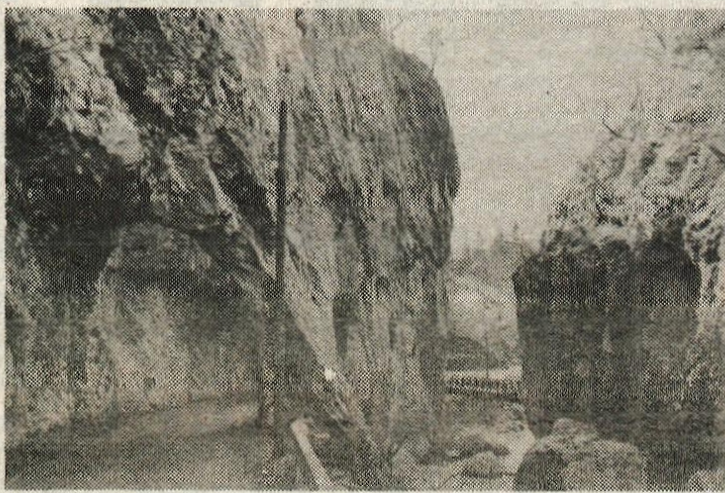
TUDI GEOLOŠKA DEDIŠČINA JE NAŠA

Ko je pot nastajala, je bilo slišati opozorila, da bomo s tem samo še pospešili ropanje nekaterih, že sicer redkih kamnin, fosilov in mineralov. Načrtovalci poti se tega zavedajo, zato popotnike v Vodniku in ob poti s posebnimi tablam opozarjajo, kaj lahko in česa pohodniki ne smejo početi. Zato poziv, da pustimo čuda narave takšne, kot jih je narava rojevala milijone let. Pot vodi skozi predele mirnega gorskega sveta, katerega nastanek bomo ob poti bolje spoznali kot marsikje drugje. Neživi svet trdih kamnin bo pred nami spet zaživel tisto življenje, ki ga je živel v času svojega rojevanja, razlaga dogajanja nam bo približala sliko časa in dodala zrnce spoznanja ter razumevanja, kako je nastajala zemlja, njeno življenje in z njim mi sami, pravi profesor doktor Stanko Buser.

Pripravil: Jože Košnjek

Na eni od kontrolnih točk transversale — Foto: D. Dolenc

»Poglej!
Vse imata najboljša!«

KLI okna LOGATEC

KZ GORIŠKA BRDA Dobrovo telefon (065) 55-116

KLI Logatec telefon (061) 741-711

KULTURNO LICE VČERAŠNJE IN DANAŠNJE LJUBLJANE

Videti Ljubljano — in umreti. Ne, tole velja za Neapelj, pa menda tudi za Pariz. Vendar pa bi Ljubljani lahko poklonili kakšne drugačne komplimente, saj mestu do takšne podobe ravno ne manjka veliko. Pomanjkljivosti? Teh vendar ne gre iskati, našli pa bi seveda podobne kot tudi pri drugih najbolj znanih mestih po svetu. Kaj pa, če bi se vprašali, ali sploh poznamo Ljubljano, ali poznamo tisto, kar ji daje pečat že stoletja, tisto kar ostaja za vedno v zgodovini nekega mesta. Poletje je priložnost, da Ljubljano spoznamo tudi drugače — ne tako, kot jo gledamo, kadar v naglici kupujemo po njenih trgovinah ali hitimo po opravkih po njenih ustanovah. Ampak malo drugače: le slediti je treba rumenim usmerjevalnim tablam, ki krožno vodijo po pomembnih mestnih znamenitostih.

Za ogled Ljubljane je treba izbrati lep, sončen dan, ne prevroč, ne prehladen. To je za ljubljansko kotlino, kjer se srečujejo mediteransko in srednjeevropsko kontinentalno podnebje že kar preveč zahtevna želja: mesto ima namreč dokaj muhasto vreme. Ali so zaradi tega trpeli tudi nekdanji prebivalci Ljubljane, je zdaj težko reči, vsekakor pa jih sitnobe podnebja niso pregnale — vztrajali so na primer Rimljani, ki so že v prvem stoletju pred našim štetjem tu postavili utrjen vojaški tabor. Do trenutka, ko so semkaj prišli Slovani, se je zgodilo še marsikaj — cesar Avgust je leta 14. pred našim štetjem položil temelji obzidja trgovskega mesta Emona, kakih petsto let kasneje pa je Atila mesto porušil do tal. Od temeljev obnovljeno mesto je nato v 6. stoletju sprejelo Slovane. Ti so si kmalu nakopali na glavo frankovske kneže, iz ostankov emonske klasične arhitekture pa so zgradili srednjeveško mesto z gradom ter ga poimenovali Ljubljana. Pretežno lesene stavbe v mestu so seveda slabo prenesle potres leta 1511, toda tako kot druga mesta, si je vedno znova opomoglo in z novim licem vedno znova kljubovalo viharjem, ki jih prinaša čas. Ljubljana je prvič omenjena leta 1144 v ohranjenem dokumentu, takrat nekako so začeli na domačem gradu kovati denar, in končno leta 1220 je dobila tudi mestne pravice. In kot se za mesto s takimi pravicami spodobi, se je obzidanima Mestnemu in Staremu trgu pridružil še novi trg, plemiški in oblastni center za gospodarsko in cerkveno gospodo. V mestu cveti slikarstvo, kiparske delavnice in glasbenik Jurij Slatkonja, Ljubljancin, ki je postal na Dunaju škof. To križišče severa in juga postane tudi pripravno mesto za reformacijo, ki prinese k nam prvo tiskano knjigo.

V sedemnajstem stoletju je dobila Ljubljana sedanjo baročno podobo, prve zametke Univerze in glasbenih šol, rodila se je Academia Operosorum (leta 1693), znanstveno središče dežele. Osemnajsto stoletje je prineslo Ljubljani eno najstarejših filharmonij v Evropi. Pozneje je bil med njenimi člani tudi Ludwig van Beethoven, njen direktor pa Gustav Mahler. Konec junija so temu velikemu možu in glasbeniku v Cankarjevem domu odprli posebno razstavo v spomin.

Sploh pa je v Ljubljani mrgolelo slavnih osebnosti. Ko je leta 1809 postala sedež ilirskih provinc, je bil med njenimi guvernerji tudi maršal Marmont, na ljubljanska tla pa je seveda stopil tudi sam Napoleon. Po kongresu Svetle Alianse leta 1821 in po kongresu evropskih vladarjev v Ljubljani, in ko se je zaključila era Napoleona, je postala Ljubljana središče narodnega prebujenja, katerega glasnik je bil dr. France Prešeren.

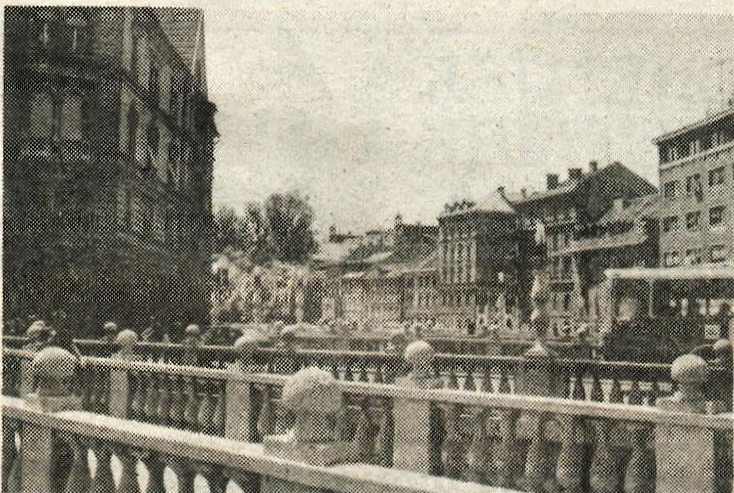
V drugi polovici devetnajstega stoletja je postala Ljubljana pomembno kulturno središče, z železnico, ki je povezala Dunaj preko Ljubljane s Trstom, pa se je povečal tudi njen ekonomski pomen. V arhitekturi mesta so pustili močne sledove namesto dotedanjih italijanskih severnih, avstrijskih vplivov. Tako je ostala vse do danes, močno pa je njeno podobo oblikoval arhitekt Jože Plečnik. Po prvi svetovni vojni je Ljubljana dobila osnovne ustanove pomembne za narodovo kulturo: Univerzo, Narodno galerijo, Akademijo znanosti in umetnosti.

Tako je bila Ljubljana v preteklosti. Obdobje zadnje vojne je bila huda preskušnja za mesto. Lik ile-

galca — simbol mesta Ljubljane je le eden od pomnikov, ki jih je Ljubljana postavila, da čas ne bi nikoli zbrisal tega, kar so njeni prebivalci doživljali štiri leta. Na žično ogrado okoli mesta in minska polja spominja seveda znana Pot spominov in tovarištva. Pot je seveda prehodna v vsakem času, ne le na obletnico osvoboditve, na dan množične prireditve in marsikdo jo poleti tudi prehodi. Toda večinoma vodi izven mesta. Če hočemo prepešati del Ljubljane od ene do druge kulturne znamenitosti, je treba pač ostati v mestu.

ILEGALEC IN NEBOTIČNIK

Poti kulturne dediščine si ni težko začrtati, rumeno je vrisana v turistični mapi mesta. Začenja se v parku, kjer stoji ilegalce. Le korak

proč je osrednja ljubljanska znamenitost, ki gleda z vseh ljubljanskih razglednic — nebotičnik. Postavili so ga leta 1933, arhitekt pa je očitno imel v mislih ameriške visoke stavbe.

Potem se je treba obrniti proti vzhodu, prečkati Titovo cesto, si ogledati Marxov park, ki ga na severni strani omejuje sodna palača s kipom jezikoslovca Frana Miklošiča, in v vrsto lepih secesijskih stavb ob Miklošičevi cesti s hotelom Union na čelu. Še korak ali dva pa se odpre Miklošičeva v Prešernov trg s kipom pesnika, delom kiparja Ivana Zajca. Zadnje mesece imajo Ljubljancin prav ta trg veliko v mislih, saj ga prenavljajo, menda naj bi pred spomenikom stala tudi fontana. Ne glede na to ali bodo trg spremenili ali ne, javno mnenje je kar zelo proti, pa je bolj gotovo, da okoliške stavbe razen polepšanih fasad nikakor ne bodo menjale svojega prvotnega videza. Še naj-

manj fasada frančiškanske cerkve zgrajena med leti 1646 in 1660. V njej je veliki oltar, delo domačega kiparja Francesca Robbe iz leta 1736.

TROMOSTOVJE

Tromostovje seveda ni postalo slavno šele s pariško razstavo del Jožeta Plečnika, pač pa je izvirna rešitev treh mostov od nekdanj priljubljenega pogleda in občudovanja. Na tem mestu je bil sprva čez Ljubljano lesen most, leta 1842 pa so naredili Ljubljancin trdnjega. Če je bil že trden, pa čez čas ni bil dovolj širok za vse večji promet, ki se je pretakal z desnega na levi breg reke in obratno. Namesto, da bi ga podrli in zidali širšega, si je arhitekt Plečnik na vsaki strani izmislil dva dodatna. Čez te mostove se kaže napotiti v staro mesto.

sredovanje pri italijanski komandi za izboljšanje življenjskih pogojev zapornikov in internirancev.

Posebnost v bližini je ljubljanska tržnica, obrežje, ob katerem se končuje, je uredil Plečnik. Sredi trga je Ganglov spomenik slovenskemu pesniku, ki je zapisal: „ne hčere, ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina, me pesmi pojo...“ Ali gospodinja tudi kaj kuhajo po receptih iz njegovih kuharskih buk, ki jih je ta praktični mož tudi znal napisati? Dandanes prav gotovo ne dosti. Korak proč je slavni Zmajski most. Zgradili so leta 1901 namesto nekdanjega lesenega Mersarskega in mu dali ime po cesarju Francu Jožefu. Tega imena pa nihče ne uporablja. Na mostu je tudi plošča, ki pove, kdo je bil tedaj vrhovni oblastnik v deželi Kranjski in da je bil takratni župan Ivan Hribar. Graditelj mostu, ki je iz takrat še redkeje uporabljenega železobetona, ni napisan.

LJUBLJANSKI GRAD

Znana podoba, pa vendar bi verjetno Ljubljancin jecljali, če bi jih povprašali po kakšnih podatkih o tej mogočni stavbi. Mladi bi sicer vedeli povedati, da je obnova gradu prišla v tisto fazo, ko se je tu mogoče poročiti v izredno lepi poročni dvorani. Izkopanine pa pravijo, da je bil hrib prvič utrjen še za časa Keltov in ilirov in da so v njem prebivali tudi rimski vojaki. V dokumentih se prvič omenja leta 1144, ko je bil grad dom deželni knezov Spanheimskih. Ti gospodje so tu kovali celo svoj denar. Kdo bi preštel vse gospodarje, in vse prezidave in dozidave do danes, kar vse je doletelo ljubljanski grad! V bližini gradu stoji spomenik slovenskim kmetom — puntarjem kiparja S. Jana Batiča.

ROTOVŽ

Isti kipar, ki je izdelal oltar v frančiškanski cerkvi, je zapustil Lju-

bljani tudi sijajno kamnito plastiko — vodnjak, ki ponazarja tri slovenske reke: Savo, Krko in Ljubljanico. Rotovž ali Mestna hiša imenovan je takrat že stal kaka štiri desetletja, ko je Robba klesal svojo umetnino. Rotovž hrani vrsto spominov na ljubljansko preteklost, med drugim Herkulov in Narcisov vodnjak, ki ga je prav tako ustvaril Robba. Imenitna je gotška dvorana, kjer so v 16. in 17. stoletju Ljubljancin uživali ob nastopih potujočih komedijantov.

Sprehod po Mestnem trgu do Starega je zdaj več kot šola zgodovine, je tudi uživanje v zamislih ljubljanskih prednikov, ki so v ozko in vijugavo ulico proti Levstikovemu trgu znali vnesti toliko očarljivosti. Zdjaj je ta ulica zaprta za ves promet in je sicer ozka povsem svobodna oaza pešcev. Dele ulic so zasadi z mizami bližnji lokali in če kaj, potem ta del spominja na nekaj pariškega »imidža«.

Čez Levstikov trg s cerkvijo sv. Jakoba se kaže obrniti proti zahodu — znova čez Ljubljano in že je opaziti jugozahodni del obzidja antične Emona, kjer naj bi temeljni kamen položil rimski cesar Avgust.

nes Mestni muzej in Slovenska knjižnica. Tam, kjer je bil nekdanj knežji dvorec, porušen v katastrofalnem potresu, zdaj stoji Narodna in univerzitetna knjižnica, zgrajena po Plečnikovih načrtih. Na zahodni strani stavbe so na obnovljenih ostankih rimskega obzidja portreti naših slavistov. Na vzhodni strani knjižnice pa je le korak do baročne palače, v kateri je Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Stavba je bila nekoč sedež deželni oblasti, pa tudi kraj, kjer so gostovala italijanska gledališča Trg pred stavbo je bil nekoč srce kvarta ljubljanske gospode, saj se tu kar vrste palače najimnitnejših plemenitajših družin.

Le korak je spet do nabrežja reke in do Jurčičevega trga s Čevljar-skim mostom. Tudi tega je prenovil Plečnik, poprej je bil most pokrit, na njem pa so bile rokodelske delavnice, ki so mu tudi dale ime. Na drugi strani (kjer je staro mesto) so bila nekoč glavna mestna vrata v Ljubljano.

Zdjaj se je treba obrniti nazaj in po Židovski ulici do Trga osvoboditve z Univerzo Edvarda Kardelja, zgrajeno leta 1896 kot deželni dvorec. Z balkona te stavbe so Ljubljancin leta 1945 govorili člani slovenske vlade in malo zatem tudi Josip Broz-Tito. Sosednja še nekoliko starejša stavba je Slovenska filharmonija, ena najstarejših v Evropi. V bližini je tudi sedež najstarejše slovenske založbe — Slovenske Matice.

Treba je seveda prečkati park Zvezdo, imenovan po značilnih zvezdasto se križajočih poteh, kjer ne gre zgrešiti zlatega Emona, ki stoji med ostanki zidov in mostu pred vrati antične Emona. Brez skrbi, na podstavku dež spira kopijo, original je v muzeju. Mimo Uršulinske cerkve je le nekaj korakov do Trga revolucije s Skupščino in njenim znamenitim portalom, delom kiparjev Zdenka Kalina in Karla Putriha. Ob njej je grobnica narodnih herojev. Na južni strani ni mogoče zgrešiti Cankarjevega doma s spomenikom Ivanu Cankarju, delom kiparja Slavka Tihca. Trg ima ime po spomeniku revoluciji, delu Draga Tršarja, njegov pa je tudi spomenik Edvardu Kardelju.

Pot kulturne dediščine naj bi se počasi končala prav tu, kjer je Narodni muzej, ustanovljen že leta 1821 z nacionalno zbirko pričevanj o preteklosti slovenskega ter drugih narodov, ki so bivali na tem ozemlju. Pred stavbo se zeleni kip zgodovinarja Janeza V. Valvasorja. Poleti je opera zaprta, a stavba v novorenesančnem slogu iz 1882 je vredna ogleda. Še dva koraka naprej je Narodna galerija, v kateri pa žal ni več kitajske razstave, hrani pa kajpak druge ogleda vredne predmete. Čez staro Prešernovo cesto je Moderna galerija zgrajena po vojni z zbirkami del slovenskih umetnikov 20. stoletja. Že vrsto let je v tej galeriji znana in v svetu odmevna prireditve Mednarodni grafični bienale. Pred njo je Bernekerjev spomenik Trubarju in druge plastike. Tu se zdaj začneja znameniti Plečnikovo sprehajališče s svetilkami v osrčje Tivolija. Na desni stoji malce osamljen kip Riharda Jakopiča, v zanosni drži umetnika v ustvarjanju. Če je v nogah še kaj moči, se je lepo sprehoditi do Cerkvenega gradu, kjer je danes Muzej revolucije.

L. M.

KOMPASOVA PONUDBA ZA POLETJE '88

»Počitnice 88« DOMOVINA

počitnice na otokih so lepše... Morje je čistejše, sonce toplejše in vino bistrejše!
KOMPASOVE POČITNICE na BRAČU (Bol, Supetar, Sutivan), VISU (Vis, Koiža), HVARU (Hvar, Jelsa) in na KORČULI.

UGODNE CENE in za BRAČ ter VIS ORGANIZIRAN PREVOZ!

POČITNICE V KLUBU KOMPAS

● KOMPASOVO MALO MISTO - SUTIVAN/Brač, v juliju od 177.000 din naprej v višku sezone 192.000 din! Bogat program!

● KOMPASOVO VELO MISTO - VIS

— KOMIŽA (hotel Biševo, zasebne sobe in apartmaji)
— VIS (hotel Issa in zasebne sobe), 7 polnih penzionov od 173.000 din naprej!

● KOMPASOV PLANINSKI KLUB ROGLA, hotel Planja, 7 polnih penzionov, od 173.000 din naprej! NUDIMO TUDI NAMESTITEV V BUNGALOVIH!

● PRIPOROČAMO:

počitnice v Novigradu ● Stella Maris ● IZREDNO UGODNE CENE ● v juliju od 105.000 naprejša 7 polnih penzionov! ●

»Počitnice '88« TUJINA

»SUPER JANEZOVA PONUDBA« ZA PALMO DE MALLORCO IN IBIZO

● druga oseba ima brezplačen letalski prevoz

● tretja oseba 50% popusta pri letalskem prevozu

● otroci od 2. - 12. leta brezplačen letalski prevoz

KONKURENČNE CENE - BOGATA IZBIRA!

● ŠPANIJA, Palma de Mallorca, Ibiza, odhodi vsak torek; cena že od 574.000 din naprej

● GRČIJA, Kreta, Santorini, odhodi vsak torek; cene že od 663.000 din naprej

● CIPER, Larnaca, Limassol, odhodi vsak četrtek, cena že od 669.000 din naprej

● TURČIJA, Mersin, odhodi vsak ponedeljek; cena že od 625.000 din naprej

● TUNIZIJA, Hammamet, odhodi vsak petek; cena že od 627.000 din naprej

Priporočamo:

● MRTVO MORJE, zdravljenje psoriasisa, teden ali več, odhodi vsak ponedeljek

● POČITNICE NA ČRNEM MORJU IN Z LADJO PO GORNJI VOLGI, 13.7., 11 dni

● S KATAMARANOM V RIMINI IN SAN MARINO, vsak vikend, dva ali tri dni, od 120.000 din naprej

KOMPASOVA KRIŽARJENJA

● Z LADJO PO VOLGI in POČITNICE NA ČRNEM MORJU, 11 dni, 13.7.

— JANEZOVA PONUDBA - UGODNI PLAČILNI POGOJI!

● 7-DNEVNA LUKSUSNA KRIŽARJENJA MED GRŠKI-MI OTOKI v juliju, avgustu in septembru

● KRIŽARJENJE PO SEVERNEM JADRANU od junija do septembra, 7 dni, od 440.000 din naprej

● KRIŽARJENJE OD SPLITA DO DUBROVNIKA od junija do septembra, 8 dni, od 420.000 din naprej

● S ČOLNI PO KANJONU TARE od julija do septembra, 4 dni, 350.000 din

S KOMPASOM NA KONCERTE V MÜNCHEN

● MICHAEL JACKSON, 8.7., 1 dan, avtobus, 68.500 din

● BRUCE SPRINGSTEEN, 17.7., 1 dan, avtobus, 68.500 din

KOMPASOVI IZLETI IN POTOVANJA

VIKEND IZLETI V JUNIJU

● KOPAČKI RIT, 3 dni

● NARODNI PARK BRIONI, 1 ali 2 dni

● ROVINJ - BRIONI, 1 ali 2 dni

● KORNATI, 3 dni

● HVAR - OTOK SONCA, 23.6., 4 dni

OGLED OPERE:

● VIPAVA, ogled opera RIGOLETTO, 3.7., 1 dan, avtobus

POTOVANJA V TUJINO

● NIZOZEMSKA EKSPRES, 8 dni, 16.7. in 20.8.

● NORDKAP, 11 dni, 31. 7.

● JORDANIJA - SIRIJA, 8 dni, 30.9.

● EGIPT, 9 dni, 15.7., 19.8.

● MOSKVA - TBILISI - EREVAN, 7.7.

● SIBIRIJA in MONGOLIJA, 8 dni, 31.8.

● SINGAPUR, 10 dni, 30.6., 21.7., 18.8., 29.9., 20.10.

● BALI - BANGKOK - SINGAPUR, 11 dni, 29.6.

● TIBET in REKA JANGTZE, 17 dni, 4.9.

● VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 17.7.

● VELIKA KITAJSKA TURA, 17 dni, 14.8.

● KUBA, 13 dni, 15.7., 14.10.

● BRAZILIJA in ARGENTINA, 15 dni, 3.10., 26.12.

● NEW YORK - LOS ANGELES - SAN FRANCISCO, 11 dni, 11.7., 12.9.

● KENIJA - SEJŠELI, 13 dni, 21.11., 28.12.

● JAPONSKA - KOREJA, 13 dni, 27.8., 24.9.

● INDIJA - KATMANDU, 14 dni, 28.8., 25.9.

● KAPADOKIJA - ANATOLIJA, 10 dni, 27.9.

STROKOVNA POTOVANJA

● BUDIMPEŠTA, Evropski konres citologov, 5 dni, 26.9.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice:
Škofja Loka Nama — tel.: 61-957, Kranj — tel.: 28-473,
Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska
gora — tel.: 88-162

Ugodnosti Kompasovih počitnic

»Ne ostajajte doma! To utegne škodovati vašemu zdravju!«

S tem nasvetom, ki ga v svojih katalogih za letošnje poletje večkrat ponavlja, hoče turistična in potovalna agencija Kompas vplivati na bralce teh publikacij, da bi se čimbolje odločili.

Kdor ima kakršenkoli namen letos potovati na poletne počitnice, prav lahko najdete v enem od Kompasovih katalogov »svoje« počitnice. Cene, navedene v teh ponudbah, so take, kakršne pač so in kakršne bodo letošnje poletje, vendar je mogoče ob natančnejšem listanju po katalogih najti karseda ugodne priliko.

»V dneh, ko cene nevzdržno rastejo na vsakem koraku, nas preseneti izredno ugodna Kompasova ponudba počitnic v španskih turističnih središčih Mallorca in Ibiza,« je zapisano v eni od ponudb te agencije.

Vsem, ki se bodo prijavi za počitnice v Španiji do 20. junija, je namreč na voljo tako imenovana »Janezova super ponudba«, ki jo odlikujejo številne ugodnosti in je namenjena predvsem družinam. Če se namreč za take počitnice prijavi dve osebi, ima druga brezplačen prevoz do Palme na otoku Mallorca in nazaj. Tretja odrasla oseba iz družine ima prav tako brezplačen prevoz in poleg tega še 40 odstotkov popusta na ceno storitev v Španiji.

Ali je ta ponudba preveč zapeljiva, da bi bila lahko resnična? Če ji verjamete popolnoma in če bi jo želeli preveriti, se vsakakor oglašite v eni od Kompasovih poslovalnic, kjer bodo ta podatek potrdili in morda dodali še kakšno podrobnost.

Druga ugodna ponudba Kompasovcev za letošnje poletje se nanaša na Kompasove počitniške klube v domovini. Gre predvsem za Kompasovo malo mesto na otoku Braču in za Kompasovo velo misto na otoku Visu.

Prvega od teh klubov za domače goste so v Kompasu zasnovali že pred tremi leti, in sicer v Sutivanu na Braču. Vsako leto so

nato izboljšali vsebino in kakovost ponudbe, letos pa so za boljšo in hitrejšo povezavo s Splitom zakupili posebno letalo, ki bo dopustnike, namenjene v Sutivan, popeljalo do Splita vsak petek. Tudi sicer je program počitnic v Kompasovem malem mistu Sutivanu nadvse zanimiv in pester: poskrbeli so za obilico športa, animacije in zabave za vse starostne skupine, od otrok do odraslih in starejših. Zabave, smehe, veselja in športa bo dovolj za vse, za to pa bo poskrbela prizadevna Kompasova ekipa v Sutivanu.

Poleg Brača ponujajo v Kompasu tudi Vis z mestecem Vis in Komiža ter namestitvijo v zasebnih sobah, počitniških stanovanjih ali hotelih. Te vesele počitnice imajo vsakakor vsaj eno velikansko prednost in privlačnost: zagotavljajo nespremenjene cene storitev na otoku Visu.

Do Splita se je mogoče odpeljati bodisi z vlakom bodisi z letalom. V zvezi s tem naj omenimo še eno razveseljivo novico: za nočni vlak, ki bo odpeljal iz Ljubljane, Maribora in Zagreba julija in avgusta vsak ponedeljek zvečer ter prispel v Split v torek

zjutraj, je zagotovljena nespremenjena cena do konca sezone.

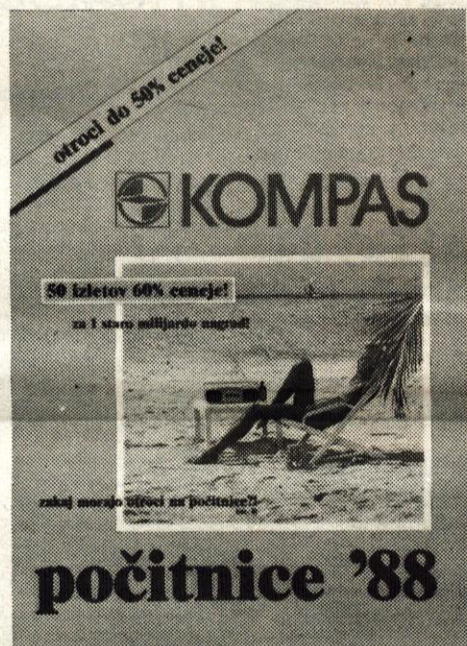
Sicer pa je v velikem Kompasovem poletnem počitniškem katalogu zbranih še veliko drugih podatkov, ki bodo dobrodošli pri načrtovanju najlepših dni v letu.

Tako so, na primer, poimensko navedene vse plaže, primerne za otroke, vsi turistični kraji ob našem morju, kjer si je mogoče izposoditi jadrno desko, vsi kraji, kjer je mogoče igrati tenis, in vse nudistične naturistične plaže v krajih, kamor Kompas sicer pelje svoje goste. In če ne veste, kam bi med počitnicami dali svojega preberite Kompasov katalog; potem boste morda odločili, da ga vzamete s seboj na morje, saj so poimensko navedeni vsi kraji ob morju, kjer imajo skupaj z gosti tudi njihove štirinožne prijatelje.

Vsi se poleti ne odločajo za morje; tudi takšne goste je mislil Kompas. Iz njegove bogate celinske počitniške ponudbe so izbrali prvi Kompasov planinski klub na Rogli, kjer s Kompasom lahko preživite samo tri dni, od srede do sobote, sede ali celo štirinajst dni (in po želji seveda več). Tam zgoraj sicer ni morja, ni pa tu poletnega vrveža, ni vročine in drugega, kar greni še tako lepe počitnice. Zato so na Rogli možnosti za igranje tenisa (imajo tri pokrita igrišča in osem igrišč prostem), namiznega tenisa, rokomet, košarke, odbojke, nogometa in squash, neizmerne možnosti za sprehode in izlete. Na Rogli imajo tudi trimski kabinet, polni bazen, savno in trimsko stezo, v okolici mogoče nabirati gozdne sadeže in zdravilne rastline, otroci imajo dnevno varstvo, zanje pa prireajo tudi izlete z vzgojnoizobraževalno vsebino.

Na Rogli je mogoče stanovati v hotelu, ali v bungalovih, kjer si dopustniki lahko sami kuhajo.

Vse podrobnosti teh in nešteti drugih možnosti za letošnje poletne počitnice mogoče zvedeti v vseh poslovalnicah Kompas po državi in v pooblaščenih turističnih agencijah.

Gostom, ki se do 16. julija prijavijo za katerikoli termin počitnic v Kompasovem klubu Sutivan na Braču, nudimo možnost obročnega odplačevanja (v štirih obrokih)

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA TZO SLOGA Kranj

PRODAJNI PROGRAM

Traktorji

- TORPEDO (od 33 do 55 kW oziroma od 45 do 75 KM)
- URSUS C255, C360, MF 3512
- ZETOR (od 37 do 55kW)

Domači program kmetijske mehanizacije

- program CREINA (cisterne, mešalci za gnojevko, trosilci mineralnih gnojil)
- program TEHNOSTROJ (trosilci hlevskega gnoja, kiper prikolice)
- program SIP Šempeter (linija za spravilo sena in silaže ter program PÖTINGER)
- program FECRO (molzna oprema in hladilni bazeni)
- hlevska oprema
- varnostne kabine in loki
- škropilnice KŽK
- puhalniki in samodejni razdelilniki sena
- stroji za obdelavo zemlje: plugi, predsetveniki in sejalnice
- stroji za sajenje in spravilo krompirja

Iz lastne proizvodnje vam nudimo

- aksialne in radialne ventilatorje GROS za dosuševanje sena in drugih kmetijskih pridelkov

Vabimo vas, da obiščete našo prodajalno kmetijske mehanizacije in rezervnih delov v Kranju, Cesta 1. maja (pred mlekarjo Čirče), tel.: (064) 35-032 in 35-750

FOTOGRAF Janez Žumer
Izdelava fotografij za vse vrste osebnih dokumentov
V DVEH URAH
KRANJ, Partizanska 4.
☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

BOUTIQUE

Orhideje

MAJDA KREK

Tomšičeva 23, Kranj
(vhod pod velbom - za gostilno Stari Mayr)

Krila, bluže, hlače in obleke, tudi za nosečnice.

Zelo ugodne cene - pridite - prepričajte se

Odprto od 9. do 12., in od 14. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.
S tem oglašom dobite 10% popusta!

Kaj se (poleti) dogaja na gorenjskih rekah in jezerih

VELIKO (NEIZKORIŠČENIH) MOŽNOSTI ZA DOPUSTNIŠKE UŽITKE

Kranj, 28. junija — Gorenjska je znana po tem, da je po dolgem in počez preprejena z rekami in potoklinda ima obilo jezer, bajerjev in mlak. Sava z Dolinko in Bohinjko, poljanska in selška Sora, Kokra in Tržiška Bistrica, Blejsko in Bohinjsko jezero, Šobčev bajer pri Lescah in Čukov v Bobovku, Kranjsko (Trbojsko oz. Mavčiško) jezero, Planšarsko jezero na Zgornjem Jezerskem, Zbiljsko pri Medvodah, jezero Črnava v Predvoru, umetno jezero, ki je nastalo za jezom vodne elektrarne v Mostah pri Žirovnici, so osrednje reke in jezera, ki dajejo Gorenjski značilno podobo, hkrati pa domačim in tujim turistom in ljudem, ki živijo ob teh rekah in jezerih, veliko možnosti za dopustniške užitke. Spusti s kajaki in kanuji po divjih vodah, lahkotno veslanje po jezerih in bajerjih, priljubljene in razmeroma varne vožnje v gumijastih čolnih, potapljanje in podvodno fotografiranje, deskanje (surlanje) ob ugodnih vetrovih in ribolov so ob najbolj množičnem kopanju in plavanju glavne oblike razvedrila in rekreacije v gorenjskih vodah. Ker so nekatere od teh dejavnosti tudi dokaj nevarne, zahtevajo veliko znanja in izkušenj, dobro opremljenost, skrben nadzor, predvsem pa trezno ocenjevanje lastnih sposobnosti. Da so nekateri precenjevanje ali samo neodgovorno izzivanje nesreče drago plačali, najbrž ni treba posebej poudarjati.

Preddvorska Črnava

GNEČA OB NEDELJAH

V živilnem hotelu Bor, ki stoji neposredno ob preddvorskem jezeru Črnava, sponsojajo čolne (tri Elnove za pet oseb in dva dvose, ki jih je mogoče poganjati le s pritiskanjem na pedala) vse dni v tednu. Kot je povedal v.d. poslovo- dje Peter Pelko, je za uro vožnje po jezeru treba odšteti 2500 dinarjev. Gneča je predvsem nekaj popoldanskih ur ob lepih nedeljah, sicer pa ponavadi na čoln sploh ni treba čakati. Izposojevalnica jim ne prinaša zasluzka, to je le njihova dodatna turistična ponudba za goste, ki bivajo v hotelu, in tudi za številne nedeljske goste in domačine. Deskanje je poredko zaidejo v Pred- dvor in to iz povsem objektivnih raz- logov: jezero je premajhno, pre- kratko in preozko, da bi omogočilo prijetno vožnjo. Razumljivo je, da zato v Boru ne razmišljajo o tovr- stni ponudbi oz. o izposojevalnici. »V Črnavi je še kopalcev bolj malo, pa ne zato, ker bi bilo jezero uma- zano, marveč iz razloga, ker je vo- da preveč hladna,« je dejal Peter Pelko.

Kranjsko jezero

PRILOŽNOST ZA DOMAČINE

Skušali smo tudi zvedeti, kaj se do- gaja na novem jezeru, ki je nastalo za umetnim jezerom mavčiške elektrarne, vendar veliko nismo zvedeli. Kamor smo poklicali, so povedali, da nič ne vedo, večina je dejala, da jim ni znano, da bi že iz- posojali čolne ali kaj podobnega. Na jezeru je sicer mogoče videti raznovrstne čolne, vendar pa gre pri tem predvsem za domačine, ki z zadovoljstvom izrabljajo prilžnost, ki se jim je ponudila. Sicer pa — pustimo času čas in počakajmo, kaj bodo prinesle prihodnje sezo- ne.

Bohinjsko jezero in Sava Bohinjka

KADAR ZAPIHA, JE ZA DESKANJE IDEALNO

»Bohinj ima zelo dobre možnosti za kajakaške spuste in sploh za tovr- stno turistično ponudbo,« pou- darja Dušan Blažin iz turističnega društva Bohinj-jezero in vodja tam- kajšnje kajakaške šole. »Prve kora- ke na tem področju smo naredili pred dvema letoma, ko smo se za- čeli načrtno povezovati s tujimi ka- jakaškimi klubi, ki združujejo re- kreativce. Nekaj uspeha smo že dosegli, v Bohinji prihaja organizira- no v skupinah ali posamično vse več izkušenih kajakašev ali začetni- kov, veliko dela pa nas še čaka. Za goste, ki jih tovrstna ponudba zani- ma, pripravljamo enotedenske za- četne tečaje, pripravljeni smo učiti posameznike ali organizirano voditi skupine po gorenjskih in sloven- skih vodah — po Savi Bohinjki in Dolinki, Radovni, Krki... Začetnike učimo na jezeru ali v spodnjem to- ku Savice; potem ko že nekaj zna- jo, pa jih peljemo v Savo Bohinjko. Turisti, ki prihajajo v Bohinj pred- vsem zaradi kajakaštva, se spušča-

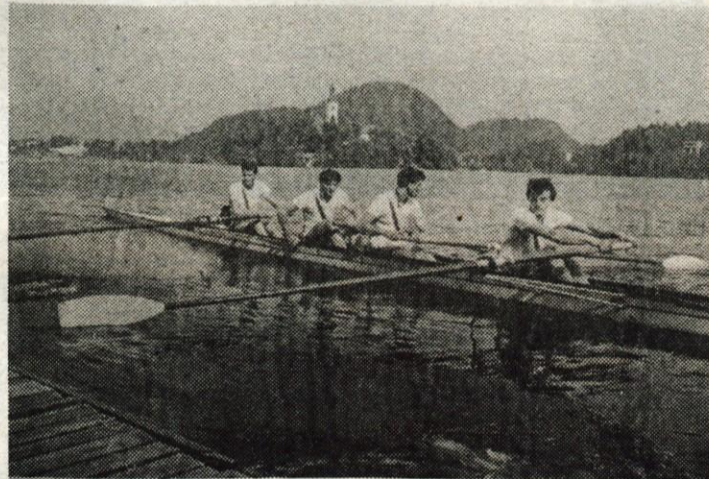
vi tudi organizirani spusti z velikim gumijastim čolnom po Savi od je- zera do Soteske, od Soteske do Bleda, od Šobca do Podnarta... Pri tovrstni ponudbi gre za sodelova- nje bohinjskega turističnega dru- štva in zasebne turistične agencije Mak iz Radovljice, z vodstvom Mla- dinskoga doma pa se že dogovar- jajo, da bi »popotnikom po Savi« po povratku v Bohinj priredili še piknik.

Blejsko jezero

VESLANJE, DESKANJE, PLAVANJE...

Blejsko jezero je doma in v tujini tako znano, da ljubiteljem rekreaci- je na vodi ni treba posebej omenja- ti, kakšne možnosti daje za plava- nje, veslanje in surfanje. Vsakič, ko je lepo vreme in so povrh vsega še ugodni vetrovi, jezero oživi: čolnarji vozijo s pletnami in hidrobusoma turiste po jezeru, največkrat do otoka in nazaj, deskarje je največ videti v Zaki, kopalci so v grajskem kopališču, ob Toplicah in Vili, na Mlinen in v Zaki, mali čolni, potuje- jo z enega konca na drugega...

Na Bledu se zavedajo pomemb- nosti jezera za rekreacijo in razve- drilo gostov in so se temu primer- no organizirali. Pri turističnem dru- štvu deluje sekcija čolnarjev, ki raz-

»Najprimernejši čas za spuste po Savi Bohinjki je od zgodnje po- mladosti do začetka poletja. Zdaj je vode še toliko, da se je mogoče spustiti s kajakom po Bohinjki vse od Bohinje do Bleda, sicer pa bo letošnje poletje problem, saj je v gorah malo snega, s tem pa tudi malo vodnih zalog, ki bi čez poletje polnile strugo,« pravi dober pozna- valec bohinjskih voda.

»V Bohinju so razen za kajakaštvo (in spuste po divjih vodah) dobre možnosti tudi za deskanje v jezeru, vendar le pod pogojem, da pihajo ugodni vetrovi. Žal vreme surfarjem ni vedno naklonjeno. Problem Bo- hinja je pravzaprav v tem, da nima stalnega vetra. To pa je tudi glavni razlog, da doslej še niso organizira- li izposojevalnice surflov (o tem se zdaj dogovarjajo) niti ne šole surfa- nja. Sicer pa dobri poznavalci raz- mer pravijo, da je ob ugodnih ve- trovih (ki pihajo bolj poredko) za deskanje idealno enkratno...

Ob Bohinjskem jezeru sta tudi dve izposojevalnici čolnov, ena je v kampu Ukanc in druga v Ribčevem lazju v bližini hotela Jezera. Pro- blem je čolnarna, za katero se v Bohinju že nekaj časa dogovarjajo, vendar dlje od načrtov za zdaj še niso prišli. Za goste so zelo zani- mi-

polaga z dvajsetimi pletnami, v za- kupu pa ima tudi dva hidrobusa, v katerih se lahko naenkrat pelje po 20 do 25 ljudi. Prevoz na otok in nazaj stane tuje goste 5000 dinar- jev, domače 3000, za otroke do dvanajstega leta starosti pa je 50-odstotni popust. V ceno je zad- nji dve leti vračunana tudi vstopni- na na otok.

HTP-jev toz Turizem in rekrea- cija ima sponsojevalnico čolnov v grajskem kopališču, Vila Bled in hotel Toplice pa jih izposoja pred- vsem svojim gostom. Najemna čolna za tri osebe je 5000 dinarjev na uro.

»Na Bledu smo že večkrat raz- mišljali, kako bi še bolje izrabili je- zero za popestritev turistične po- nudbe. Pred leti smo poskusili s šolo potapljanja, vendar pa za to razmeroma specifično ponudbo ni bilo zanimanja,« je dejal Marko Po- točnik, tajnik blejskega turistične- ga društva, in povedal, da bo pred- vidoma s prvim julijem začel voziti po voznem redu hidrobus na relaci- ji Zaka — središče Bleda.

Kompas je pred leti že organizi- ral šolo surfanja na Bledu in tudi iz- posojevalnico surflov, vendar pa glede na to, da prevladujejo starej- ši gostje, mlajši in domačini pa ima-

jo svoje surfe, ni bilo velikega zani- manja. Ker se v Zaki že pripravljajo na svetovno veslaško prvenstvo so izposojajo surflov in šolo surfanja za nekaj časa prekinili; tisti najvztraj- nejši pa bodo tudi letos imeli mož- nost, da si izposodijo surf. Kot je povedal Martin Merlak, vodja Kom- pasove poslovne enote na Bledu, so na Blejskem jezeru najboljše možnosti za deskanje julija in avgu- sta med 11. in 16. uro.

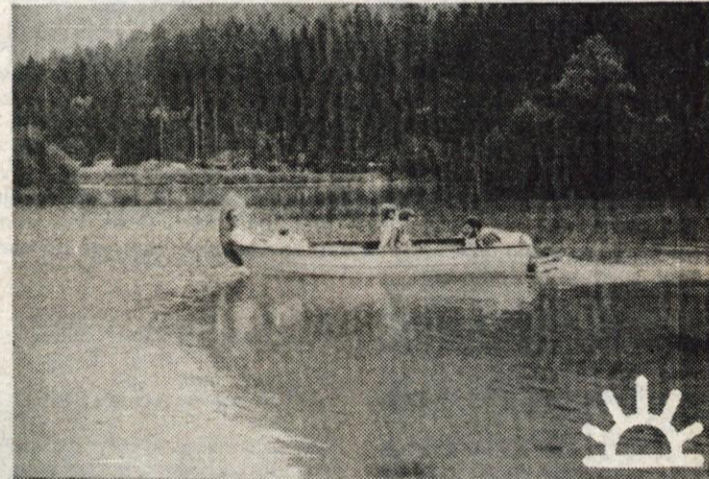
Po Sori

VODA JE NA NEKATERIH MESTIH PREPLITVA

Kakšne so možnosti za veslanje in spuste po reki Sori, smo povpra-

šali znanega rekreativca, zmagoval- ca »triatlona jeklenih«. Lojzeta Oblaka iz Gorenje vasi, ki se s čol- nom ne tako redko spusti po po- ljanski Sori. Povedal je, da je Sora primerna za čolnarjenje predvsem tedaj, ko je struga bolj polna vode, poleti pa je vodostaj ponavadi pre- nizek. Če bi hoteli potovati po reki od Žirov do Škofje Loke, bi morali čoln večkrat potegniti na suho, ga prepeljati z avtomobilom in ga po- tem spet spustiti nazaj v vodo. Ta- ko delajo le najvztrajnejši in tisti, ki se zavestno odločijo, da »doživijo«

Planšarsko jezero na Jezerskem

URA
ČOLNARJENJA
5000 DINARJEV

Kot je povedala Francka Globo- čnik, poslovodja hotela Kazina na Zgornjem Jezerskem, ob Planšar- skem jezeru izposojajo dva čolna, v vsakem pa se lahko peljejo štirje. Za uro čolnarjenja je treba odšteti 5000 dinarjev, za pol ure pa 3000. Na jezeru je možno tudi deskanje, vendar je treba surf pripeljati s sa- bo. Precej gostov se zanima tudi za ribolov, vendar je majhna nerod- nost v tem, da morajo gostje po dovolilnico v Kranj, le v skrajnem primeru jo lahko dobijo na Jezer- skem.

C. Zaplotnik

Blagovnica
Kranj

**V ASTRI
BLAGOVNICI
KRANJ
JE ŽIVAHNO,
VEDNO
KAJ NOVEGA!**

Nudijo bogat izbor najrazličnejšega blaga za opremo in vzdrževanje doma, za gospodinjstvo, trenutno pa je poleg vsega ostalega zanimiva ponudba opreme za kampiranje.

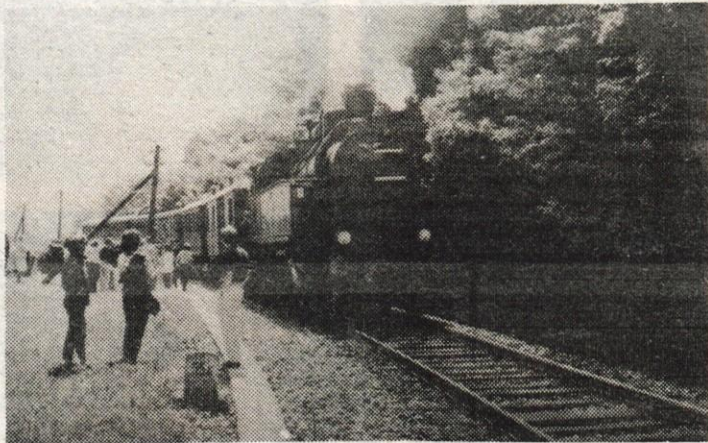
**Za vse blago iz prodajnega programa blagovnice nudijo
VEČ NAČINOV OBROČNEGA ODPLAČEVANJA!**

Po bohinjski progi spet vozi muzejski vlak

S HLAPONOM V STARE ČASE

V svojo tretjo sezono je odsopihal stari muzejski vlak, ki po karavanško-bohinjski progi vozi množice, zlasti tujih turistov, na enodnevne izlete na Primorsko. Potem ko je pred tremi leti ta častitljivi oče s preloma stoletja doživel renesanso, je z Gorenjske skozi Baško grapo v Kanalsko dolino zvozil že več tisoč turistov. Prvo leto so njegovemu botru, Železniškemu gospodarstvu Ljubljana, za svežo zamisel in izkušnjo, kako obogatiti slovenski turizem, pripeli tudi turistični nagelji. Letošnja krstna vožnja z Jesenic je bila po številu potnikov verjetno rekordna, tako da so se v turistični agenciji Slovenijaturist upravičeno bali »prebukiranja«. Če drži trditev, da se po jutru dan pozna tudi v turizmu, potem lahko oldtimerju letos napovemo dobro sezono. Iskreno upamo, da bo toliko zanimanja kot prvi dan za muzejski vlak vse do konca septembra, ko pojde za nekaj časa spet na stranski tir.

V družbi s turisti, nastanjenimi v Kranjski gori, na Bledu in v Bohinju, ter s številnimi predstavniki turističnih agencij, ki so sopotniki zato, da svojim klientom znajo doživeto ponuditi tudi to turistično možnost, je bila naša prva vožnja nepozabno doživetje. Preden je na Jesenicah postajenarčnik zapiskal odhod, so se gostje in radovedneži hoteli na vsak način fotografirati in družbi z vlakom in po starem uniformiranimi sprevodniki. Slednji so, oblečeni v izvirne uniforme iz začetka tega stoletja, izdelane po posnetkih iz dunajskega železniškega muzeja, s svetlečimi medenastimi

Stari hlapon je prisopihal do Mosta na Soči.

najuglednejši vagon 1. in 2. razreda, nato pride vagon 2. in 3. razreda, pa najstarejši, za takratno Južno železnico izdelan vagon 3. razreda, iz leta 1893, ki mu sledita še dva vagona 3. razreda. Najmlajša v vsej kompoziciji je lokomotiva, ki nosi letnico 1917, in za njo službeni vagon, letnik 1914. Vlak sprejme 230 potnikov, na naši prvi vožnji so bili to večinoma angleški, nemški in švicarski gostje, klientela v življenjski jeseni, ki ima pretanjen, čustveno obarvan odnos do zgodovine in njenih dragocenosti.

Vožnja je bila kot v starih časih. Kurjač je vneto stregel hlaponu in oba s strojevodjem sta si med vožnjo neprestano otirala znoj in saje s čela. Na postajah je lokomotiva z zateglim piskom pozdravljala številne radovedneže, ki jih je oblak pare

privabljal v bližino. Na poti domov je hlapona užejalo in še po starem so mu postregli s svežo vodo, da je

Nika Dolinar: »Nedvomno bi bilo zanimivo še kam drugim organizirati izlet z muzejskim vlakom, vendar moramo gledati na to, da imajo kraji, kamor potujemo, turistično zaledje. Hkrati moramo konkurirati tudi avtobusnim prevoznikom. Tako ostajamo na progi Jesenice - Kanal. Sumili smo sicer, da se bomo s tem iztrošili, zato smo letos izletu dodali Goriška Brda. Naš drugi vlak, ki je že lani poskusil srečo na progi skozi Istro v Pulo, pa bo vozil jeseni.«

Dvoje izletov na teden so letos naložili muzejskemu očaku. Vsako sredo zjutraj bo z Jesenic odpeljal v Kanalsko dolino, z izletom v Brda, in nazaj. Ob četrtkih pa bo ob Baškem jezeru v Avstriji naložil tamkajšnje goste in jih odpeljal do Kanala in nazaj. Medtem ko se bodo izleti z Jesenic vrstili vse do konca septembra (zadnjič bo krenil 28. septembra), bo z Baškega jezera zadnji izlet 8. septembra.

gumbi, in vsi uglasjeni v belih rokavicah, skrbeli za dobro počutje in varnost potnikov.

Te so razporedili v pet vagonov. Takoj za lokomotivo je pripet službeno-poštni vagon, v katerem so zbrani na oko neopazni organizatorji izleta z Niko Dolinar na čelu, ki je srce in motor izleta. Za njim je

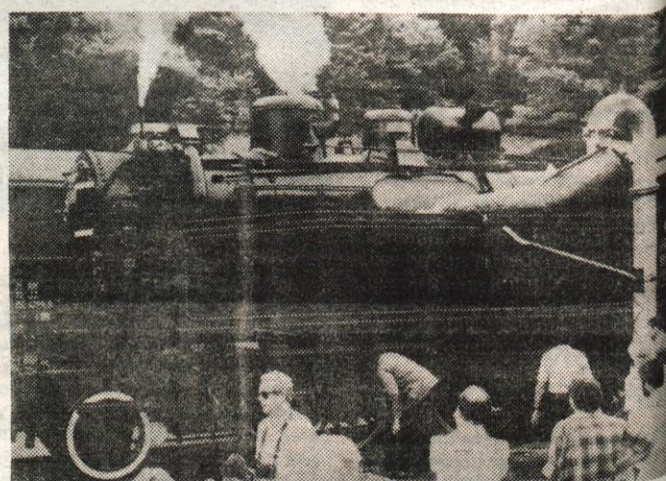

Kruh in sol za dobrodošlico

tudi nazaj grede glasno najavljal svoj prihod in pri tem spuščal oblache pare. Ko nas je v predorih zagrnila tema, so nam mimo oken svetile švigajoče iskre. Predorov se je na bohinjski progi zvrstilo kar dva ducata, z najdaljšim, 6237 metrov dolgim bohinjskim vred, ki veže Gorenjsko in Primorsko. Z Jesenic nas je pot z oldtimerjem namreč vodila skozi Vintgar, Podhom, Bled (ob jezeru), Bohinjsko Belo, Sotesko in Nomenj v Bohinjsko Bistrico, nato pa skozi najdaljši predor v Podbrdo, kjer je že Primorska. Vožnja po slikoviti Baški grapi, skozi Hudajžno, Grahovo in Most na Soči, se konča v Kanalu, imenovanem tudi Neptunovo mesto ob Soči, kjer so goste pričakali prijazni gostitelji in jim po stari slovanski navadi izkazali dobrodošlico s kruhom in soljo.

Da se že tri leta ustaljena proga od Jesenic do Kanala ne bi prehitro izpela, so pri Slovenijaturistu, ki organizira vožnjo z muzejskim vlakom, letos izletu dodali novo zanimivost: izlet v Brda, piknik v tamkajšnji primorski vasi, kjer ne zmanjka domačih dobrot, začeni s kraškim pršutom, reznim domačim vinom in ta čas kajpak tudi češenj in breskev. Ker pojedino in nazdravljanje ves čas spremlja tudi razigrana domača muzika (v Podbrdu je vstopil na vlak Rafko iz Podbrda, ki je več na »fraztonerici«), se je kar težko poslovit. Z avtobusi, ki so nas poprej iz Kanala popeljali v Brda, se zdaj spustimo v Gorico, kjer nas čaka stari, častitljivi vlak, edini menda te starosti v vsej Evropi, ki je še v voznem stanju.

Na poti domov izvedemo, da je oldtimer lani dobil »brata«, in sicer na

Lokomotiva je žejna - polnjenje z vodo

progi skozi Istro do Pule. Žal pri svojem turističnem početju ni dosegel starejšega brata. Lokomotiva s štiriosno garnituro bo spričo lanskega poletnega neuspeha to sezono odpeljala v Istro šele jeseni, če jo bodo znale agencije tisti čas kaj bolje izkoristiti kot lani.

Sicer pa tudi starih na karavanško-bohinjski progi lani ni žel tolikšnega uspeha, kot leto poprej, ko si je zaslužil turistični nagelj. Kakih štiri tisoč potnikov so lani popeljali z njim, ostale pa je dokajšnja cena odtegnila temu doživetju starih časov. Kot pove Nika Dolinar z Slovenijaturista, vodja muzejskega vlaka, so letos pri ceni velikodušno popustili, 19 angleških funtov stane izlet tujega gosta, otroke 10 funtov, mlajše do 6 let pa sploh nič. Domačinom od lani muzejski vlak nudijo

Stane Srčič pred najstarejšim vagonom iz leta 1893, kot ga je slikal priložnostni fotograf Dan Mohorič.

po ceni 45 tisoč, oziroma 23 dinarjev za otroke. Na Bledu, kjer izstopimo z vlakom, no navdušenih turistov, nas še eno prijetno presenečenje: starem opremljena postaja nica iz časov, ki jim pripada muzejski vlak. Čakalnici 1. in 2. zreda sta bili v tedanjih časih ni, vendar je bila celo skromno drugorazredna bolj gosposko udobna od današnjih. Tudi častitljiva, ki sta nekda spremljala lezniški prevoz, sta do danes dela. Nekaj sijaja mu lahko vrne da na tire postavimo častitljive merke iz zgodovine in jih s tem mom približamo ljudem. Želeškemu gospodarstvu Ljubljane Slovenijaturistu je ta poskus la uspel.

**AGROCOOP — AIK
NOVI SAD**
z enotami:

TOZD NEOPLANTA
TOZD FARMACOOP

TOZD AROMA — FUTOG

**V skladišču v Kranju, Cesta Staneta Žagarja 51,
(tel.: 064/25-268) in 25-267 nudimo:**

**sveže meso, mesne izdelke, mesne konzerve,
sveža jajca in perutnino, čips in vse vrste
začimb, sveže sadje in zelenjavo.**

**Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske
TOZD AGROMECHANIKA**

Kranj - Hrastje 52/a

Prodaja kmetijske mehanizacije in nadomestnih delov telefoni:
34-035, 36-033, 24-786, 34-032

**Stare cene - možnost nakupa
na kredit - traktorjev
iz proizvodnje IMT Beograd
in TOMO VINKOVIČ, Bjelovar**

**Zagotovljeni rezervni deli
in servisna služba.**

